

KURJER POZNAŃSKI

wychodzi dwa razy dziennie

Odpowiedzialni kierownicy działów: kultury i sztuki Tadeusz Kraszewski, gospodarczego i leśnego dr. Marjan Chelmiński, wiadomości potocznych Bogdan Piotrowski, za inne działy odpowiada Zdzisław Antoniewicz, wszyscy w Poznaniu.

Wydawnictwo: Drukarnia Polska Spółka Akcyjna
w Poznaniu, św. Marcin 70

Nr. 429 Wydanie P.

Poznań, czwartek dnia 19 września 1935

Rok 30

Poznań, 18 września.

Scena i kulisy w Norymberdze

Zjazd w Norymberdze skończony. Wielkim przemarszem z pochodniami zamknięto serię parad i manifestacji.

Pora teraz na sporządzenie bilansu hitlerowskiego tygodnia w Norymberdze. Wpierw kilka słów dla charakterystyki zjazdów narodo-socjalistycznych w ogólności.

Uważać je należy przedewszystkiem za główne miejsce zetknięcia się w Trzeciej Rzeszy przywództwa partii ze społeczeństwem. Po nadaniu Rzeszy przez narodo-socjalizm nowej formy ustrojowej, t. zw. państwa autokratycznego, zależało twórcom ideologii na znalezieniu również nowej formy kontaktu z narodem. „Reichstag“ w Trzeciej Rzeszy wprawdzie istnieje, ale nie ma poza swą nazwą nic wspólnego z parlamentem; jest instytucją szcztatkową. Nową formą dorocznego zetknięcia się ze społeczeństwem są zjazdy w Norymberdze.

Nie wystarcza dawna reprezentacja wybrańców obywatelstwa. Trzeba było samego obywatela. Tem m. in. tłumaczy się masowy charakter zjazdów norymberskich. Licząc co najmniej pół miliona przyjezdnych, i zestawiając ją z cyfrą dorosłej męskiej ludności Rzeszy, otrzymamy poważny odsetek tych, którzy są świadkami zjazdu w Norymberdze. Do nieobecnych dociera radio. I to narzędzie kontaktu ludzkiego jest przez narodo-socjalistów oddawna w użyciu. Tłumaczy to też wagę żywego słowa — o-wych licznych norymberskich mów, które, obok defilad, stanowią główny środek oddziaływania na masę.

Ale zjazdy nietylko działają na masę. Mimowoli musi obecność rozentuzumianych uczestników zjazdu oddziaływać również na „naczelnictwo“. Gdy się patrzyło, jak w czasie odczytywania proklamacji zjazdowej tysiące obecnych podchwytowały każdy ucstep niepoohamowanym aplauzem, gdy przy niektórych tematach dosłownie każde zdanie wywoływało długotrwałe oklaski i okrzyki — a odczytywanie tego aktu trwało około trzech godzin! — nie można się było wyzbyć wrażenia, że owa atmosfera fanatycznych holdów działa na przywódców, dodając im pewności i wiary w siły.

Zjazd norymberski był więc dla obu stron — rządzących i rządzonych — manifestacją siły narodo-socjalizmu. Wzrost potęgi Niemiec związany jest z ruchem narodo-socjalistycznym. W tem tkwi tajemnica postępującej konsolidacji rządów i silnej pozycji przeciwko wrogom hitlerysty.

Kim są ci wrogowie? W pierwszym dniu zjazdu określa to proklamacja Hitlera. A więc na pierwszym planie „reakcja burżuazyjna“, czyli koła konserwatywne, początkowo popierające ruch hitlerowski, lecz później odrzucające szereg „Deutschnationale“, odnawiające na młodzież akademicką koła junkierskie, niektóre jednostki dawnej armii, wreszcie niepojednane z hitlerystem odłamy przemysłu i wielkiej własności ziemskiej. Proklamacja Hitlera bagatelizuje tego wroga. Poważniej rozprawia się narodo-socjalizm z „żydowskim komunizmem“. Obejmuje tem mianem zarówno „wewnętrzny wroga Niemiec“, no „wewnętrzny wroga Niemiec“, czyli Żydów i komunizujących intelektualistów, jak i moskiewską międzynarodówkę. Na Żydów pada nie-

Zbliża się moment rozgrywki

W oczekiwaniu ważnych decyzji — Pozytywna odpowiedź Anglii? — Stanowisko Włoch — Propozycje „komisji pięciu“

Warszawa (Tel. wł.) Rozmaite doniesienia, napływające z zagranicy wykazują, że zbliża się moment rozgrywki.

Dzisiaj zbiera się jeszcze raz komisja pięciu. Równocześnie w Rzymie odbędzie się posiedzenie rady ministrów.

Baldwin, który wcześniej niż zapowiadano przyjechał do Londynu, naradzał się z kierownikami polityki zagranicznej w sprawie odpowiedzi na zapytanie francuskie co do udziału Anglii w gwarancji bezpieczeństwa Europy środkowej. Odpowiedź brytyjską będzie korzystnie dla francuskiego punktu widzenia. (w)

Paryż. (PAT) L'Intransigeant donosi, że w razie, gdyby Anglia zgodziła się zagwarantować pokój we wszystkich częściach świata, wówczas Włochy gotowe są zrezygnować z wojny przeciwko Abisynji, oczywiście pod warunkiem, że uzyskają zadośćuczynienie dla swych uzasadnionych roszczeń. W Rzymie panuje przekonanie, że gwarancje Londynu mogłyby skutecznie zapewnić granice włoskie w Brennerze. Włosi mogliby wyciągnąć pozytywne korzyści z zobowiązań angielskich.

W wypadku jednak, gdyby Anglia odmówiła żądaniom Francji, Włosi zmierzać będą do osiągnięcia swoich celów, nie rezygnując z ostatecznych środków.

Rzym. (PAT) Włoskie sfery polityczne nie sądzą, aby Anglia sama zdecydowała się na sankcje wojskowe, któreby musiały pociągnąć za sobą wojnę, przekraczającą znacznie ramy lokalnego zatargu. Ewentualność przyłączenia się Francji do akcji brytyjskiej uważana jest w Rzymie za wykluczoną.

W konsekwencji — zdaniem włoskich kół politycznych — liczyć się można jedynie z sankcjami natury gospodarczej, zastosowanymi przez Anglię. Ta ewentualność nie przeraża Italii, która już dziś odczuwa różne trudności handlowe i finansowe zarówno ze strony W. Brytanii i dominjów.

Genewa. (Tel. wł.) Dzisiejszego posiedzenia wielkiej rady faszystow-

tylko grad ostrych oskarżeń, w duchu znanych już dawniej mów i pism, ale przed zamknięciem zjazdu norymberskiego ogłasza rząd ustawę antyżydowską, która likwiduje resztki swobód, jakie pozostały jeszcze Żydom z epoki przedhitlerowskiej. Ustawa dzieli obywateli Rzeszy na dwie kategorie, z tem, że Żydzi będą odseparowani teraz od życia niemieckiego, a wtłoczeni do „ghetta“.

Ostro występowano przeciwko Żydom i komunistom w Rosji. Specjalny numer „Stürmerna“, poświęcony tym tematami, był także osnową mowy min. Goebbelsa i stanowił tło proklamacji Hitlera w ustępach, dotyczących Moskwy. Uwypuklone to zostało jeszcze silniej w niedzielnej mowie „Fuehrera“ w Reichstagu.

Ostatnim wrogiem wewnętrznym, to — zdaniem hitlerowców — t. zw. „politykujący kler“. Tegoroczna mowa norymberska zapowiada też dalszą walkę w nadchodzącym „sezonie politycznym“ z czynnikami, które określa się tem mianem.

Niedzielną mową Hitlera przed Reichstagem nie zawierała przyczynków do polityki wewnętrznej. Kan-

skiej oczekuje się tu z pewnym niepokojem, gdyż przyniesie ona niewątpliwie rozstrzygnięcie. Nie wywoła tu żadnego zdziwienia, jeżeli to posiedzenie przyniesie zerwanie Włoch z Ligą Narodów.

„Times“ notuje pogłoski jakoby na ostatnim posiedzeniu włoskiej rady ministrów Mussolini natrafił na pewien opór swych kolegów. Nikt się jednak nie łudzi, aby te rzekome różnice zdań miały wpłynąć na wynik obecnego sporu włosko-abisynijskiego.

Genewa. (PAT) Według informacji „Journal des Nations“ projekty przygotowane przez „komisję pięciu“, tworzą zupełnie konkretny i w szczegółach opracowany plan rządzenia Abisynją przez organa międzynarodowe na wzór Liberji.

Plan ten przewidywać ma ustanowienie głównego doradcy i dwóch jego zastępców oraz wprowadzenie policji międzynarodowej, przytem zastrzeżone ma być, że ani główny doradca, ani je-

go zastępcy, ani też oficerowie, dowodzący policją międzynarodową nie mogą być wybrani spośród obywateli żadnego z trzech mocarstw, których posiadłości kolonialne graniczą z Abisynją. Oznacza to, że nie mogą być ani Włochami, ani Francuzami, ani Anglikami.

Według „Journal des Nations“, „komisja pięciu“ zdecydować miała również wysunięcie wobec obu stron pewnych propozycji zmian terytorjalnych, a mianowicie odstąpienie przez Abisynję Włochom obszarów na granicy Somali i na granicy Erytrei wzajemnie za koncesje terytorjalne ze strony W. Brytanii w obrębie portu Zeila i ze strony Francji w pobliżu Dzibuti. Te propozycje nie figurują jednak w wypracowanym przez komisję planie i wysunięte być mają ustnie z zastrzeżeniem, że stają się aktualne dopiero wówczas, gdy plan międzynarodowego zarządu Abisynją przyjęty zostanie przez obie strony jako podstawa załatwienia konfliktu.

Kto zwycięży w napowietrznym wyścigu?

Warszawa. (PAT) Wczoraj o godz. 16,50 na wschód od miejscowości Nowobielaja, na szer. 49 m. 50 s. i długości 39 m. 29 s. wylądował kpt. Hynek, na „Kościuszcze“, utrzymując się w powietrzu 48 g. 1 m., czyli o 3 g. 13 m. dłużej, niż w zeszłym roku.

Warszawa (Tel. wł.) Do tej chwili brak informacji o balonach holenderskim „Toruń“, niemieckim „Erich Deku“, oraz dwóch polskich „Warszawa II“ i „Polonia II“.

Dziś rano nadeszła do Aeroklubu depesza podpisana przez kpt. Hynka, donosząca, że balon „Kościuszczo“, pilotowany przez niego i przez por. Pomaskiego, wylądował we wtorek na wschód od miejscowości Nowobielaja o 200 km na południe od Woroneca „Kościuszczo“ pozostawał w powietrzu 48 godzin i 1 minutę. Lądowanie nastąpiło pomyślnie.

W roku zeszłym Hynek podczas zawodów lądował również na terenie

dawnej gubernji woroneskiej. Według dotychczasowych obliczeń Hynek góruje nad swoimi rywalami, pokrył bowiem około 1300 km, podczas gdy balony inne przebyły znacznie mniej.

W drodze do Ameryki

Warszawa. (PAT) Z pokładu M/S. „Pilsudski“ nadeszła drogą radiową depesza, w której czytamy m. in: „Około godz. 23 M/S „Pilsudski“ minął północne wybrzeża Szkocji. Statek napotkał manewrujący krążownik niemiecki, z którym wymienił saluty. Krążownik przesłał statkowi życzenia pomyślnej drogi.“

Przebieg życia na statku jest zupełnie normalny. Codziennie rano odprawiane jest nabożeństwo.

Ekipa szachistów amerykańskich, która powraca do kraju, rozgrywa między sobą partie szachowe, którym przyglądają się tłumy ciekawych. Wieczorem kino daje normalny program.“

wach terytorjalnych.

Końcowym akcentem Norymbergi były w ostatnim dniu zjazdu pokazy wojskowe. Rozległą „Zeppelinwieś“ zamieniono w pole manewrów. Setki chłopca z wszystkich gatunków broni, haubice 15-centymetrowe, 120 tanków, przeszło sto aeroplanów, brało udział w ćwiczeniach bojowych. Na oczach widzów zbudowali saperzy wielkie zakłady przemysłowe z tektury i kulisów, z halami maszyn, kominami, nawet całą kolonję domków robotniczych, poto, aby obiekt ten stał się wkrótce przedmiotem ataku kilku bombardujących eskadr. Wśród niebywałego entuzjazmu tłumów zakończono manewry, punkt kulminacyjny norymberskiego zjazdu.

To co w dniu otwarcia zjazdu wytyczono jako hasło zjazdowe, mianowicie „odzyskanie wolności armii“, było dominującym akcentem do końca.

Berlin,

B. L.

Gwałtowny huragan nad morzem Północnym

Ogromne spustoszenia w Holandji — Siedmiu zabitych w Anglii — Unieruchomione statki — Przerwana komunikacja lotnicza

Berlin. (Tel. wł.) Nad zachodnią Holandją przeszła wczoraj ogromna burza, połączona z silną ulewą i piorunami, wyrządzając w różnych miastach tej części kraju ogromne spustoszenia.

W Amsterdamie wichura powrywała drzewa z korzeniami w parkach i na ulicach. Z licznych domów pozrywane zostały anteny radiowe oraz gzymsy, a nawet części dachu. W centrum miasta główna ulica zasiana cełami, szkłem, dachówkami oraz powalonymi drzewami tak gęsto, że zatomowany został na czas dłuższy wszelki ruch kołowy.

We wszystkich portach na wybrzeżu morza Północnego m. t. w Ijmuiden (o 23 km na pół-zachód od Amsterdamu — red.) oraz Hoek van Holland (tu ujęcia rz. Mozy — red.), dalej w samym Amsterdamie i Rotterdamie zupełnie zamarł ruch okrętów. Piloci wstrzymali swoją czynność.

W Leiden (nad starym Renem 15 km od Hagi — red.) i w Breda (stolica Brabancji — red.) wichura uniosła ze sobą większe namioty wystawowe, rozrywając je na strzępy.

Londyn. (Tel. wł.) Wczorajsza wichura nad Anglią pociągnęła za sobą siedem ofiar. Poza tym ranionych zostało kilka osób. Straty materialne są bardzo znaczne. Około 20000 aparatów telefonicznych w Londynie zamilkło z powodu zerwanych połączeń. Kilkanaście miast oraz kilkadziesiąt wsi było przez wiele godzin bez możliwości porozumienia się, drogą telefoniczną.

Paryż (Tel. wł.) Szalona wichura nad kanałem La Manche spowodowała znaczne opóźnienia w komunikacji lotniczej pomiędzy Francją i Anglią. Przeloty z Anglii i do Szwajcarii zostały wczoraj wstrzymane. Również holenderskie samoloty nie przybyły wczoraj do Paryża.

W Boulogne sur Mer kilku robotników przy przedłużaniu mola zaskoczonych zostało przez wichurę i przez 20 godzin chroniło się w skrzyni do piasku. Dopiero przy czwartej próbie udało się dostrzec do zagrożonych robotników przy pomocy łodzi ratowniczej.

Londyn. (PAT.) Kilka statków trzyma się w pobliżu uszkodzonego przez burzę parowca „Mary Kingsley”, który próbuje dostać się do Falmouth.

Wydanie Jacoba

Bern. (PAT.) Rządy niemiecki i szwajcarski porozumiały się w sprawie zakończenia procedury rozjemczej w sprawie Jacoba na drodze układu.

Jacoba wydano władzom szwajcarskim, które niezwłocznie go aresztowały. Raa związkowa postanowiła wysiedlić w jak najkrótszym czasie Jacoba z terytorium Szwajcarii.

Wiadomości

Ojciec św. przyjął ostatnio wycieczkę dwudziestu Polaków, zwiedzających Włochy pod przewodnictwem profesora Franciszka Kleina z Krakowa.

Kilkutgodniowy pobyt Ojca św. w Castelgandolfo wpłynął znakomicie na stan Jego zdrowia i zwiększył niespożyte siły. Z nobytu swego Papież jest bardzo zadowolony i wyraża chęć przedłużenia jego przynajmniej do początków października.

Według urzędowych doniesień z Tokio wskutek wybuchu na krążowniku „Aszizgara” zabitych zostało 3 ludzi załogi, a 33 odniosło rany.

Niemieckie Biuro Informacyjne donosi z Kownia, że przed sądem polowym w Tauragach odbyła się rozprawa przeciwko bandzie, naktórej czele stał znany rzeźbiarz Klemanskas. Dwaj członkowie bandy skazani zostali na karę śmierci, a Klemanskas na 4 lata więzienia.

Na sejmie Związku Narodowego Polskiego, który odbywa się obecnie w Baltimore, zachorował nagle ciężko na serce prezes tego związku, Romaszkiwicz. Chocho przewieziono natychmiast do szpitala.

o własnych siłach, korzystając z uspokojenia morza.

Konrtorpedowiec „Gardonyx” pozostaje w pobliżu statku „Bromptor Manor”, oczekując przybycia holownika. Statki, stojące na kotwicy w Southampton ucierpiały bardzo od bu-

rzy. Wiele z nich wyrzucone zostało na plażę.

Kilka jachtów uległo zupełnemu zniszczeniu. W Ransgate 15 małych statków zatono. Komunikacja morską i napowietrzną poprzez kanał La Manche i morze Północne jest bardzo utrudniona.

Samobójstwo austriackiego konsula

Łódź. (Tel. wł.) Wczoraj popełnił samobójstwo we własnym mieszkaniu przy ul. Narutowicza 47 konsul austriacki w Łodzi p. Erhard Richter.

Konsul przyjmował interesantów codziennie od godz. 11. Wczoraj jednak biuro przed południem było zamknięte, przyczem interesanci, nie mogąc się doczekać, zawezwali dozorcę domowego, który usiłował dostać się do mieszkania. Po pewnym czasie wskutek interwencji szwagra konsula p. Richter przez drzwi oznajmił interesantom,

że nie będzie przyjmował, bo jest chory.

Nagle o godz. 12 konsul pojawił się w drzwiach zbroczony krwią i po chwili upadł na podłogę. Zawezwano lekarza, który stwierdził ranę postrzałową w okolicę serca. Stan chorego jest ciężki. Przyczyny samobójstwa — nieznane.

W związku z tym wypadkiem przybył do Łodzi generalny konsul austriacki z Warszawy, który dokonał oświadczenia akt konsulat. (tr.)

Zydzi pobili kolporterkę „Orędownika”

Łódź, 17. 9. Ciężka jest dola kolporterów ulicznych, a szczególnie sprzedawców naszego pisma. Narażeni są bowiem na niezliczone napaści i szykany ze strony nieliczących się z niczem i bezcelnych Żydów. Pisałszy już niejednokrotnie o wypadkach, gdzie Żyd zrzucił kolportera naszego z tramwaju, gdzie Żydzi skopali nieletniego sprzedawcę „Orędownika” itp.

W ubiegłym tygodniu na ul. Pabjanickiej w Łodzi znowu zdarzył się wypadek, dowodzący niesłychanej bezczelności i brutalności żydowskiej. Fakt ten jest tem więcej oburzający, że ofiarą jest 16-letnia biedna dziewczyna Longina Chałacińska, która od przeszło roku zarabia w pociechu na utrzymanie, sprzedając na ulicach Ło-

dzi „Orędownik” i „Słowo Katolickie”. Dziewczyna, obchodząc sklepy, na wspomnianej ulicy celem sprzedaży gazet weszła bezwiednie do żydowskiego sklepu spożywczego, wykrzykując nazwę naszego pisma. Kiedy jednak spostrzegła się i chciała sklep opuścić, żydowska właścicielka sklepu Białek zastąpiła jej drogę i poczęła szarpać Chałacińską i pluć jej w twarz. Na krzyk bitej dziewczyny wyskoczyło z głębi sklepu jeszcze paru dorosłych Żydów, którzy, objając nieszczęśliwą dziewczynę, zepchnęli ją ze schodów sklepu na ulicę tak silnie, że upadła, tłukąc się dotkliwie, przyczem kolportowane gazety wysypały się do rynsztoka. Wezwany policjant spisał z nieludzkimi Żydami protokół.

Zagadkowe morderstwo we Lwowie

Lwów (Tel. wł.) Popełniono tu tajemnicze morderstwo na osobie Aurelega Landenberga. Śledztwo w tej sprawie, nie doprowadziło do wyjaśnienia ponurej zagadki.

W mieszkaniu zamordowanego znaleziono bryłę srebra i znaczną ilość luster, z których Landenberg zdejmował pokrycia amalgamu dla swoich eksperymentów. Na strychu znaleziono arsenał w postaci butli i flaszek z rozmaitymi płynami a wszystkie stołki i flaszki były pozbawione napisów. Na temat tła zbrodni kursują rozmaite przypuszczenia.

Zamordowany był zupełnym odlud-

kiem i żył jak pustelnik. Nigdy z nikim się nie wdawał w dłuższe pogawędki i nikogo nie wpuszczał do swojej pracowni. W mieszkaniu nie znaleziono ani kawałka gazety, gdyż Landenberg pism wogóle nie czytał i nie interesował się niczem poza swoimi specjalnościami. Nie palił też tytoniu.

Eksperti sądowi zwrócili baczną uwagę na zawartości próbek i tygli w laboratorium i warsztacie dziwaka. Również specjalista w sprawach kryminalnych inspektor Piłkiewicz z centrali służby śledczej, bawiący we Lwowie, zainteresował się tą sprawą. Aresztowano dotąd 16 osób.

Wybuch w zakładzie chemii U. P.

Podczas prób student farmacji Pawlak odniósł poparzenia drugiego stopnia

Dziś o godz. 11,30 w zakładzie chemii Uniwersytetu Poznańskiego przy ul. Grunwaldzkiej nastąpiła eksplozja. Podczas prób laboratoryjnych, prowadzonych w Kole Farmaceutów przez studentów farmacji, przy mieszanii jakiejś masy fosforyzującej nastąpił niespodziewany wybuch. Zajęty temi pracami student farmacji Franciszek Pawlak z Poznania (Grochowe Łąki 7) odniósł dotkliwe poparzenia. Przywołane pogotowie ratunkowe (66-66) udzieliło mu doraźnej pomocy lekarskiej, stwierdzając poparzenia II stopnia na twarzy i lewej ręce. P. Pawlaka przewieziono do szpitala Przemienienia Pańskiego. Koledzy Pawlaka, towarzyszący przeprowadzonym doświadczeniom, nie odnieśli żadnych obrażeń.

Podczas eksplozji z okien lokalu Koła Farmaceutów, mieszczącego się na pierwszym piętrze gmachu chemii uniwersyteckiej poczęły się wydobywać kłęby dymu, wywołując zaniepokojenie. Zalarmowano oba oddziały miejskiej straży pożarnej, które stanęły natychmiast do akcji ratowniczej, posługując się jedną węzownicą. W

przeciągu pół godziny usunięto wszelkie niebezpieczeństwo. W gmachu samym podczas wybuchu nie powstały większe szkody. (kl.)

Uratowani lotnicy

Medjolan (PAT). Na lotnisku Poggio Renatico przy starcie samolotu niszycielskiego, podwozie uległo tak silnemu uszkodzeniu, że lądowanie byłoby niemożliwe. Uszkodzenie nastąpiło w chwili oderwania się od ziemi, tak, że załoga, składająca się z czterech osób, nic nie zauważyła.

Z lotniska wysłano natychmiast drugi samolot, który umówionymi sygnałami ostrzegł o niebezpieczeństwie. Dowódca samolotu wydał rozkaz wyskoczenia ze spadochronami, poczem sam wyskoczył. Wszyscy lotnicy wylądowali szczęśliwie.

Zmiany w administracji

Warszawa (Tel. wł.) Pogłoski na temat przyszłej zmiany rządu trwają ciągle, a tymczasem zachodzą już

pewne przesunięcia w administracji, niewątpliwie pozostające w związku z wynikami wyborów parlamentarnych.

Wiceminister spraw wewnętrznych Krychowski, któremu podlegały sprawy administracyjne, polityczne i narodowościowe, wrócił na swoje stanowisko w min. sprawiedliwości, a podsekretarzem stanu został mianowany dotychczasowy dyrektor departamentu bezpieczeństwa Kawecki.

Mówią, że w niedługim czasie mają nastąpić również przeniesienia na stanowiskach wojewodów i dość znaczne przetasowanie starostów. (w)

Kurs dolara. Dziś rano notowano kurs dolara w obrotach nieoficjalnych w Warszawie 5.27 — 5.28 zł, w Gdańsku na Warszawę 5.31 1/2 zł.

POZNAŃSKA GIEŁDA PIENIĘŻNA

Poznań, 18. 9. 1935 r.

Tendencja dzisiejszego zebrania giełdowego była spokojna.

Z pożyczek państwowych notowano jedynie 5% pożyczki konwersyjną, za którą płacono 68,—%; pozatem poszukiwano 4% premij dol. po 51,50 — bez oddawców.

Z papierów lokacyjnych P. Z. K. notowano tylko 4 1/2% zlotowe listy zast. po 40,—% w obrotach, zaś reszta papierów była bez obrotu.

Z akcji bankowych obracano Bank Polski po 93,—.

Cedula Urzędowa Giełdy Pieniężnej w Poznaniu.

Kurs w procentach nominalu wzgl. w złotych za sztukę.

Papiery procentowe

5% państw. pożyczki konwersyjnej 68,— P.
4 1/2% zlotowe listy zastaw. s. K. z r. 1933
Pozn. Ziem. Kred. 40,— +

Akcje bankowe i przemysłowe

Bank Polski 93,— +
Tendencja spokojna.

Urzędowa cedula

Giełdy Zbożowej i Towarowej

Poznań, 18. 9. 1935 r.

Warunki: Handel hurtowy parytet! Poznań, ładunki wagonowo, dostawa bieżąca za 100 kg.:

Ceny transakcyjne:

Zyto 45 tonn par. Poznań 13,00

Ceny orientacyjne:

Zyto zdr suche (Usp. stałe) . . . . . 12,75— 13,00

Pszenna (Uspoa. spokojne) . . . . . 17,50— 17,75

Jęczmień browarowy . . . . . 15,25— 16,25

Uspokobienie stałe . . . . .

Jęczmień 700—725 g/l . . . . . 14,25— 14,75

Jęczmień 670—690 g/l . . . . . 13,75— 14,00

Uspokobienie stałe . . . . .

Owies (Usp. stałe) . . . . . 14,50— 15,00

Maka

żytnia I gat. 0,55% wł. w. . . . . 19,50— 20,50

żytnia I gat. 0,65% wł. w. . . . . 18,50— 19,50

żytnia II gat. 55—70% wł. w. . . . . 16,25— 17,25

żytnia posł. p.n. 70% wł. w. . . . . 14,25— 15,25

Uspokobienie stałe . . . . .

pszena gat. IA 0-2% wł. w. . . . . 31,00— 33,50

pszena gat. IB 0-45% wł. w. . . . . 30,50— 31,00

pszena gat. IC 0-55% wł. w. . . . . 29,50— 30,00

pszena gat. ID 0-60% wł. w. . . . . 28,50— 29,00

pszena gat. IE 0-65% wł. w. . . . . 27,50— 28,00

pszen gat. IIA 20-55% wł. w. . . . . 27,00— 27,50

pszen gat. IIB 20-65% wł. w. . . . . 26,50— 27,00

pszen gat. IID 45-65% wł. w. . . . . 24,25— 24,75

pszen gat. IIF 55-65% wł. w. . . . . 22,75— 23,25

psz gat. IIIA 65-70% wł. w. . . . . 21,75— 22,25

psz gat. IIIB 70-75% wł. w. . . . . 19,75— 20,25

Uspokobienie stałe . . . . .

Otręby żytnie stand. . . . . 9,50— 10,00

Otręby pszenne stand. . . . . 9,75— 10,25

Otręby pszenne średnie st. . . . . 9,25— 9,75

Otręby jęczmienne . . . . . 9,50— 10,75

Rzepak zimowy . . . . . 35,50— 36,50

Rzepak zimowy . . . . . 33,50— 34,50

Siemię lniane . . . . . 33,00— 35,00

Gorzycza . . . . . 35,00— 37,00

Groch Viktoria . . . . . 26,00— 30,00

Groch Folgera . . . . . 21,00— 23,00

Mak niebieski . . . . . 43,00— 45,00

Koniczyna biała . . . . . 70,00— 90,00

Inkarnatka . . . . . 39,00— 42,00

Makuch lnian w taflach . . . . . 17,50— 17,75

Makuch rzepakowy w tafl. . . . . 13,50— 13,75

Makuch słon. w tafl. 42/43% . . . . . 18,75— 19,25

Srut Soja . . . . . 19,00— 20,00

Sioma pszena luzem . . . . . 1,50— 1,70

„ pszena prasowana . . . . . 2,10— 2,30

„ żytnia luzem . . . . . 1,75— 2,00

„ żytnia prasowana . . . . . 2,25— 2,50

„ owsiana luzem . . . . . 2,50— 2,75

„ owsiana prasowana . . . . . 3,00— 3,25

„ jęczmienna luzem . . . . . 1,00— 1,50

„ jęczmienna prasow. . . . . 1,90— 2,10

Siano zwykłe luzem . . . . . 6,00— 6,50

„ zwykłe prasowane . . . . . 6,50— 7,00

„ nadnoteckie luzem . . . . . 7,00— 7,50

„ nadnoteckie pras . . . . . 7,50— 8,00

Ogólne uspokobienie stałe.

Transakcje na odmiennych warunkach: żyta 2096 tonn, pszenicy 394 tonn, jęczmienia 630,5 tonn, owsa 32,5 tonn, maki żytniej 73,5 tonn, maki pszennej 98,5 tonn, otrąb żytnich 255 tonn, otrąb pszennych 55 tonn, grochu Viktoria 63 tonn, rzepaku 30 tonn, rzepiku 1,5 tonn, siemienia lnianego 5,83 tonn, koniczyny białej 5 tonn, makuchu lnianego 15 tonn, makuchu rzepakowego 15 tonn, makuchu stonecznikowego 17 tonn, rydzu 5 tonn.

Dodekanez

Stosunki grecko-włoskie są nienajlepsze. Grecy dotąd nie zapomnieli Włochom zaboru Dodekanezu, grupy 12 wysp u południowo-zachodniego wybrzeża Azji Mniejszej, na Morzu Egejskim. W roku 1911 Dodekanez, należący do Grecji, został w czasie wojny libijskiej zajęty przez Włochów. Spór o posiadanie wysp był między innymi przyczyną długiego orjentowania się Grecji w czasie wojny światowej przeciw Entencie. Po niepowodzeniach oręża greckiego w Azji Mniejszej musieli się Grecy traktatami w Sèvres i w Lozannie (w r. 1923) zrzec praw do wysp Dodekanezu.

Obecna nazwa wysp „Dodekanez” (pochodzenia greckiego) nie odpowiada znaczeniu słowa — „12 wysp”, gdyż w r. 1912 przybyła do nich 13 wyspa Ro-

dos, a w okresie wojny światowej 14 wyspa Castellosso.

Wyspy te zajmują powierzchnię 2 697 km kw z około 130 tysiącami mieszkańców. Największą jest wyspa Rodos (1 404 km kw.) z około 42 000 mieszkańców.

Ludność Dodekanezu składa się z czterech grup etnicznych: Greków, Turków, Żydów (pochodzenia hiszpańskiego) i Włochów. Grecy trudnią się handlem morskim, rybołówstwem, rolnictwem i pasterstwem. Turcy stanowią element rzemieślniczy, Żydzi — kupiecki. Włosi zajmują stanowiska administracyjne. Grecy stanowią 78 proc. ludności Dodekanezu; są to wszyscy wyznawcy kościoła ortodoksyjnego. Mahometanie koncentrują się na Rodosie i Kos w ilości około 12 tysięcy, Żydów jest około 5 tysięcy. W r. 1927 wszystkim mieszkańcom wysp Dodekanezu nadano obywatelstwo włoskie.

Wyspy Dodekanezu naberają obecnie szczególnej wagi, jako pomost dla Włoch, między ich metropolją a tere-

mem prawdopodobnej wojny w Afryce. Wielkie znaczenie strategiczne posiadają wyspy Dodekanezu jako baza floty morskiej i powietrznej oraz strażnica na wschodzie Morza Śródziemnego, w punktach tak czułych dla Anglii, jak: Cypr, Egipt i wejście do kanału Sueskiego.

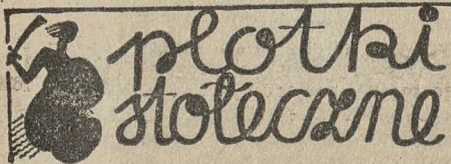
Na wyspach Dodekanezu już teraz znajdują się szpitale dla żołnierzy włoskich, których zmógł klimat afrykański. W razie wojny z Abisynją wyspy są upatrzone jako jeden wielki szpital wojskowy, który nadto można szczerze izolować od kontaktów ze światem zewnętrznym.

Grecy, którzy ostatnio zaprotestowali bardzo stanowczo przeciw zawiązaniu włoskich okrętów wojennych do portów greckich bez uprzedniego awizowania się u władz ateńskich, żywią nadzieję, że wojna włosko-abisynka może przyczynić się do zmian również na Dodekanezie. Oczywiście tylko w razie niepowodzeń włoskich.

WYSPI DODEKANEZU

- 1 — Rodos, 2 — Karchi, 3 — Tilos (po włosku: Piscopi), 4 — Nisyros, 5 — Kos, 6 — Kalymnos, 7 — Leros, 8 Lipsos, 9 — Patmos, 10 — Astypalaka (po włosku: Stampalia), 11 — Karpatos (po wł.: Scarpanto), 12 — Kosos.

17 września.

Lada dzień skończy się wyborczy okres. Za parę dni Prezydent zamianuje 32 senatorów i tem się zamknie okres polityczny, którego przeprowadzenie było powierzone premierowi Sławkowi. Aktualna stanie się zmiana rządu.

Moment ten wprowadza w dobre panujące systemu nową kartę. Do tychczas wszystkie rządy od maja 1926 r. były tworzone pod aprobatą marszałka Piłsudskiego. Nawet obecny rząd W. Sławka należy jeszcze do tej kategorii. Dopiero teraz po raz pierwszy powstaje rząd bez aprobaty i bez wskazówek decydującego do niedawna czynnika. Będzie to gabinet, którego powstanie stworzy nową procedurę postępowania w czasie przesilenia, gabinet, wyłoniony jako wykładnik rozmaitych sił zmagających się w łonie obozu rządowego.

Zdaje się, że termin przesilenia zostanie przyspieszony. Kto wie, czy za kulisami nie toczy się o niego rozgrywka różnych wpływów wewnętrznych grup. Raczej zdaje się, że tak. Zapowiedziany na dzień najbliższy wywiad premiera Sławka o wynikach wyborów — a premier zapatruje się na nie bardzo optymistycznie — będzie bodajże jego śpiewem łabędzim.

A równocześnie ukazują się w prasie przrodowej rozmaite wywiady, uwagi, sylwetki wybitnych osobistości, stojących dzisiaj u władzy. Pośród nich przemknęły się nieraz spostrzeżenia bardzo znamienne dla prądów, nurtujących w obozie „sanacyjnym”, żęby tylko wspomnieć opinię gen. Sosnkowskiego, wyrażającego zdanie, że młodzieży nie należy wyłącznie pograżać w kulcie przeszłości, ale skierować raczej jej myśl ku przyszłości państwa i narodu. Taka opinia w naszych warunkach skomplikowanych posiada swą wymowę.

Kto przyjdzie? Nie wymagając odemnie odpowiedzi na to pytanie, które się zadaje na każdym kroku mnóstwu znajomym, a także i takim, którzy powinni coś wiedzieć. Zazwyczaj pada jedna stereotypowa odpowiedź:

Dalsze głosy zagraniczne o wyborach w Polsce

W prasie niemieckiej ukazał się szereg dalszych głosów o wyborach w Polsce. Ze wszystkich komentarzy na ten temat wyziera konsternacja z powodu małej liczby głosujących; równocześnie zaś podkreśla się masową frekwencję wyborczą Niemców.

Czasopismo berlińskie „Nation im Aufbau” pisze m. i.:

„Cóż pomoże obozu rządowemu, że w przyszłym Sejmie będzie miał 182 posłów na ogólną liczbę 208, skoro brak zupełnie opozycji, ale jej siła wyraziła się we wstrzymaniu się od udziału w wyborach. Reprezentacja narodowa nie spełnia swego zadania reprezentowania narodu, jeśli jest wyrazem mniejszości. Dlatego mówi się już teraz o zmianie nowej ordynacji wyborczej, której koła rządowe przypisują

przedewszystkiem winę za zły wynik wyborów, — i o zarządzeniu nowych wyborów.

„Tymczasem jednak rezultat wyborów wskazuje na rozwój stosunków, który należy traktować z całą powagą. Podczas przygotowania wyborów i w dniu wyborów wykazali narodowi demokraci, najsilniejsze stronnictwo wśród przeciwników dzisiejszego rządu, swą istotną siłę.”

Konsekwencje tego — zdaniem pisma niemieckiego — mogą być nieobliczalne w zakresie polityki zagranicznej, gdyż narodowi demokraci ograniczą się „nienawiścią do Niemców, a miłością do Francuzów”, chcą więc zmienić obecną politykę polską wobec Niemiec oraz zacieśnić znowu sojusz z Francją.

„Niemcy — pisze „Nation im Aufbau” — muszą śledzić ten rozwój z troską, choć mają nadzieję, że rząd polski przez odpowiednie zarządzenia znowu wzmocni swą pozycję w społeczeństwie.”

Ta „nadzieja” pisma niemieckiego jest bardzo charakterystyczna...

„Westfälische Landeszeitung” podkreśla silną frekwencję wyborczą Niemców polskich i cytuje głos głównego organu tych Niemców, bydgoskiej „Deutsche Rundschau”, która m. in. pisze:

„W Polsce Zachodniej Niemcy mieli decydujący wpływ na wysokość frekwencji wyborczej, a także na wybór posłów. Kto umie czytać te cyfry, ten musi przyznać, że nasze głosy były nie ubocznym, lecz miarodajnym poparciem.”

„Berliner Börsenzeitung” pisze o prawdopodobieństwie powołania prof. Bartla na premiera i o ewentualnym oddaniu resortów gospodarczych b. min. Kwiatkowskiemu. Dotychczasowy premier Sławek miałby zostać marszałkiem Sejmu. Czyni go się odpowiedzialnym za eksperyment nowej ordynacji wyborczej, od której pewne żywioły obozu rządowego od samego początku się odgradzały.

Urzędowa Polska Agencja Telegraficzna podaje wiązankę głosów prasy sowieckiej, z których podajemy najważniejsze wyjątki, pomijając całą, zwykłą w takich wypadkach frazeologję bolszewicko-„antyfaszystowską”:

„Prawda” z dnia 13 b. m. zamieszcza artykuł Bronikowskiego o wyborach w Polsce, obrazując w nim głównie akcję bojkotową stronnictw opozycyjnych. Artykuł stara się obszernie udowodnić zwycięstwo bojkotu, przedstawiając wybory jako plebiscyt. W wyniku wyborów dopatruje się „Prawda” upadku wpływów i autorytetu piłsudczyków, zorganizowanych w B. B., i obrazuje wzrost siły i aktywności klasy robotniczej oraz endecji, wstępującej przeciwko wyborom.

Artykuł dopatruje się w obecnym rozwoju stosunków w Polsce daleko postępującej faszystacji ustroju polski i obrazuje wzrost siły i aktywności klasy robotniczej oraz endecji, wstępującej przeciwko wyborom.

Wybory, jak twierdzi „Prawda”, podkopaly autorytet obozu rządowego. Dziennik powiada, że wybory powiększą i uwydatnią nazwę „rozbieżności między pułkownikowską grupą Sławka a generałką Rydza-Śmigłego

Z życia

Ciężkie życie ma przedsiębiorca: przemysłowiec, rzemieślnik czy kupiec polski. Nietylko dlatego że dźwiga na swych barkach ogromny ciężar świadczeń podatkowych, pod którymi ugina się coraz bardziej w miarę, jak kryzys się przedłuża, ale w dodatku na każdym kroku napotyka na potężną konkurencję państwa. Konkurencja ta nie byłaby dla niego groźna, gdyby istniała równość szans, równość warunków i środków walki.

Tymczasem wiemy, że jest inaczej. Dla ilustracji, w jakich warunkach odbywa się „współzawodnictwo” państwa z przeciętnym obywatelem, utrzymującym podatki aparat państwowy, przytaczamy poniższe uwagi p. Leonarda Druzkowskiego, prezesa Wielkopolskiego i Pomorskiego Towarzystwa Rybackiego, wyjęte z obszerniejszego artykułu:

„Niema tego w żadnym innym kraju europejskim, aby dyrekcje lasów, jak się to dzieje w Polsce, stwarzały monopol, przejmując rybołówstwo w własną administrację i tem samem niszcząc placówki rybaka. Stwarzają nawet konkurencję na przetargach obiektów prywatnych, jak to miało miejsce z Gopłem w województwie poznańskim. Gdzie mają podziak się liczni wyszkoleni rybacy zawodowi, skoro władze zabierają im nawet prywatne warstwy pracy?”

„Jakże mogą konkurować z władzą, skoro władza korzysta z różnych ulg i dobrodziejstw niedostępnych dla zwykłego śmiertelnika? Rybak-dzierżawca opłaca drogą czynsz, opłaca podatki, płaci pełną cenę za bilety kolejowe. Władza wolna jest od podatków, urzędnicy wyjeżdżający na Gopło czy na inne objekty, korzystają z ulg kolejowych.

„Na sieci zagraniczne nałożono słusznie bardzo wysokie cło, aby popierać przemysł krajowy. Dla tego rybak prywatny kupuje sieci krajowe. Inaczej urząd. Ten sprawdza sieci zagraniczne, bo otrzymuje zwolnienie od opłat celnych. Jego nie obowiązuje moralny nakaz popierania przemysłu krajowego!

„To są rzeczy, które wywołują słuszne rozgoryczenie. Z tem trzeba skończyć. Wymaga tego etyka publiczna.”

Kiedyż zrozumie nasza polityka gospodarcza, że nie zarzyna się kury, znoszącej złote jajka.

w polityce wewnętrznej i zagranicznej” i że szykuje się nowy program wyszku społecznego w formie t. zw. integralnej deflacji.

Artykuł kończy się wezwaniem, aby stronnictwa lewicy polskiej przyjęły wysuniętą przez komunistów platformę „zjednoczenia wszystkich antyfaszystowskich sił”.

„Journal de Moscou” z tegoż dnia zamieszcza list z Warszawy i karykaturę na tle wyborów „podlanych sosem pułkownikowskim”. „List z Warszawy” maluje sytuację w Polsce tak samo jak „Prawda”. Konstytucja była-zrobiona dla Marszałka Piłsudskiego, albowiem prezydent odpowiada w niej tylko przed Bogiem i sumieniem, co jest bez precedensu nawet w porównaniu do południowo-amerykańskich dyktatorów i Hitlera. Tymczasem Marszałek umarł i nie został zastąpiony.

Artykuł odkrywa coraz większe kłótnie wewnętrzne w łonie obozu rządowego i twierdzi, że premier Sławek chciał je ukryć, zabraniając agitacji wyborczej. Nie dostrzegł jednak niebezpieczeństwa ujawnienia wobec każdego obserwatora zagranicznego, że reżim zawdzięcza istnienie swe tylko siłę bezwładności i że może runąć za lada wstrząśnięciem.

Reżim obecny w Polsce — pisze „Journal de Moscou” — opierał się na prawdziwym lub urojonym autorytecie Marszałka, którego dziś niema. Reżim wszedł w ostry kryzys wewnętrzny. Grozi zacieklą i beznadziejną walka o utrzymanie władzy w rękę. W kraju rośnie niezadowolnienie, któremu nie zdota się oprzeć rząd epigonów Piłsudskiego.

W identycznym tonie zamieszcza artykuł o wyborach w Polsce „Moscow Daily News”, drugi dziennik, wydawany w Moskwie w języku europejskim dla cudzoziemców, t. zn. głównie dla pracowników obcych placówek dyplomatycznych w Sowietach.

Czytajcie i abonujcie „Ilustrację Polską”

WARSZAWIANIN.

Komisja rewizyjna rady miejskiej

o gospodarce Zarządu miasta w roku 1933-34

Nowa ustawa samorządowa z dn. 23 marca 1933 r. ustanowiła jako stały organ rady miejskiej w zakresie kontroli nad działalnością finansową i gospodarczą zarządów miejskich powołane przez te rady komisje rewizyjne.

Do zakresu działania tych komisji należy: kontrola nad całokształtem i poszczególnymi kierunkami działalności zarządu miejskiego w zakresie administracji, jak również jego urządzeń, zakładów i przedsiębiorstw pod względem prawidłowości i zgodności tej działalności z obowiązującymi przepisami, z postanowieniami statutów i uchwał rady miejskiej oraz budżetem i zasadami oszczędności w gospodarce publicznej, jak również należyte informowanie o stwierdzonym stanie rzeczy rady miejskiej.

W Poznaniu komisja rewizyjna rady miejskiej istnieje od roku ubiegłego. Pierwszym prezesem jej był radny miejski inż. W. Górnicki, a obecnie, po złożeniu przez p. Górnickiego mandatu radzieckiego, radny adw. Goebel z Klubu Narodowego. W skład komisji rewizyjnej wchodzi dwóch wiceprezów (radni — radca M. Pluciński i dr. Machowski) oraz 18 członków. Pierwsze publiczne sprawozdanie ze swej działalności komisja złożyła na radzie miejskiej w ubiegły poniedziałek, 16 b. m. Sprawozdanie to dotyczyło zamknięcia rachunkowego za r. 1933/34 i związanej z tem kontroli, przeprowadzonej w poszczególnych działach administracji miejskiej, jak również w zakładach i przedsiębiorstwach miejskich.

Komisja Rewizyjna przeprowadzała możliwie dokładną kontrolę przez swoje podkomisje, złożone z radnych miejskich, w czasie od września 1934 roku do 26 stycznia 1935 r., a więc przez 5 miesięcy, przy czym, kierując się zasadą najdalej posuniętej oszczędności, uczyniła to bez uciekania się do pomocy płatnych znawców, których przewiduje ustawa samorządowa.

Rezultatem tej obywatelskiej, bezinteresownej i ofiarnej pracy były protokoły poszczególnych podkomisji oraz protokół Komisji Rewizyjnej z dnia 13 lutego 1935 r., w którym poza wynikami rewizji znajdują się zalecenia i wnioski, skierowane do Zarządu Miejskiego.

Zarząd Miejski na protokół Komisji Rewizyjnej odpowiedział pismem z dn. 14 marca 1935 r., w którym znajdują się wyjaśnienia niektórych kwestyj, wysuniętych przez Komisję Rewizyjną, a na najważniejsze zagadnienia zapowiedziana została odpowiedź po przeprowadzeniu dochodzeń. Odpowiedzi tej Zarząd Miejski dotychczas nie nadesłał.

Rozpatrując poszczególne części wykonania budżetu w roku gospodarczym 1933/34, komisja rewizyjna zauważyła: W administracji ogólnej Zarząd Miejski dotąd posługuje się etatem stanowiącym z roku 1926, chociaż w okresie ubiegłych 10 lat zaznaczył się początkowo ogromny rozrost miasta i powiększenie zakresu działania, a następnie z powodu kryzysu gospodarczego bardzo znaczne skurczenie się budżetu miejskiego.

Wypracowanie etatu stanowisk z uwzględnieniem rzeczywistych możliwości i potrzeb miejskich jest obecnie palącą koniecznością.

W tym dziale Komisja Rewizyjna zaleca poczynienie wszelkich możliwych oszczędności, nie wyłączając nawet drobnych, które w sumie mogą dać poważne kwoty.

W dziale „majątek komunalny” Komisja Rewizyjna stwierdziła, że majątek komunalny od szeregu lat obciążony jest na podstawie oszacowania z okresu dobrej konjunktury a zatem bardzo wysoko i że skutkiem spadku dochodu z tego majątku przedstawia się on jako mało lub wcale nie rentowny, a może nawet deficytowy, przyczem administracja tego majątku pochłania znaczne kwoty z dochodu.

Wobec tego Komisja Rewizyjna zaleca:

a) aby Zarząd Miejski zastanowił się nad tem, czy wkładanie w remont walcących się domów większych kwot jest celowe,

b) aby Zarząd Miejski przeprowadził nowe oszacowanie wszystkich domów i terenów, gdyż prawdopodobnie sumą wartości terenów się podniesie, a domów poważnie spadnie. Umożliwi to

Zarządowi miejskiemu ustalenie realnych czynszów komornianych w domach miejskich.

W dziale „Spłaty długów” zalecenia Komisji Rewizyjnej idą w tym kierunku, że Zarząd Miejski winien dążyć do obniżenia oprocentowania długów a) drogą specjalnej ustawy i b) porozumienia się z wierzycielami

Dział „Kultura i Sztuka” wykazuje przekroczenia, zresztą zupełnie uzasadnione, ale wykazuje również i oszczędności, powstałe na skutek niewypłacania subwencji, przyznanych przez radę miejską różnym instytucjom i stowarzyszeniom kulturalnym.

Komisja Rewizyjna odnosi się do tych oszczędności bardzo krytycznie.

Na szczególniejszą uwagę zasługuje wykonanie budżetu Opieki Społecznej. Bez względu na to, że budżet ten został znacznie przekroczony, podkreślić należy, że przeprowadzona w tym dziale rewizja wykazała:

a) chaotyczne i niezgodne z ustawą zakupy towarów i materiałów (brak ofert, zakup bez ofert, oferty bezwartościowe),

b) dostarczone Komisji Rewizyjnej akta, podkłady ofertowe i inne dokumenty były nieporządkowane, chociaż są ślady, że przedtem stanowiły jedną całość, z czego można wyciągnąć wniosek, że wszystkich akt Komisji nie przedłożono.

Zarząd Miejski na wyniki rewizji odpowiedział, że w dziale tym wdrożył dochodzenia, lecz wyników tych dochodzeń dotąd nie przedstawił.

Na podstawie wyników przeprowadzonej kontroli Komisja Rewizyjna przedstawiła radzie miejskiej szereg wniosków natury ogólnej, które rada miejska uchwaliła jednogłośnie. Treść tych wniosków jest następująca:

I.

Wobec wydatkowania znacznych kwot z działu Opieki Społecznej na opłacanie kilkudziesięciu sił biurowych, nieprzewidzianych etatem stanowisk, Komisja Rewizyjna stwierdza, z naciskiem, że preliminowane kwoty mogą być wypłacane tylko na cele budżetem określone.

Opłacanie sił biurowych z funduszy na stałe i jednorazowe wsparcia w gotówce jest niedozwolonym obchodzeniem tej zasady i krzywdzi tych, którzy zapomóg najbardziej potrzebują.

II.

Co do działu Opieki Społecznej Komisja Rewizyjna stwierdza, że na zarzuty, postawione w protokole Komisji z dnia 13 lutego 1935 r., Zarząd miasta od lutego r. b. dał jedynie drobne wyjaśnienia, natomiast nie dał dotych-

czas odpowiedzi na zarzuty dotyczące nieprawidłowej i niezgodnej z ustawą gospodarki kierownictwa tego działu.

Wobec tego Komisja Rewizyjna wnosi o podanie wyników przeprowadzonych dochodzeń.

III.

Komisja rewizyjna stwierdza, że wyjaśnienia Zarządu miejskiego w sprawie przekroczenia budżetu działu „Bezpieczeństwo publiczne” o kwotę 7001,60 zł, a wydatkowane na „komorników, którzy sprawowali czynności wywiadowców za wysokimi poborami” nie są dostateczne.

Komisja Rewizyjna domaga się od Zarządu miejskiego nadesłania dalszych wyczerpujących wyjaśnień.

IV.

Komisja rewizyjna stwierdza, że w dziale „Kultury i sztuki” Zarząd Miejski stosuje oszczędności wobec instytucji i stowarzyszeń kulturalnych, którym rada miejska przyznała subwencje. W roku sprawozdawczym nie wypłacono instytucjom i stowarzyszeniom kulturalnym 2.766,— zł. Tłumaczenia decernenta tego działu, iż oszczędność ta powstała wskutek tego, że odnośne instytucje nie zgłosiły się po subwencje, — co nie zupełnie zgadza się z faktycznym stanem rzeczy, bowiem „Związek Obrony Kresów Zachodnich” na zwrócenie się o wypłacenie uchwalonej przez radę miejską subwencji, nie otrzymał takiej i to rzekomo dla braku kredytów. — Komisja Rewizyjna nie uważa za usprawiedliwione, ponieważ w tym samym czasie dział Kultury i sztuki wypłacił subwencje, których rada miejska nie uchwaliła, jak np. Związkowi Strzeleckiemu, który z powyższym działem nie ma nic wspólnego.

V.

Komisja Rewizyjna stwierdza, że przedsiębiorstwa miejskie, jak Wodociągi, Gazownia, Elektrownia i Rzeźnia wypłaciły bez ustawowej podstawy w ciągu roku sprawozdawczego szereg subwencji w łącznej kwocie kilku tysięcy złotych dla wydawnictw i organizacji m. in. także politycznych, i na zapytania w tych sprawach Zarząd Miejski nie dał zadawalniających odpowiedzi.

VI.

Komisja Rewizyjna stwierdza, że zwłaszcza gospodarka w 3 największych przedsiębiorstwach miejskich, jakimi są Elektrownia, Gazownia i Wodociągi, nie stała w roku 1933/34 pod znakiem koniecznych oszczędności. Zdaniem Komisji Rewizyjnej zastosowanie nowoczesnych metod naukowych w eksploatacji produkcji w tych przedsię-

WSZYSTKICH RADZI SIĘ PANI JEŚLI kupuje pani kredkę do warg, krem do twarzy lub inny kosmetyk. — Jedyne jeśli chodzi o włosy, które najbardziej stanowią o urodzie, jest pani lekkomyślna i używa mydła lub szamponu, zawierającego mydło. — Mydła zawierają alkalia, a te szkodzą włosom. — Wobec tego od dnia dzisiejszego używać pani będzie dla włosów jedynie kremu SORELA, który nie zawiera mydła ani alkali, a myje włos znakomicie, pielęgnuje i odmładza. SORELA w tubach różowych do nabycia w drogeriach i perfumerjach.

ng 15 125

biorstwach przyniesie poważne oszczędności we wydatkach rzeczowych.

VII.

Dla większej przejrzystości przedkładanych radzie miejskiej rocznych sprawozdań, Komisja Rewizyjna zaleca, aby do sprawozdań tych były załączone zestawienia wszelkich kredytów dodatkowych, uchwalanych w ciągu roku budżetowego przez radę miejską.

Po uchwaleniu powyższych wniosków rada miejska przyjęła przedłożone przez Zarząd miasta sprawozdanie z zamknięcia rachunkowego za rok 1933/34.

Aresztowania w Krzywiniu

Wychodząca w Kościanie „Gazeta Polska” podaje następujące nazwiska osób, które po sobotnich zajściach w Krzywiniu zostały aresztowane w niedzielę i przewiezione do Kościana:

„Górecki Józef, Górecki Franciszek z Jerki, Górecki Jan, Michałowicz, Nędzewicz Henryk, Krysiak Franciszek, Piotrowski Stanisław, Kaczmarek Bronisław, Ślusarek Roman, Ślusarek, 2 braci Stryczyńskich, Banaszak Wincenty, Budysiak Marcin, Kąkolewski Jan i Ginter Jan.

„W poniedziałek — pisze dalej „Gazeta Polska” — aresztowano: Grygla Antoniego, Kaczmarka Bronisława i Michalską Władysławę.

„Pierwszych aresztowanych wywieziono samochodem więziennym z ul. Młyńskiej do więzienia karno - śledczego w Poznaniu.”

Nasz korespondent (kp) z Krzywina donosi, że 10 młodych narodowców, którzy przybyli z Leszna (ze sztandarem Stronnictwa Narodowego) i Osieczny do Krzywina na pogrzeb śp. Romana Sworackiego, wypuszczono na wolność w niedzielę o godz. 23 po przesłuchaniu ich przez prokuratora w Kościanie. W poniedziałek przyjechali oni autobusem wraz z sztandarem do Krzywina i stąd odjechali rowerami do domów.

Pogrzeb

ś. p. Wład. Kwiecińskiej

Dziś o godz. 10 odbyło się w Krzywiniu wprowadzenie zwłok do kościoła tragicznie zmarłej w czasie wypadków w Krzywiniu Władysławy Kwiecińskiej. Wprowadzenia dokonał ks. dziekan Wesołowski z Krzywina. W pogrzebie wzięły udział delegacje Młodych Stronnictwa Narodowego ze sztandarem z Leszna oraz niezliczone rzesze obywateli Krzywina i okolicy.

W czasie oddawania numeru do druku odbywają się w kościele egzekwie, poczem wyruszy pogrzeb na cmentarz. Pogrzeb odbywa się bez udziału policji i całkowicie spokojnie. (kl)

STRONNICTWO NARODOWE

KOŁO LAZARZ

W czwartek, a nie w środę, jak poprzednio zapowiedziano, odbędzie się o godz. 20 plenarne zebranie z referatem, w świetlicy przy ul. Gąsiorowskich 4a, na które wszystkich członków zaprasza Zarząd.

KOŁO JEŻYCE

Zebranie plenarne z referatem odbędzie się w czwartek o godz. 20 w lokalu przy ul. Szamarzewskiego 18.

Wszystkich członków o punktualno przybycie prosi Zarząd.

KOŁO DEBIEC

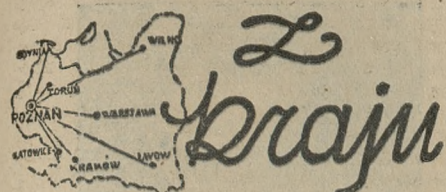
Zebranie plenarne z referatem odbędzie się w czwartek 19 bm. o godz. 20 w sali p. Figla przy ul. Świerczewskiej.

O liczne i punktualne przybycie prosi Zarząd.

Nad Izawnicą wyborczą

Matka zadumionych: „Ktoż me westchnienia, ktoż me izer policzy?”

EMIGRACJA I POWRÓT WYCHODZCÓW

Według ostatnich danych Głównego Urzędu Statystycznego, w okresie 7 miesięcy r. b. wyjechało z Polski ogółem 36.923 wychodźców, z tego 17.209 do krajów europejskich i 19.614 do krajów pozacuropejskich. Do Francji wyjechało 805 emigrantów, do Niemiec 568, na Łotwę 15.481, do innych krajów europejskich 355, do Stanów Zjednoczonych A. P. 828, do Kanady 680, do Argentyny 1.833, do Brazylii 589, do Urugwaju 211, do innych krajów Ameryki 716, do Palestyny 14.621, do innych krajów 136 wychodźców.

W tym samym okresie czasu powróciło do Polski 22.871 wychodźców, z tego 21.538 z krajów europejskich i 933 z krajów pozacuropejskich. Z Francji powróciło 21.547 wychodźców, z Niemiec 117, z innych krajów europejskich 247, ze Stanów Zjednoczonych A. P. 99, z Kanady 299, z Argentyny 79, oraz z innych krajów 123 osoby.

ZMIERZCH DORÓZEK KONNYCH W STOLICY

Dla poparcia rozwoju trakcji samochodowej w stolicy, zarząd miejski przystępuje do powiększenia ilości postojów dla doróżek samochodowych oraz do realizacji ograniczenia trakcji konnej, a to drugą zniszczenia postojów dla doróżek konnych w śródmieściu, wprowadzenia przymusu obliczenia należności za przejazdy doróżkami konnymi zapomocą licznika oraz podwyższenia opłat od wszelkich pojazdów konnych.

BUDOWA SZPITALA CENTRALNEGO W ŁODZI

Na terenach szpitala okręgowego D. O. K. IV odbyła się uroczystość poświęcenia kamienia węgielnego pod budowę centralnego szpitala w Łodzi. Na uroczystość przybył J. E. ks. biskup połowy Gawlina, oraz szef departamentu sanitarnego gen. Roupert. Szpital wykończony będzie całkowicie w 1937 roku, jednak prace nad budową prowadzone będą stopniowo i będą przejmowane poszczególne oddziały, w których umieszczani będą chorzy.

NIEZWYKŁY WYPADEK W KOPALNI

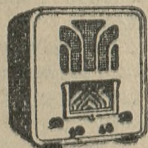
Kopalnia „Lech” w Nowej Wsi pod Chorzowem była terenem niezwykłego wypadku. W czasie wydobywania węgla, jedna z klatek wyciągowych wyskoczyła ze swego łożyska i zderzyła się z drugą klatką, zjeżdżając do kopalni. Wskutek zderzenia ośbie klatki runęły w głąb szybu, ulegając kompletnemu strzaskaniu. Na szczęście w tym miejscu, gdzie spadły windy, nie było w tym czasie robotników. Wskutek zniszczenia windy górniczy znajdujący się w podziemiu zmuszeni byli wyjść na powierzchnię innym szybem wspinając się po drabinach. W związku z tym wypadkiem, kopalnia będzie nieczynna na przeciąg 1 tygodnia, t. j. do czasu wmontowania wind.

WYCIECZKA FRANCUSKA W TATRACH

W ostatnich dniach bawiła w Tatrach i Pieninach wycieczka przyrodników francuskich i pracowników na polu ochrony przyrody, która poprzednio zwiedzała Parki Narodowe w Jugosławii, Austrii, i Czechosłowacji. Podejmowało ją Polskie Tow. Tatrzańskie z prezesem prof. W. Goetlem na czele. Po zwiedzeniu Tatr w okolicach Morskiego Oka, goście francuscy udali się jeszcze w Pieniny, wyrażając się z uznaniem o wartościach turystycznych gór, jakoteż o pracach P. T. T.

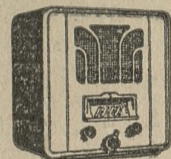
Świat się otwiera...

Wartościowy odbiornik 3-lampowy, który daje więcej, niż można było kiedykolwiek za te pieniądze otrzymać:

947A

Odbiornik, którego wspaniałe walory techniczne i akustyczne, będą niespodzianką dla najbardziej krytycznie usposobionych radiostuchaczy:

44A

Usłyszysz głosy ze wszystkich krajów, posiadając w domu klucz, który cały świat otwiera — kluczem tym jest odbiornik Philipsa, zapewniający odbiór największej ilości stacji zagranicznych.

PHILIPS

BEZPŁATNE PROSPEKTY I DEMONSTRACJE U WSZYSTKICH AUTORYZOWANYCH SPRZEDAWCÓW NA TERENIE CAŁEJ RZECZYPOSPOLITEJ, A MIĘDZY INNYMI W NASTĘPUJĄCYCH FIRMACH:

POZNAŃ

- 1) B-cia Borkowscy — Aleje Marcinkowskiego 23
- 2) Centrala Budowy Telefonów — Idaszak i Walczak — Św. Marcin 18
- 3) „Elektromierz” Englert A. — Marsz. Focha 32
- 4) Grimm Sukc. Kamiński — 27 Grudnia 14
- 5) Wł. Makowski — A. Marcinkowskiego 26
- 6) Poznańskie Towarzystwo Radiowe — Fr. Ratajczaka 39
- 7) Poznańskie Towarzystwo Telefonów — ul. Piekary 17
- 8) „Strzala” inż. Piński — Al. Marcinkowskiego 20

PROWINCJA

- 1) W. Wentzel — Ostrów, ul. Wrocławska 14
- 2) T. Malanowski — Kalisz, ul. Piłsudskiego 14
- 3) „Porcelana” W. Myśliński — Jarocin, ul. Krakowska 2
- 4) R. Pogodziński — Międzybóże, ul. Grunwaldzka 33
- 5) A. Pestka — Wolsztyn, Rynek nr. 4
- 6) „Rogór” R. Góralczyk — Żnin, ul. Śniadeckich 15

Tg 1733

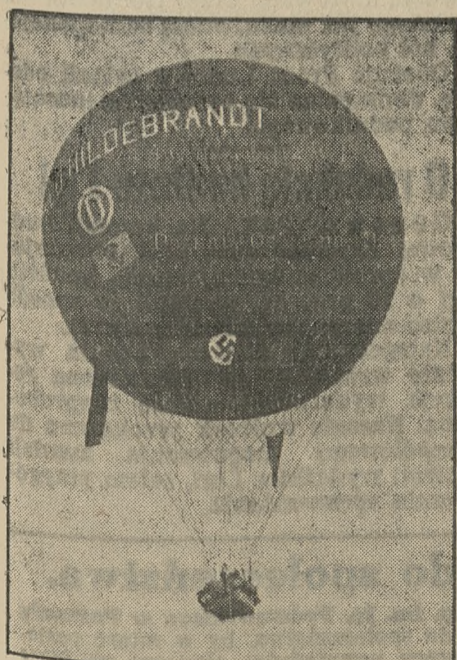
SZALENIEC NA LOKOMOTYWIE

O zdarzeniu, które mogło się być zakończyć bardzo tragicznie, donoszą ze Stanisławowa Maszynista pociągu podmiejskiego, Tadeusz Wenda, w drodze dostał nagle pomieszenia myślowe. Objawiło się to w ten sposób, że puścił pociąg z maksymalną szybkością i zaczął wydawać dzikie

okrzyki i gwizdy, a dojeżdżając do stacji, nie okazywał zamiaru zatrzymania go ani nawet zwolnienia tempa. Na szczęście palacz wczas pojął grozę sytuacji i zdołał odsunąć szaleńca, a następnie pociąg zatrzymać. Chorego maszynistę przewieziono do zakładu w Kulparkowie.

Przy bladej, szarawo żółtej cerze, przyciemnionych oczach, złem samopoczuciu, zmniejszonej chęci do pracy, ogólnym przygnębieniu, ciężkich snach, bólach żołądkowych, ucisku mózgowym i chorobliwym podnieceniu, zaleca się pić przez kilka dni z rana naczeczko szklankę wody gorzkiej **Franciszka Józefa**.

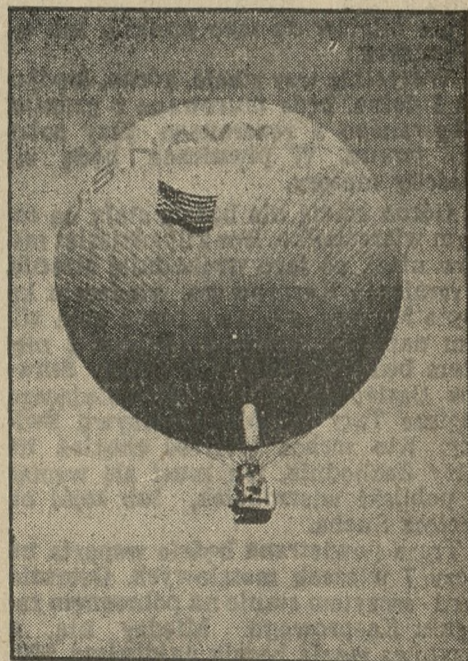
Tg 1731

Na terenie Białorusi sowieckiej w miejscowości Krzyczewo wylądował drugi balon niemiecki „Hildebrandt”, biorący udział w wyścigu o puchar Gordon Bennetta. Start do powyższych zawodów nastąpił, jak donosiliśmy, w niedzielę w Warszawie. — Na zdjęciu balon niemiecki w chwili startu. (Fot. Ryś)

Ostateczne wyniki zawodów o puchar Gordon Bennetta nie są znane, gdyż brak jeszcze wiadomości o kilku balonach. Według dotychczas posiadanych danych najdalej zaliczał „Koćciuszko”, według naszych obliczeń przeszło 1.300 kilometrów. Balony „Zurich III” i „Deutschland” przeleciały około 550 kilometrów, „Hildebrandt”, „U. S. A. Navy”, „Lorraine” i „Bruxelles” około 600 kilometrów. Pięć balonów wylądowało podobno w okolicach Czernikowa. (Depesze z lotu na str. 1).

Jedyny balon amerykański „U. S. Navy”, startujący w zawodach o puchar Gordon Bennetta, wylądował w ciągu poniedziałku również na Białorusi sowieckiej w Elżcach. Na zdjęciu balon amerykański. (Fot. Ryś)

Prawda i blaga o kolejce linowej w Tatrach

Zakopane, 12 września.
W kilku poważnych pismach pojawiły się wiadomości o kolejce górskiej w Tatrach, które zakrawają na to, że organizatorzy zakpili sobie z czynionego w tej kwestji wywiadu i że ten, kto go zasięgał, nie uprzytomnił sobie chyba długości kilometra. Pierwszy argument zgadzałby się z orzeczeniem jednego z inżynierów, zajętych przy budowie kolejki:

— Wobec krytyki projektu w prasie i wobec opozycji większości społeczeństwa projektodawcy postanowili robić cicho swoje dzieło i pokazać je ogółowi

Wysokogórskie otoczenie doliny Kasprowej. Według rys. S. Witkiewicza.

już dokonane, nie wdając się w polemikę.

Otóż we wspomnianych relacjach podano:

1) Ze kolejka na Kasprowy będzie miała czterdzieści kilometrów długości (a zatem musiałaby mieć chyba początek koło Chabówki, o 34 kilom. oddalonej od Zakopanego, gdyż z Kuźnic do Kasprowego mamy w prostej linii niespełna cztery i pół kilometra!).

2) Ze trasa będzie prowadziła via Giewont — Kasprowy Wierch; (a więc albo zatoczy półkole przez cały szereg szczytów, albo będzie frunęła ponad rozległymi dolinami Goryczkową i Kondratową).

3) Ze kolejka ta składać się będzie ze stu dwudziestu wagonów, mieszczących po 32 osoby (!).

4) Ze prace techniczne rozpoczną się dopiero na wiosnę w 1936 r. i potrwać trzy lata.

5. Ze będą one zatrudniały tysiąc robotników. I tym podobne...

A jak się te rzeczy przedstawiają naprawdę?

Dnia 4 bm. o godz. 6 rano udałam się na miejsce robót i przeszłam całą trasę kolejki od Kuźnic do szczytowej stacji. Wywiadu udzielił mi chętnie wszyscy obecni przy robotach inżynierowie i technicy, a także majstrzy i robotnicy, z którymi schroniłam się na szczycie Kasprowego przed burzą do ich baraku. Wiadomości niżej podane różnią się grubo od poprzednich.

Trasa kolejki obejmuje 4 kilometry 200 metrów. Prowadzi z Kuźnic tylko na Kasprowy Wierch, najprzód wylotem Doliny Bystrej, potem przez Myślenickie Turnie, na których będzie środkowa stacja. (Przewidziane jest kupowanie biletów do tego punktu, lub też do szczytu.)

Wszystkie trzy stacje, górna, środkowa i dolna, będą murowane z granitu, dobowanego z rozoranego przy robotach terenu. W piwnicach będą się mieściły motory.

Górna stacja nie będzie stała na samym wierzchołku, lecz kilkadziesiąt metrów niżej, po jego wschodniej stronie, w ramieniu Kasprowego, wiodącym ku Kopie Magóry, z obawy przed zbyt silnym naporem wiatrów. Widok z niej zatem będzie w kierunku Doliny Stawów Gąsienicowych i zastaniającego wnętrza Tatr Wysokich masywu Świnicy. Kto zechce spojrzeć chociaż na Tatry Zachodnie, ten musi się wspiąć na pobliski wierzchołek, lub zejść na przełęcz Suchą.

Trasa powietrzna będzie wsparta na 6, czy 7 wieżach metalowych. Ostatnia przed szczytem stanie na północnym ramieniu Kasprowego. Między nią, a szczytową stacją będzie najdłuższy, 700-metrowy przelot w powietrzu. Zawieszony on będzie nad dziką, głęboką Doliną Kasprową po wschodniej, urwistej stronie szarpanie skalnych, składających się na długi grzbiet Kasprowego.

Drugi co do długości przelot będzie

między środkową stacją, położoną na Myślenickich Turniach, a wałem górzystym, wznoszącym się po wschodniej stronie znanej trasy narciarskiej, wiodącej z Kuźnic Doliną Bystrej. Przelot ten będzie miał pod sobą nieco na boku obie hale Kasprowe, Niżnią i Wyżnią, a potem pnać się w górę lesiste zbocza. Tak więc przepaścistość jak dziokość krajobrazu będzie pod kolejką stopniowo wzrastała.

Kolej ta będzie się składała z czterech wagonów 30-osobowych, jeżdżących naprzemiennie.

Pomiarów dokonano już w maju roku ubiegłego. Linję lasu pod kabel elektryczny zaczęto wycinać na środkowej części trasy, czyli na zboczu Myślenickich Turni na początku bieżącego lata. Następnie wyrabano ścieżkę przez łąny borówczane i kosodrzewinę, wznosząc od lasów Myślenickich, aż do trawisto-skalistej części grzbietu Kasprowego. Przez lato przygotowywano teren pod dwie górne stacje, rozsadzając dynamitem skałę popod szczytem Kasprowego, oraz na Myślenickiej Turni, której lesisty wierzchołek zdjęto, jak grzyb z korzenia. I rozbija się ją dalej w głąb, póki nie odkryje się litej, spójnej skały na podstawie murowanego budynku.

Ponadto w pierwszej części trasy aż do wierzchołka Myślenickiej zrobiono drogę jezdnią, zrazu prostą, dnem Doliny Bystrej, potem wijącą się wirażem

po leśnym zboczach. Będzie się nią na autach przewoziło materiały.

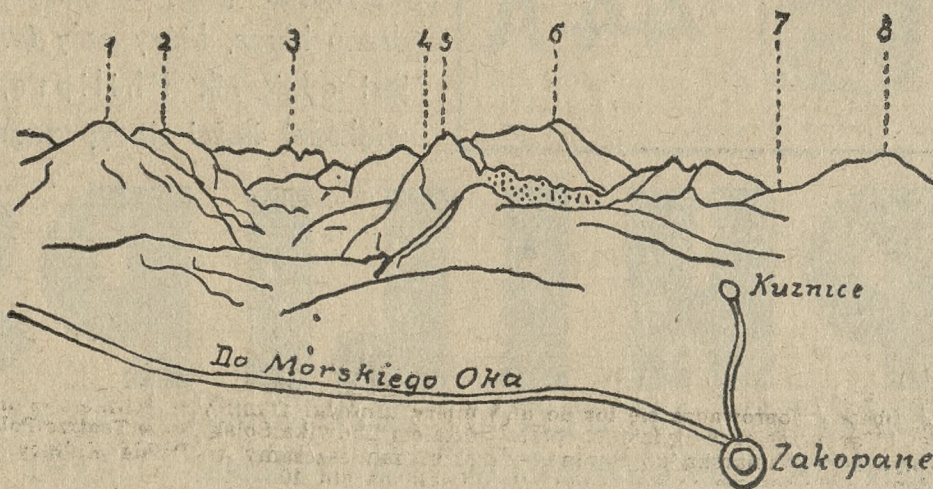
W ten sposób dzika okolica Kasprowych hal doczekała się dojazdu przedzej, niż zaludnione peryferje Zakopanego. Droga ta będzie potem użyta przez gminę Zakopane na tor bobslejowy. Wyżej materiały będzie dowożony tymczasową kolejką linową towarową na drewnianych podporach, którą się teraz pośpiesznie przygotowuje; w przyszłości będzie ona zniesiona.

Praca idzie w szybkim tempie na dwie zmiany, od 5 rano do zmroku zatrudniając obecnie 160 ludzi; niebawem cyfra ta się podwoi. Życzeniem inicjatorów projektu jest ukończyć wszystko na 15 grudnia rb.

Świat taternicki zaledwie rozejrzał się w zamysłach, godzących w ideę ochrony przyrody, a już najdzikszy kątek tatrzański w pobliżu Zakopanego o klasycznych strefach wysokogórskich: regli i hal, — kosodrzewiny i piargów, — oraz nagich turni, — rzadko kiedy zwiedzana Kasprowa Dolina — została przeszyta strzałą sztucznej komunikacji i atruta będzie niebawem gorączką ludzkiego jazgotu, niechlujstwa i wandalizmu.

Innym razem pomówimy o jednej i drugiej spółce tego przedsiębiorstwa i o tych, którzy złożą się na powstanie projektu, oraz na jego realizację.

I. ROGUSKA-CYBULSKA.

PANORAMA GÓR, WIDZIANA Z ZAKOPANEGO.

1 Żółta turnia. 2. Granaty. 3 Kozł Wierch. 4. Zawrat. 5. Kościelec. 6. Świnica. 7. Liljowe. 8. Kasprowy Wierch (1939 m.).

Zobowiązanie Niemców

W okręgu tczewskim przed wyborami Niemcy rozrzućili ulotki, nawołujące do udziału w wyborach. W tłumaczeniu polskiem ulotki te brzmią:

„Bacność! Wyborcy Niemcy!

„Zobowiązaliśmy się wobec rządu do udziału w wyborach. Jako Niemcy przywykliśmy do tego, że słowa się dotrzymuje.

„Wszyscy Niemcy okręgu wyborczego 103, obejmującego powiaty: Tczew, Starogard, Sępólno, Świecie, Chojnice i Tucholę, idą w niedzielę, 8 września 1935 r. do wyborów.

„Każdy niemiecki wyborca ma obowiązek pójść do urny wyborczej i oddać głos na dwóch kandydatów.

„W lokalu wyborczym otrzymuje wyborca od przewodniczącego kartkę wyborczą wraz z kopertą. Na kartce tej naznaczeni są kandydaci w liczbie sześciu. W kratce obok nazwisk panów Stamma i Koralewskiego, umieszcza się kreskę. Kartkę wyborczą wkłada się następnie do koperty, którą zwraca się w stanie niezaklejonym przewodniczącemu. Powyżej wzór kartki wyborczej”.

Nadzieje Żydów

Żydowski łódzki „Express Ilustrowany” donosi:

„Jak się z dobrze poinformowanego źródła dowiadujemy, w związku z incydentami i ciąglem sabotażem ze strony endeckiej rady miejskiej prac w radzie m. Poznania, Poznań stoi przed rozwiązaniem rady miejskiej.

„Dowiadujemy się dalej, że już w najbliższym tygodniu można się spodziewać dekretu ministra spraw wewnętrznych, rozwiązującego poznańską radę miejską.

„O ile fakt ten nastąpi, oczekiwać wówczas należy zamianowania komisarycznej rady miejskiej przy prezydencie Więckowskim.”

Notatka powyższa dowodzi, jak bardzo Żydom zależy na rozwiązaniu rad miejskich, w których większość posiadają narodowcy. Po doprowadzeniu do rozwiązania rady miejskiej w Łodzi, Żydzi zabrali się teraz do Poznania.

Aby zaś dopiąć swego celu nie wahają się przed fałszywym przedstawianiem sytuacji, gdyż jest rzeczą powszechnie wiadomą, że na ostatnim posiedzeniu rady miejskiej właśnie Klub Narodowy chciał dokonać wyboru komisji finansowo-budżetowej, której utworzenia domagał się M. S. Wewn., a wybór ten uniemożliwił swym przeciwnym ławnik „sanacyjny” p. Kosidowski.

Fakt ten jest dostateczny dla stwierdzenia, kto uniemożliwia normalny tok prac w radzie miejskiej m. Poznania.

128 aresztowanych narodowców na Śląsku

W ostatnich dniach przed wyborami nastąpiły dalsze masowe aresztowania członków Str. Nar. na całym Śląsku. Aresztowano m. in. kierownika obwodowego Str. Nar. Knapika i kierownika koła Skrzypka w Chropaczowie, kierownika i jego zastępcę w Radzionkowie, kierownika obwodu Tarnowskie

Odezwa powstańców do społeczeństwa.

Towarzystwo Uczestników Powstania Włp. im. Ig. Paderewskiego w Poznaniu za pośrednictwem prasy zwraca się z prośbą do społeczeństwa, by w miarę posiadania wolnych miejsc zechciało przyjąć do pracy powstańców, obojętne na jakie posterunki, choćby na stanowiska stróżów domowych, inkasentów, do pracy fizycznej czy kancelaryjnej. Zgłoszenia prosimy przysyłać pod adresem członków komitetu.

Społeczeństwo nasze niejednokrotnie wykazało tyle dowodów ofiarności i ufamy, że w wypadkach, gdzie tylko to będzie możliwe, obywateli przyjdą powstańcom z pomocą i w miarę możliwości dadzą im pracę.

ZA KOMITET POWSTAŃCZY:

Jan Koch, prezes
ul. Pocztowa 31

Józef Bogdański, kan'tan
ul. Skarbowa 19

Nowy rektor seminarjum duch. w Poznaniu ks. prof. K. Kowalski

Góry Maloka, kierownika koła Bańków, b. dowódcę kompanji powstańczej w bojach o wyzwolenie Górnego Śląska, Płaczka. Natomiast zwolniono p. Czechaka, ref. prasy pow. świętochłowickiego i p. Lorka, kierownika koła Str. Nar. Chorzów III.

W dalszym ciągu w Katowicach aresztowano członka Ch. D. Adama Gacka, w Tychach sekretarza powiatowego tegoż stronnictwa, Ludwika Czecha, w Radzionkowie zatrzymano radnego gminnego Pietrygę, w Bielszowicach aresztowano sześciu narodowców.

W ostatnim tygodniu przed wyborami 25 proc. kierowników Str. Nar. na Śląsku siedziało w więzieniach. Ogólna liczba aresztowanych narodowców wynosiła 128 osób. Z pośród członków zarządów powiatowych Str. Nar. nie aresztowano tylko 2 osób. W chwili obecnej siedzi w więzieniu katowickim m. in. 2 narodowców z Byłkowa.

Do Berezy Kartuskiej

Tutejszy „sanacyjny” „Dziennik Poranny” donosi, że wczoraj odstawiono do Berezy Kartuskiej prezesa Stron. Narodowego w Wyrzysku, p. Szyperskiego.

Pismo „sanacyjne” łączy to ze sprawą zajęć w pow. wyrzyskim.

Walki w Chinach

Tokio. (PAT.) Rozproszone w swoim czasie bandy komunistyczne na terenie Chin przeszły znów do ofensywy, w rozmaitych częściach kraju, szczególnie w prowincji Huran.

Według doniesień agencji Rengo z Czeno, oddziały czerwone posuwają się w kierunku miasta Min-Sian. Idąca z Hau-Hulun dywizja chińskich wojsk rządowych została rozbita przez komunistów i cofnęła się ku Tai-Sun-Klin.

Kolumna złożona z 20 000 ludzi otoczyła miasto Tsył-Szi-Myń w prowincji Hunan i znajduje się blisko Iczan. Poza tem inna grupa wojsk czerwonych zagraża miastu Li-Czau, położonemu o 40 mil od ważnego ośrodka Czand.

Akcja Frontu Ludowego

Paryż. (PAT.) Intensywna agitacja Frontu Ludowego, reprezentującego młodo-radykalny ruch agrarny we Francji, kierowana przez Dorgelesa od dłuższego już czasu, budzi zaniepokojenie kół politycznych

Obecnie Front Ludowy ogłosił odezwę, domagając się ogłoszenia moratorium podatkowego.

O redukcję budżetu L. I. I.

Genewa. (PAT.) Na komisji budżetowej Zgromadzenia Ligi, obradującej w sprawie zmniejszenia budżetu Ligi o 10 procent, wystąpił w sposób bardzo energiczny premier Laval.

Kategoryczne żądanie Laval'a wywołało wrażenie, że zamierzona redukcja wydatków zostanie zaaprobowana. Narazie wniosek przekazano do szczegółowego rozpatrzenia komisji kontroli wydatków Ligi, celem przygotowania sprawozdania.

WIADOMOŚCI POTOCZNE

Wrzesień
19
CZWARTEK

Kalendarz rzym.-kal.
Czwartek: Januarego m.
Piątek: Suchy dz., Eustachjusza m.

Kalendarz słowiański
Czwartek: Krzepimira
Piątek: Myślisława
Słońca: wschód 5,32
zachód 18,00
Długość dnia 12 g 28 min.

Księżyc: wschód 21,26 zachód 14,12
Faza: Ostatnia kwadra o 15 godz.

Stan wody w Warcie według notowań Inspekcji Dróg Wodnych w Poznaniu:
Wczoraj — 0,12 m, dzisiaj — 0,10 m.

Przewidywania pogody na czwartek: Dalsza poprawa pogody. Słonecznie z przelotnymi zachmurzeniami, dość ciepło.

Przewidywania pogody na czwartek: Dalsza poprawa pogody. Słonecznie z przelotnymi zachmurzeniami, dość ciepło.

OSOBISTE

Srebrne gody małżeńskie obchodzą w dniu 20 bm. pp. Paweł i Marja z Jan-kowskich Langowie z Poznania (ul. Józefa Chociszewskiego 25). Na intencję Jubilatów odbędzie się w czwartek, 19 bm. o godzinie 9 msza św. w kościele Matki Boskiej Bolesnej na św. Łazarzu.

Złote gody małżeńskie obchodzą w dniu 21 bm. pp. Franciszek Skokowski wraz z małżonką swą Agnieszką z Burków z Poznania. Msza św. na intencję jubilatów odbędzie się w dniu jubileuszowym o godz. 9 w kościele Najświętszego Serca Jezusowego na Jeżycach. Jubilatów „Szczęść Boże!”

ZEBRANIA, ZJAZDY

Zjazd kolejarzy w Poznaniu. W dniach 28 i 29 bm. odbędzie się w Poznaniu „Dzień Kolejarza Polskiego”. W uroczystości tej ma wziąć udział zgóra 5000 pracowników kolejowych ze wszystkich stron Polski.

Wystawę cukierniczą, która cieszy się wielkim zainteresowaniem ze strony publiczności, zwiedziło dotychczas około 2100 gości. Wystawa trwać będzie jeszcze do niedzieli. (pt.)

KOMUNIKATY RÓŻNE

Przedłużenie moratorium mieszkaniowego dla bezrobotnych. Warszawski „Czas” donosi, że jakiegokolwiek zmiany w moratorium mieszkaniowym dla bezrobotnych nie są brane w rachubę. W dniu 31 października, po wygaśnięciu letniego moratorium mieszkaniowego, wejda automatycznie w życie przepisy, wstrzymujące eksmisje z mieszkań jedno- i dwuizbowych zajmowanych przez bezrobotnych, na okres do 1 kwietnia 1936 r.

Stwierdzenie nosaczyny u konia. Zarząd miejski w Poznaniu informuje nas pod datą 16 bm., że u konia, należącego do Jana Ignaszaka w Poznaniu, ul. Poznańska nr. 8-10, stwierdzono urzędowo nosaczynę konia.

KRONIKA MIEJSCOWA

Komunikat Orbisu.
DO WARSZAWY indywidualnie zł 16,30.
DO ZALESZCZYK indywidualnie zł 27,—
DO KRAKOWA poc. pop. 21 9. zł 13,70.
Informacje i bilety w ORBISIE w Poznaniu, Plac Wolności 9, tel. 52-18.
ng 15 070

Cyrk Staniewskich w Poznaniu. W nadchodzący piątek, 20 bm. o godz. 8,30 wieczorem odbędzie się uroczyste otwarcie największego w Polsce czteromasztowego cyrku Staniewskich, którego I reprezentacyjny oddział zjeżdża do Poznania na kilka dni z doskonałym programem, zupełnie nowym i daleko odbiegającym od szablonu.

Bezdomni na strychach. Na strychy domu przy ul. Marsz. Focha 39 dokonano ostatnio w nocy włamania i skradziono rozmaite mniej wartościowe przedmioty. Sprawcami tego czynu są najprawdopodobniej bezdomni, którzy niemal każdego dnia, przed zamknięciem bramy tego domu, udawali się na piąte piętro, gdzie przed wejściem na strychy urządzali sobie łogowiska. — Jak nas dochodzą wieści, również klatki schodowe innych domów są miejscem częstych wizyt bezdomnych, którzy potem „odwdzięczają się” — kradzieżą.

Biblioteka T. C. L. dla młodzieży. W 55 rocznicę powstania T. C. L., centrala Tow. otwiera w Poznaniu przy Al. Marcinkowskiego 7, bibliotekę-czytelnię dla młodzieży. Czytelnia obliczona jest na 80 miejsc. Młodzież korzystać będzie na miejscu z tysiąca książek, poleconych przez komisję oceniającą T. C. L. Uroczyste otwarcie placówki oświatowej nastąpi w dniu 11 października br. (sk.)

Jugosłowianki przybyły do Poznania

Dzisiaj rano o godz. 7.34 przybyły do Poznania pociągami z Warszawy hazenistki jugosłowiańskie, które rozegrają w Poznaniu mecz międzymiastowy Zagrzeb — Poznań.

Gości w liczbie 15 osób (w tem dwóch dziennikarzy oraz delegata Warszawskiego Zw. Gier Sportowych) powitali na dworcu przedstawiciele Poznańskiego Związku Gier Sportowych p. prezes Pater, oraz przedstawiciele Stowarzyszenia Polsko-Jugosłowiańskiego p. dr. Woźniak i sekretarz p. Skowroński. Zawodniczkom zagranicznym wręczono wiązanki kwiatów, poczem udano się na śniadanie do restauracji dworcowej. Gości umieszczono częściowo w Domu Akademickim a częściowo w hotelu Continental.

W południe o godz. 1 przyjął gości konsul jugosłowiański p. dr. Szeffs, a wieczorem o godz. 19 odbędzie się specjalne przyjęcie, wydane na cześć gości. O godz. 21 odbędzie się zebranie towarzyskie z tańcami w salonach klubu jugosłowiańskiego (strój wizytowy).

Jutro o godz. 17 odbędzie się na stadionie miejskim mecz w hazenę między drużynami Poznania i Zagrzebia. Dodać należy, że w drużynie Zagrzebia występuje nieoficjalnie reprezentacja Jugosławii, która zdobyła ostatnio mistrzostwo świata.

Kinoteatr „SWII”
Dobry sensacyjny dramat pełen tempa i akcji
„WSZYSTKO DLA ZWYCIĘZCY”
Film ciekawy bogaty i dobrze wyreżyserowany
MARION NIXON DICKE MOORE

Echa afery ambulansowej w Trzemesznie

Sprawcy kradzieży odpowiadac będą przed sądem 26 i 27 bm.

Trzemeszno (gł) Śledztwo w sprawie sensacyjnej kradzieży 14 tys. zł, dokonanej w nocy na 1 stycznia br. ze zdążającego na dworzec w Trzemesznie ambulansu pocztowego, zostało wreszcie zakończone. Sprawcy, rodzina Cyranowiczów, zam. przy ul. Szkolnej, a mianowicie Piotr (ojciec), 24-letni Piotr (syn), tegoż żona 36-letnia Marja, 21-letni Imacy i 18-letni Józef, oraz niej. Jan Budzyński, ro-

botnik z Bielicy pod Gębicami, — odpowiadać będą przed sądem okręg. z Gniezna na sesji wyjazdowej w Trzemesznie już w przyszłym tygodniu w dniach 26 i 27 b. m.

Wyniku procesu tej sensacyjnej afery, która swego czasu narobiła dużo wrzawy, społeczeństwo całego powiatu mogileńskiego oczekuje z dużym zainteresowaniem.

W październiku tramwaj na Winiary. Prace nad budową nowej linii tramwajowej nr. 11, która prowadzić będzie na Winiary, posuwają się szybko naprzód. Obecnie doprowadza się tor do ul. Widnej. Tor przebiegać będzie po przez ul. Wołyńską i Winiarską do Bonina. — Prawdopodobnie jeszcze w tym miesiącu prace zostaną ukończone tak, że w październiku br. P. K. E. uruchomi już nową linię. Długość jej wyniesie 635 m. Dzieki 11-ce Winiary zyskają wreszcie połączenie z miastem. (sk.)

Prace na Sołczu. Przy zbiegu ul. Niestachowskiej i Al. Litewskiej na Sołczu trwają nieprzerwanie prace przy budowie łazienek dla starszych i młodzieży. W obecnej chwili przeprowadza się w dalszym ciągu roboty nad regulacją Bogdan-ki, prace kanalizacyjne i zasypuje się pozostałe jeszcze na niewielkiej przestrzeni torfowiska i gliniaki. W tym roku budowa jednego z basenów zostanie ukończona, otwarcie jednak pływalni nastąpi nie wcześniej, niż w przyszłym roku. Podczas prac na tutejszym terenie natrafiono na silną wodę gruntową, co znacznie utrudnia roboty. Jeśli tylko pozwola warunki finansowe, pływalnie, najnowocześniejsze urządzone, wykonane zostaną wcześniej, niż to było przewidziane, a więc przed upływem 2 lat. Może też da się w tym czasie zrealizować również projekt wybudowania tutaj łazienek dla Jeżyc. (sk.)

Tachometry w tramwajach. W niektórych wozach tramwajowych P. K. E. założono ostatnio zegary, wskazujące szybkość tramwaju i ilość przejechanych kilometrów. Okazuje się, że tramwaje tylko na niektórych odcinkach osiągają szybkość ponad 25 km/godz.

Sprawozdanie z wczorajszej imprezy „Intrygi i miłości” Schillera z udziałem Ludwika Solskiego w Teatrze Polskim zamieszczamy w Dziale Kultury i Sztuki na str. 10.

Nie ta sama. W związku z notatką, zamieszczoną w nr. 419 „Kurjera Poznańskiego” p. t. „Sfałszowanie pełnomocnictw”, przybyła do naszej redakcji p. Helena Michalska (zamieszkała przy ul. Strzeleckiej 6 i posiadająca kiosk przy tej samej ulicy pod liczbą 14) i prosi nas o zaznaczenie, że ze wspomnianą w notatce Heleną Michalską nie ma nic — oprócz nazwiska — wspólnego. Również jej mąż, p. Walerjan Michalski nie jest identycznym z owym Michalskim, który dokonał fałszerstwa. (wel.)

Żydzi przy ul. Grobla. Przy ul. Grobla jest dwunaroznikowa kamienica z 35 oknami frontu, pod liczbami: Wielkie Garbary 40, Grobla 1a, 1b i Mostowa 37. Do olbrzymiego tego domu, będącego własnością p. Nep. Buszkiewiczowej, wdowy po poruczniku wojsk polskich, zamieszkałej przy ul. Działyńskich nr. 2 m. 4, w ostatnich dwóch miesiącach wprowadzili się cztery żydowskie rodziny.

Od 2 miesięcy mieszka na III piętrze przy ul. Mostowej 37 J. Skowron, właściciel składu obuwi przy ul. Wodnej 4. Również tak długo mieszka na III piętrze od frontu ul. Grobla Marjan (!) Aszer, o którym fama nie głosi, czem się trudni. Przed 2 tygodniami sprowadził się tam

który mu przejechał obie nogi. Samochód przewiózł go, broczącemu krwią z licznych ran, do szpitala Przemienienia Pańskiego, gdzie bardzo troskliwie zaopiekowali się nim lekarze pp. prof. dr. Jurasz i dr. Bielina.

Gen. Butkiewicz ze łzami w oczach opowiedział naszemu współpracownikowi, że przeżył w wojsku rosyjskim 42 lata (generałem został mianowany w r. 1910) na różnych frontach i nigdy nie był ranny, ani skałeczony. Dopiero u samego schyłku życia stał się ofiarą — jak twierdzi — lekkomyślności szofera. Syn generała, dypl. ppłk. inżynierji W. P. w Warszawie, na wieść o wypadku, przybył niezwłocznie samolotem do Łoza chorego ojca.

Wbrew twierdzeniom niektórych miejscowych dzienników, emer. gen. Butkiewicz nie jest ojcem obecnego ministra komunikacji p. Butkiewicza, coby już było szczególną ironją losu. Jest z nim jedynie spokrewniony.

Em. gen. Aleksander Butkiewicz mieszka w Poznaniu od 1922 r. Zgłoszenie jego do armji polskiej nie zostało uwzględnione z powodu jego podeszłego wieku.

Rozmowa z em. gen. Butkiewiczem

Jak się okazuje, pasażer tramwajowy, przejechany na przystanku przez samochód jest znacznie poturbowany, aniżeli przypuszczano

W dniu dzisiejszym współpracownik nasz odwiedził w szpitalu Przemienienia Pańskiego em. generała p. Aleksandra Butkiewicza, który, jak donosiliśmy, przejechany został przez samochód w ub. niedziele, gdy przy ul. św. Marcina wysiadał z tramwaju.

Gen. Aleksander Butkiewicz leży w łóżku ze złamaną lewą nogą i obandażowanymi rękami. Poraniona ma również szyja. Rany rąk są powierzchowne, jedynie groźne jest złamanie nogi i pokaleczenie obu stóp. Lekarze przypuszczają, że kuracja p. Butkiewicza potrwa przynajmniej 3 tygodnie. Ze względu na podeszły wiek pacjenta — gen. Butkiewicz liczy 80 lat — rany goją się bardzo powoli.

Gen. Butkiewicz oświadczył naszemu współpracownikowi, że gdy wysiadał z tramwaju linii nr. 3, nie słyszał sygnału samochodu, nadjeżdżającego w szybkim tempie. Był to samochód osobowy P. Z. 40 324, własność piekarza p. Brzezewskiego. Najechanie nastąpiło tak szybko, iż generał nie zdolał, jak to się teraz mówi, „przylepić się” do tramwaju. W jednej chwili znalazł się pod kołami pojazdu,

KRONIKA KONNYCH ZAJAZDÓW

Restauracja w Hotelu Polonia, Grunwaldzka 18, poleca bezpłatnie salę nowo odrestaurowaną i pokoje klubowe na wszelkie uroczystości. Kuchnia wyborowa. Ceny niskie. Wieczorem dancing.
dg 3 124

Jutrzejšie wyścigi konne

W czwartek, 19 b. m., w czwartym dniu jesiennego sezonu wyścigów konnych na torze w Lawicy, rozegranych zostanie sześć gonitw, jedna z przeszkodami, jedna z płotami i cztery płaskie.

Początek o godz. 14.30.

Poniżej podajemy wynik mianowań:

Płoty (2400 m) Baby, Figaro II, Carewicz, Felka, Elka, Gada, Nefisa, Tanagra, Mandaryn.

II. Przeszkody (4000 m) Jedynak II, Cerie, Nefisa, Balsamina, Giralda.

III. Płaska (1600 m) Piosenka, Eneida, Dzierlatka, Lotna, Bimula, Beau, Lobelia, Sekunda.

IV. Płaska (2200 m) Maestro, Drab II, Temperament, Forys, Frouda, Wigor II, Goldella II, Nankin, Grisette III, Turbie, Kaboga.

V. Płaska (1800 m) Maestro, Madame II, Grisette III, Mitsouco, Belle Etoile, Wag, Goplana, Moment II, Pandur II, Frouda, Forys, Nitka, Honorata.

VI. Płaska (2200 m) Maestro, Eneida, Traglast, Nerv, Adria.

Nasze typy I. Mandaryn — Carewicz, II. Balsamina — Jedynak II, III. Piosenka — Eneida, IV. Nankin — Forys, V. Honorata — B. Etoile, VI. Nerv — Traglast.

też Żyd Kronenberg i ma pod nr. 1 na I piętrze pomieszkanię i magazyn. K. jest właścicielem hurtowni towarów galanterijnych, pończoch i trykotaży przy ul. Wielkiej, róg Ślusarskiej. Przed 14 dniami wprowadził się wreszcie na pierwsze piętro ul. Wielkie Garbary Żyd Kleimann, nieznanego kondycji. Mieszkanie to oddał mu za sute odstępnę niejaki Bialecki, emerytowany urzędnik.

Komplet dopełnia zwykły sobie Kon, podróżujący, który już od przeszło roku posiada tam na II piętrze od frontu Wielkich Garbar ładne pomieszkanię. Kon jest przedstawicielem pewnej firmy warszawskiej.

Takie to kon-sorcjum powstało w polskim i katolickim Poznaniu bez trudności i bez przeszkód w dwóch zaledwie miesiącach w jednej tylko kamienicy. (pt.)

Z targu. Dnia 18 b. m. na placu Sapieżyńskim płacono:

- Za nabiał: 1 kg masła wiejskiego 3,00—3,20 zł; 1 kg. masła mleczarskiego 3,20—3,60 zł; 1 kg twarogu 60—70 groszy; za 1 litr śmietany 1,40—1,60 zł; 1 litr mleka pełnego 22—23 gr; 1 mdl jaj 1,00—1,10 zł.
- Za mięso: 1 kg słoniny świeżej 1,80—2,00 zł; słoniny wędzonej 2,40—2,60 zł; wieprzowiny 1,40—1,80 zł; wołowiny 1,20 do 1,60 zł; cielęciny 1,20—1,80 zł; koziny 1,00—1,20 zł; skopowiny 1,40—1,60 zł; smalcu 2,40—2,80 zł.
- Za drób: kura 1,60—3,00 zł; kaczką 2,00—3,50 zł; gęś 3,50—6,00 zł; para gołębi 0,90—1,00 zł; indyk 4,00—7,50 zł; para kurcząt 1,40—3,20 zł; para kuropat 1,60—2,00 zł; perlica 2,00—2,40 zł.
- Za ryby: 1 kg szczupaka 2,20—2,40 zł; 1 kg okonia 1,60—2,40 zł; 1 kg lina 2,20—2,40 zł; karpia 2,20—2,40 zł; suma 2,60—3,00 zł; leszcza 1,40—2,00 zł; 1 kg. białych ryb 1,00—1,80 zł; 1 kg sandacza 3,00—3,60 zł; 1 kg karasia 1,20—2,00 zł; 1 kg węgorza 2,80—3,20 zł. Za ryby śniecie płacono 40—60 gr. mniej, 1 mdl. raków 0,60—2,50 zł.
- Za jarzyny: 1 kg ziemniaków 7—8 gr.; pietruszki 10 groszy; pęczek

Zaproszenie do przedpłaty

Szanownych Abonentów pocztowych prosimy o odnowienie prenumeraty na miesiąc październik (4,14 zł) lub od razu na cały IV kwartał rb. (12,42 zł) — jak kto woli i może. Listowi i poczta przyjmują przedpłatę z poręczeniem pierwszych numerów w październiku od 25. bm. Dlatego prosimy o niezwłocznie z uiszczeniem przedpłaty, lecz o uskutecznienie tego możliwie natychmiast. Tych Czytelników pocztowych, którzy zamawiają gazetę wprost w administracji, prosimy o przekazanie przedpłaty na konto w P. K. O. nr. 200 149 również przed 25. bm.

cebula 5—10 gr; pecek rzodkiewek 10—15 gr; 1 kg. szpinaku 60—70 gr; seleru 10—20 groszy; 1 pecek buraków 15 groszy; 1 kilogram rabarberu 10 — 15 groszy; główka sałaty 5—10 gr; mdl. ogórków 30 do 50 gr; pecek kalarepy 10 gr; marchwi 8—10 gr; kalafior 10—60 gr; 1 kg. pomidorów 25—40 gr; fasoli 60—80 gr; główka kapusty białej 10—20 gr; włoskiej 15—30 gr; modrej 20—40 gr.

Za owoce: 1 kg owoców suszonych 1,20—2,00 zł; 1 kg. jabłek 40—60 groszy; 1 kg gruszek 30—60 groszy; śliwek 40—60 gr; borówek 50—60 gr; 1 kg. winogron krajowych 60—90 gr; zagranicznych 1,80—2,40 zł; 1 kg brzoskwiń 1,40—2,00 zł.

Za grzyby: 1 kg kurków 0,80—1,00 zł; borowików 1,00—1,40 zł. (hu.)

Go to są dzemy? W Państwowej Szkole Handlowej i Przemysłowej Żeńskiej odbył się wczoraj po południu pokaz wyrabiania dżemów owocowych na galarecie. W sali ujrzelśmy dwa długie rzędy stolików z piecykami gazowymi, a przy stolikach panie młodsze i starsze; przeważnie mężatki, panie domów. Każda z nich zapisuje pilnie to, co referuje wykładowczyni, p. K. Zawilska, nauczycielka szkoły.

Widzimy ją w białym płaszczu. Uwija się pomiędzy niezliczoną ilością garnków, rondli, patelni. Z ust jej dowiadujemy się, że dżemy (słowo, pochodzące z języka angielskiego), to produkt owocowy, coś pośredniego pomiędzy konfiturą i marmeladą. Jedynie smak ma wykwienniejszy i sposób jego sporządzenia jest tańszy, gdyż wymaga mniej cukru, niż np. konfitury. P. Zawilska demonstruje sposób sporządzania dżemów. Najprzód więc gotuje się z nieobieranych jabłek — galarete. Owoc, obrany ze skórki i gniazd nasiennych, nie wytworzy galarety, albowiem te właśnie części zawierają związki pektynowe, czyli galaretujące.

Która z naszych pań gospodyń ciekawa jest dowiedzieć się dokładnie, w jaki

Przed wystawą zieleni miejskiej

W związku z III ogólnopolskim zjazdem ogrodników miejskich oraz międzynarodowym kongresem ogrodników działkowych połączono dwie wystawy na terenach Targów Poznańskich. Wystawy te zaciekawia nie tylko fachowców, lecz i całe społeczeństwo.

Celem pierwszej wystawy jest poda-

Wystawę drugą, której otwarcie nastąpi w dniu 21 b. m. również w pawilonie Targów Poznańskich, oglądać będziemy z tem samem zainteresowaniem. Wystawa zajmie się zagadnieniem ogrodnictwa działkowego. Wystawa zawierać będzie projekty i plany, płony ogrodnicze jak warzywa, owoce,

Przygotowania do wystawy „zieleni miejskiej“ w Poznaniu.

Na lewo zawieszanie wykresów, na prawo u góry makieta sztucznej plaży w Redlowie koło Gdyni, u dołu przygotowanie krzewów ozdobnych, które udekorują wystawę.

nie nowych projektów i sposobów w przyszłym rozmieszczeniu zieleni nie tylko w większych, ale i w mniejszych miastach. Wystawę pierwszą „Zieleni Miejskiej“ otworzy tymczasem prezydent miasta Poznania p. Więckowski w dniu 19 b. m. o godz. 9.30 w pawilonie Targów Poznańskich przy ul. Bukowskiej.

Wystawa ta posiadać będzie działy: urbanistyczny, architektury ogrodniczej, fitopatologicznej, dendrologicznej, kwiatowy oraz na działy, podające nam środki pomocnicze w zakładaniu i w utrzymaniu ogrodnictwa i parków. Zapoznamy się też z literaturą, rozmaitego rodzaju narzędziami, jak i nasionami.

kwiaty i miód, oraz pokaz królików i drobiu.

W wystawach powyższych wezmą udział prawie wszystkie miasta polskie, wyższe uczelnie, związki i szkoły ogrodnicze i firmy prywatne.

Dział artystyczny obydwóch wystaw spoczywa w rękach ruchliwego dyrektora p. Marciniaka oraz architekta p. Cieślińskiego, a organizacja w rękach sekretarza generalnego związku towarzystw ogrodników działkowych p. Lubawego oraz p. Jurkowskiego, oraz ścisłych komitetów, składających się tak z fachowców, jak i z obywateli.

U góry wykładowczyni, p. Zawilska
U dołu grupa uczestniczek pokazu

sposób sporządza się dżemy, może jeszcze dziś uczestniczyć w pokazie, który będzie powtórzony w Prywatnej Szkole Gospodarczej Zawodowej przy ul. św. Marcina 69, o godz. 17, za opłatą 50 gr. (wel.)

KRONIKA SĄDOWA

— **Proces Wyrembka odroczoney.** W Warszawie rozpoczął się we wtorek przed Sądem Najwyższym proces kasacyjny przeciw Marjanowi Wyrembce, morderycy śp. post. Szalkowskiego. Sąd Najwyższy odroczył sprawę do dnia 27 października br.

Z WIELKOPOLSKI

— **Bydgoszcz.** Wielkopolski Związek Pszczelarzy organizuje w Bydgoszczy dwudniowy kurs pszczelarski dla właścicieli pasiek z Bydgoszczy i okolic. Kurs rozpoczyna się w sobotę, 21 września o godz. 9 rano w pasiece doświadczalnej Państwowego Instytutu Naukowego Gospodarstwa Wiejskiego przy ul. Ossolińskich 14. Wykłady i pokazy praktyczne odbywać się będą od 9—1 i od 2—6 po południu. Prelegentami są pp. Zietał, prezes Tow. Pszczelarzy w Bydgoszczy, i Mazurek, członek zarządu. Kurs jest bezpłatny. Jego uczestnicy ponoszą tylko koszt utrzymania na miejscu i ewentualną podróż.

— **Czarnków.** W strzelaniu tuł. Bractwa Kurkowego o medal św. Jakóba, zdobył go p. Michał Winiecki.

— **Wypadkowi uległ Wincenty Kordy** z Ciszkowa, zatrudniony w żwirowni Walkowice. Zdał na rowerem do pracy w szybkim tempie, tak, że nie zauważył nadjeżdżającej powózki. W pewnej chwili nastąpiło zderzenie, w czasie którego rower uległ zniszczeniu, a Kordy został lekko raniony.

— **Gniezno.** Alojzy Piekarek, właściciel sklepu drogerijnego przy ulicy Farnej, zgłosił, iż od dłuższego czasu dokonywane są w jego składzie systematyczne kradzieże różnych mydeł i pudrów na łączną kwotę 100 zł. Za ten czyn osadzono w areszcie pewnego osobnika, który usiłował sprzedać puder w składzie fryzjerskim przy Bedn. Rynku. W areszcie osadzono Stefana Matyjasza z Poznania, ulica Główna, za zawodowe włóczęgostwo na terenie miasta Gniezna.

— **W Strzyżewie Kościelnym, pow. Gniezno,** w czasie odbywającej się zabawy tanecznej skradziono ze strychu domu mieszkalnego 3 rowery męskie, które były tam na czas trwania zabawy ulokowane.

METROPOLIS

Seanse 5, 15, 7, 15, 9, 15

Od jutra, czwartku 19 września rb.

ng 14 254

AUDJENCJA w ISCHLU

wywołują ENTUZJAZM i ZACHWYT swą NIEMILKNĄCĄ WESOŁOŚCIĄ

MARTA EGGERTH

PAWEŁ HÖRBIGER

SZÖKE SZAKALL

w fenomenalnej komedji wiedeńskiej opartej na motywach muzycznych J. Straussa

— **Posterunek P. P. w Witkowie** zatrzymał pewnego osobnika z Gniezna, któremu odebrał rower damski bez marki fabrycznej l. p. 6 979. Rower pochodzi prawdopodobnie z kradzieży i prawowity właściciel może się tamże zgłosić po odbiór.

— **W Piekarach pod Gniezdem** znalazły dzieci nietoperza, który na nodze miał pierścień z napisem „Zoolog. Museum, Berlin, Nr. 1 580.

— **Pociąg-wystawa** bawić będzie w Gnieźnie w dniach 24—25 b. m. Jak wiadomo, pociąg-wystawa przedstawia wytwórczość krajową i cieszy się dużą frekwencją.

— **Gostyń.** Zjazd b. maturzystów w gimnazjum ziem gostyńskiej odbył się po raz 7 z rzędu w dniu 12. bm. Podczas odprawionego nabożeństwa b. maturzyści przystąpili do Stołu Pańskiego. Po nabożeństwie tow. gimnazjalne „Łan“ podejmowało gości herbatką. O godz. 16 zjazd rozpoczął obrady pod przewodnictwem p. Wł. Metelskiego. Po zakończeniu obrad uczestnicy zjazdu udali się do b. dyrektora i długoletniego wychowawcy ks. rady Ojczyńskiego. Wieczorem odbyła się w Hotelu Francuskim wspólna kolacja i zabawa.

— **Zjazd ochotniczej straży pożarnej z pow. gostyńskiego** odbył się w ub. niedzielę w Piaskach, w którym brało udział 230 strażaków. O godz. 10 wyruszył pochód z Borku do kościoła parafialnego w Wielkich Strzelcach na nabożeństwo. Po południu odbyły się popisy poszczególnych drużyn strażackich na nowem targowisku. Z rejonu gostyńskiego i miejsce w popisach zdobyło Czachorowo, II. Doleszyn, III. Dusina. Z rejonu Piaski I. miejsce Bodzewko, II. Godurów, III. Bodzewo. Z rejonu Borek I. miejsce Jeżewo, II. Siedmiogóra, III. Zimnawoda. Na zakończenie odbyła się zabawa taneczna na sali p. Stroińskiej.

— **Jarocin.** Nieszczęśliwemu wypadkowi uległ przy zwożeniu szaf wojskowych w koszarach II 60 p. p. Jan Kulka, woźnica spedytora p. Kmiecica w Jarocinie. Mianowicie podczas wstrząsu spadł on z wozu pod kolo, które przeszło mu przez nogę. Spadający z wozu żołnierz wyszł z wypadku cało. Kulka odstawiono do lekarza, który po nałożeniu opatrunku przekazał przewiezienie poturbowanego do mieszkania.

— **Mieszkańcy południowo-zachodniej części** rynku i przyległych ulic zostali pozbawieni od dwóch tygodni skrzynki do listów, mieszczącej

się przy filarze ratusza. Możeby odpowiednie władze zajęły się tą sprawą.

— **Na nadzwyczajnym zebraniu „Sokoła“** w Jarocinie wybrano nowe władze w składzie pp. mec. Marjan Cybiński — prezes, Mieczysław Samborski i Antoni Garstka — wiceprezisi. Antoni Frankiewicz — sekretarz, Szymański — zast., Musiałek — skarbnik, Ludwik Głowacki, Franciszek Szymański — lawnicy, Garstka — gospodarz, Władysław Nawrocki, Antoni Kozłowicz i Walenty Myśliński — rew., Kazimierz Krukowski — chorąży, ks. kanonik Niedźwieździński, dr. Idaszewski i Stefan Zapłata — sad honorowy. Byłego prezesa Jana Paczyńskiego na przeciąg jednego roku wykluczono z towarzystwa.

— **Krotoszyn.** W tych dniach wrócił z manewrów tuł. 56 p. p. Miasto było pięknie udekorowane. Na rynku oprócz władz stawiła się kompania Młodych Stronniczy Narodowego, która obrzucała kwiatami powracające wojsko, wznosząc okrzyki: „Niech żyje armja narodowa“.

— **Koźmin.** W związku z wystawą rolniczo-ogrodniczą, urzęda miejscowy Oddział Polskiego Czerzw. Krzyża stoiska. Na terenach czynem będzie również pogotowie. W dniach 2. i 4. października przewidziany jest dancing w lokalu p. Skowrońskiego, podczas którego przegrwać będzie znany i lubiany jazz-band Jopp z Pleszewa. W dniach 7—9 odbyła się lustracja drużyn ratowniczych P. O. K. przez delegata p. dr. Tymosiewicza.

— **Leszno.** Oddalił się powtórnie z domu rodzicielskiego 12-letni Antoni Lesny, Leszno, ul. Królowej Jadwigi 2. Chłopiec był ubrany w popielaty swetr, tego samego koloru spodnie, gumowe trzewiki, bez czapki. Oprócz tego posiada charakterystyczne znamie — brązowa plamę na łydce prawej nogi. Przy napotkaniu wymienionego uprasza się o przytrzymanie go i odstąpienie do najbliższego posterunku P. P. lub doniesienie rodzicom pod powyższym adresem. Zbiegły posługuje się fałszywym nazwiskiem i kłamliwymi wyjaśnieniami.

— **Nowe Miasto n./Warta.** Mężczyźni zamieszkałi na terenie gminy Nowe Miasto, urodzeni w roku 1915 oraz mężczyźni starszego rocznika, którzy dotychczas nie stawali z jakichkolwiek powodów przed komisją poborową, win-

Tak chłodno — chyba na wścigi do Ławicy nie pojedziemy.

Czemu — Koniak Saumon Jubilat rozgrzeje nas!

Kantorowicza koniak Saumon Jubilat — naturalny i tani!

ni się w dniu 3 października br. w godzinach urzędowych zgłosić w zarządzie gminnym w celu wpisania ich do spisów poborowych.

— **Wykaz** skladek, przypadających od drobnych producentów rolnych za ubezpieczenie od wypadków za rok 1934 wyłożony jest w czasie od 13 do końca bm. w godzinach urzędowych w biurze zarządu gminnego.

— **Przeniesiony** pierwotnie na stanowisko kierownika 1-klasowej szkoły w Wylątkowie, pow. Gniezno, p. Leon Kozłowski z Pleki, został ze stanowiska tego odwołany i przeniesiony na stanowisko nauczyciela w Kotlinie, pow. Jarocin.

— **Oborniki.** Sąd grodzki w Obornikach skazał niepoprawnego recydywistę Stefana Maciejewskiego z Żukowa za kradzież na rok więzienia i 5 lat domu pracy przymusowej w Bojanowie.

— **Ks. Nikodem Tyma** z Kiszewa powołany został na probostwo w Siekierkach, zaś prefekt państw. gimnazjum w Rawiczu ks. wik. Stanisław Juszcak zajął opróżnione stanowisko w Kiszewie.

— **Z hali maszyn wodociagowych** w majątności Objezierze skradziono pas transmisyjny. Większa ilość kartofli skradziono na szkole majątności Wargowo u rolnika Wojciecha Najdka z Uścikowa. Kradzieży roweru dokonano na szkole Wacława Winieckiego z Piotrowa. Leonowi Rychlikowi z Obornik skradziono znaczną ilość drobiu.

— **Ostrów.** Zjazd śpiewacki okręgu ostrowskiego, zapowiedziany na 6 października, nie odbędzie się.

— **Do Biskupina,** celem zwiedzenia wykopalisk prehistorycznych organizuje wycieczkę Polskie Towarzystwo Krajoznawcze wraz z Auto-Klubem w niedzielę, 22. bm. Koszty wynoszą około 6 zł. Zgłoszenia do 20. bm. w tutejszym „Orbisie“.

— **Parafialna Akcja Katolicka** odbyła zebranie, na którym prezes p. komandor Jankowski zobrazował ostatnie wydarzenia w życiu naszym katolickim. Omawiano dekanalny zjazd eucharystyczny w Raszkowie w niedzielę, 29 września rb. i postanowiono wziąć jak najlicniejszy udział. Ponadto ustalono program przypadającego na niedzielę, 27. października rb. „Dnia Akcji Katolickiej“. W obradach uczestniczył ks. kanonik Jarosz i parafialni księża wikaryjusz.

— **Wszystkie** miejscowe szkoły powszechne są przepelnione i nie mogły przyjąć wszystkich zgłoszonych dzieci. Wobec tego miejscowa rada szkolna zwróciła się do magistratu, by zamienił miejski dom czynszowy przy ul. Kościuski na szkołę powszechną, jak również, by służbowe mieszkania w gmachach szkolnych skasował i zamienił na lokale szkolne.

Składki i pokwitowania

Na pomnik Serca Jezusowego: M. S., Buk, 1 zł. — Razem z poprzednio pokwitowanemi 148 zł.

Na chleb św. Antoniego: M. G. z podziękowaniem św. Józefowi, Tadeuszowi Judzie, Janowi Bosko, czcigodnemu Ojcu Wenantomu oraz Augustowi Czartoryskiemu za wysłuchanie i otrzymane laski 6 zł. Razem z poprzednio pokwitowanemi 21 zł.

Zgon syna powstańca wielkopolskiego

Jak już donosiliśmy, zmarł w Poznaniu w wieku 25 lat student praw Eryk Franciszek Ratajczak, syn powstańca wielkopolskiego, który jako pierwszy poległ w powstaniu wielkopolskiem w dniu 27 grudnia 1918 podczas ataku powstańców na pruskie prezydium policji.

Jedyny syn śp. Franciszka Ratajczaka, Eryk, urodzony w Wannie w Westfalii, wychowywał się w Poznaniu. Był studentem praw Uniw. Poznańskiego. W ostatnim czasie chorował i uległ cierpieniom. Matka śp. Eryka pozostała w Niemczech i zmarła w roku bieżącym w Westfalii.

Pogrzeb śp. Eryka Ratajczaka, którego podobnie podajemy, odbędzie się z kaplicy cmentarnej parafii św. Wojciecha dziś o godz. 16.30, R. i. p.

Pod Ostrzeszowem znaleziono największy meteor

Prof. Schmidt z Bonn rozpoczyna poszukiwania — Nowela pierwszym śladem — Na miejscu badań — Przed 28 laty — Pomoc polskich uczonych — Meteor stygnący 2 tygodnie — Dynamit wyjaśni zagadkę

Ostrzeszów (zrg). Jak już donosiliśmy, przybył do Ostrzeszowa profesor uniwersytetu w Bonn p. Schmidt, który się zainteresował meteorom, znajdującym się od 28 lat w lesie miejskim pod Ostrzeszowem. Nasz sprawozdawca udał się na miejsce badań i nadsyła nam poniższe spostrzeżenia.

Cztery kilometry od Ostrzeszowa po lewej stronie szosy, wiodącej do Grabowa znajduje się w lesie znaleziony meteor. Niedługo był w tym miejscu wysoki las, wytrzebiony bardzo niedawno, o czym świadczy młoda kultura leśna. Na miejscu zastaliśmy kilkunastu ludzi, zajętych odgrzebywaniem masy, przypominającej przypalony metal, zardzewiały, podobny do brył rudy. Obok starszy pan w okragłej czapce to p. Schmidt, profesor Uniwersytetu w Bonn. W rozmowie dowiadujemy się, że prof. Schmidt jest meteorologiem i wyklada na katedrze w Bonn zagadnienie o wszechświata. Wypytyjemy o szczegóły, gdzie sprawa metoru przedstawia się ciekawie.

Nowela pierwszym śladem

Prof. Schmidt zainteresował się nim w r. 1931, kiedy w numerze czasopisma Reklams Uniwersum napotkał na nowelkę, w której autor Tantz z Koblencki opisuje zdarzenie ze swego życia. Tantz w nocy z 3 na 4 września 1907 r. wracał pieszo z Grabowa. Gdy znalazł się w lasach miejskich zarysowała się na ciemnym niebie ogromna luna. Widowisku towarzyszył groźny świst i szum. Tantz został silnym wstrząsem powietrza rzucony pod pień sosny, a gdy się otrząsł z pierwszego wrażenia zobaczył w lesie płonącą masę. Oddalając się, widział olbrzymią lunę na niebie. Zdarzenie to miało miejsce około godz. 2 w nocy.

Świadkowie

W dniu 5 września tegoż roku wychodząca we Wrocławiu „Schlesische Zeitung“ zamieściła obszerną notatkę o meteorze, który spadł z dnia 3 na 4

lotu. Mając takie dane, odszukał prof. Schmidt przedewszystkiem Tantz, a później skomunikował się z pozostałymi świadkami. Na podstawie danych przystąpił następnie prof. Schmidt do badań i na podstawie obliczeń, w któ-

ry paleontologii prof. dr. Kuźmiar nie sprzeciwił się przypuszczeniom prof. Schmidta, obecnie jednak celem obu uczonych jest dotarcie do jądra meteora. Dynamitem więc rozpoczęto rozsadzać znajdującą się w ziemi bryłę,

Na miejscu badań.

rych wziął pod uwagę szybkość spadającego meteora, szybkość obrotów ziemi, kierunek północno-wschodni i godz. 1.42 jako czas spadania oznaczył przypuszczalne miejsce zetknięcia się meteora z ziemią. Plan oglądany przez nas odpowiadał zeznaniom Tantz.

Pomoc polskich uczonych

Z zebranymi materiałami przybył prof. Schmidt do Ostrzeszowa i rozpoczął poszukiwania. Wprowadzony w błąd przez bryłę granitu i wyprowadzony zeń przez prof. Morszewica z Warszawy, udał się do leśniczego Michałowicza, przy pomocy którego zna-

bez pozytywnych jednak dla nauki wyników.

Największy meteor

Gdyby znalezisko w lesie miejskim w Ostrzeszowie okazało się rzeczywiście meteorem, to byłby to największy meteor, jaki dotąd znaleziono.

je starą bieliznę handlarzowi szmat, który codziennie objężdża ulice wózkami o dwóch kołach, nie domyśla się nawet, że z jego starej koszuli powstanie papier dla not angielskich. Młyn w Laverstoke sutorowiec swój sprowadza z Francji, ponieważ włókna bielizny francuskiej więcej nadają się do fabrykacji trwałego papieru niż materiały angielskie. Dawniej, kiedy Angliki nosili jeszcze białe koszule i białe kołnierzyki, nie potrzeba było sprowadzać szmat z zagranicy, ale dzisiaj są modne w Anglii kolorowe koszule, zawierające zbyt wiele dodatków, niepożądanych dla fabrykacji papieru.

NIEFORTUNNY PARASOL

Nie potrzeba dodawać, że młyn w Laverstoke posiada swoją tajemnicę, i że jest tak starannie strzeżony, że nikt nie śmiałby się pokusić o wykradzenie pakietu papieru. Raz tylko udała się ta sztuka pewnej kobiecie przed 70 laty. Pewnego dnia młoda i ładna Angielka zamieszkała w oberży wioski. Na pytanie gospodarza, jaki jest cel jej pobytu, dała do zrozumienia, że jest zakochana w pewnym młodym mężczyźnie z Laverstoke. Niebawem zaczęto ją też widywać w towarzystwie młodego mężczyzny, który, jak wszyscy inni mieszkańcy, pracował w młynie, i który jej co wieczór przynosił w parasolu paczki papieru.

Nie zwracano to szczególnej uwagi w wiosce angielskiej, gdzie każdy mieszkaniec nosi parasol, aż wreszcie raz pewnego rzeczywiście zaczął padać deszcz i roztrągnięty amant, otworzywszy parasol, zgubił przemyconą zawartość. Kradzież została wykryta. Od tej pory poddaje się wszystkich pracowników bardzo starannej kontroli. Jedyny gość, który wchodzić i wychodzić może z młyna bez kontroli, to strzyk Test, odgrywający ważną rolę w fabrykacji papieru. Woda jego bowiem specjalnie nadaje się do fabrykacji papieru, i nie może być przez żadną inną zastąpiona, szczególnie w znakach wodnych. W i P.

Uczciwość nagrodzona

Pomocnik gastronomiczny pewnej kawiarni w Kopenhadze znalazł pod stolikiem, jak donosi tamtejsza prasa, naszyjnik pereł. Obszedł dokoła wszystkich gości, obecnych w danej chwili w kawiarni, zapytując, czy przypadkowo nie należy on do której z pań. Wszystkie jednak odpowiedziały przecząco, kręcąc pogardliwie nosem i twierdząc, że to perełki fałszywe, nie przedstawiające żadnej wartości. Żadna nie przyznała się do zguby. Po zamknięciu kawiarni pomocnik wręczył naszyjnik właścicielowi, który niedbale wrzucił go do szuflady i po chwili zapomniał o nim.

W kilka dni później dowiedział się przypadkowo, że urzędnicy policji kryminalnej obchodzili wszystkie większe i mniejsze lokale publiczne Kopenhagi, w poszu-

Prof. Schmidt objaśnia kierunek spadającego meteora

Trudno narazie ustalić jego rozmiary, a powierzchnia górna wynosi niewiele więcej 20 m. kwadratowych. Największym znanym dotąd przez uczonych meteorom jest Hoba, południowej Afryce, ważący około 60 tonn. Z innych mniejszych najbardziej znany jest Tungus.

Starsi ludzie opowiadają obecnie, że przed kilkudziesięciu laty szukali wraz z rodzicami na starym mieście wielkiej luno, która przez dłuższy czas odbijała się na niebie. Noc jednak zakryła tajemniczy wypadek i dopiero po 28 latach uczeni zainteresowali się nim na nowo. Luna na niebie jest zdaniem prof. Schmidta zupełnie uzasadniona, gdyż rozżarzony meteor musiał stygnąć przynajmniej przez 2 tygodnie. Jest jednak zagadką, dlaczego meteora nie znaleziono, jeżeli się weźmie pod uwagę, że leżał on o niecałe 100 metrów od szosy.

kiwaniu drogiego naszyjnika pereł, zgubionego przez angielską arystokratkę, której luksusowy jacht stoi od kilku dni na kotwicy w porcie Kopenhagi. Naszyjnik nabyła na parę godzin przed jego zgrubieniem u jednego z jubilerów stołecznych, płacąc za niego 50 tysięcy koron szwedzkich. Właściciel kawiarni przypomniał sobie znaleziony w lokalu i nieodebrany naszyjnik z „fałszywych“ pereł i czempredziej, choć jeszcze niedowierzając, raczej dla uspokojenia sumienia, odniósł go hrabinie. Uradowana zwrotem kosztownego klejnotu, właścicielka przeznaczyła dla kelnera, który odnalazł był naszyjnik, 5 tysięcy koron nagrody. S. F.

Podziemna latarnia morska

Jedyna na świecie podziemna latarnia morska znajduje się w Brixham, w Anglii. Położona jest w naturalnym zagłębieniu, leżącym 300 stóp poniżej poziomu morza, a podstawa latarni spoczywa na skale. Jedynie lampa projekcyjna latarni wystaje ponad powierzchnię ziemi. Lampa ta wyposażona jest w 15.000 świec i obraca się automatycznie, czyniąc dwa obroty co 15 sekund. W czasie pięknej pogody światło latarni widoczne jest na morzu z odległości 30 mil.

KOMUNIKATY TEATRALNE

Z Teatru Wielkiego

Prace nad wystawieniem opery Ludomira Różyckiego „Beatrix Cenci“, którą zainauguruje Teatr Wielki sezon 1935-36 w dniu 5 października, są w pełnym toku. Stroną muzyczną kieruje dyr. dr. Zygmunt Latoszewski, reżyserją Karol Urbanowicz, dekoracje projektował Zygm. Szpingier. Wystawienie „Beatrix Cenci“ będzie nieładą popisem muzyki polskiej w naszym mieście. Równocześnie przystąpił do prób jednej ze znanych operetek nowo zaangażowany reżyser Bolesław Horski, znany Poznaniowi z ubiegłych sezonów w Teatrze Polskim.

Z Teatru Nowego

Dzisiaj w środę i dalsze dni tygodnia powtórzenie krotchwili Anatola Krakowieckiego „Sezame! — otwórz się...“ ilustrowanej muzyką Adama Lenczowskiego. Piosenki odgrywa chór rewersów, jednocześnie wykonawców krotchwili. Pomyślowa oprawa dekoracyjna K. Krajewskiego.

Teatr Polski

Na wczorajszej premierze „Intrygi i miłości“ Fr. Schillera z głośnym występem mistrza Solskiego panował entuzjazm niebywały. Przy wręczaniu dyplomu honorowego dyrektora Teatru Polskiego mistrzowi Solskiemu, publiczność powstała z miejsc, aby złożyć hołd wielkiemu artyście. Dziś i jutro „Intryga i miłość“ z występem mistrza Solskiego. W nadchodzącą niedzielę, po południu o godz. 16 po cenach zniżonych „Judasza z Kariothu“ z mistrzem Solskim w roli tytułowej.

W bryłach meteora widać wtopione kamienie.

września. Donosili o tem świadkowie z pod Krotoszyń i z pow. strzygłowskiego na Śląsku, oddalonego od Ostrzeszowa około 140 klm. Wszyscy świadkowie podawali w przybliżeniu czas spadającego meteora i kierunek

laził w lesie pod lekką powłoką ziemi bryłę meteora.

Zmobilizowano kilkunastu robotników i przystąpiono do prac. Znaleziono masę twardą, pokrytą rdzą. Wezwany z Warszawy szef instytutu geologii

U kolebki funta angielskiego

W hrabstwie angielskim Hampshire leży wieś Laverstoke, która na pierwszy rzut oka nie różni się w niczym od innych wsi tej okolicy. Widać tam szereg starych domków o miniaturowych oknach, strzyk z prastarym mostem kamiennym, młyn, a na krańcu lasu kościółek. Lecz po dłuższym pobycie w tej wiosce uderza, że niema tam wcale chłopów. A wszyscy mieszkańcy zajęci są w młynie. Poza tem wszyscy nazywają się jednako Portal, więc bowiem zamieszkała jest przez licznych potomków pewnego Hugonota, który przywędrował tutaj z Francji. Przybył, zbliżając się do młyna, zauważył z bliska, że jest śledzony i że młyna pilnuje patrol.

Istotnie środki te ostrożności są zupełnie usprawiedliwione, w młynie bowiem fabrykuje się od 200 lat papier, na którym drukuje się później funty angielskie. Tu-

taj powstają małe zielone papierki, uchodzące nie tylko w Imperjum Brytyjskim, lecz na całym świecie za symbol wszechpotężnego pieniądza.

W Ameryce istnieją park narodowy, w którym pod ścisłą kontrolą rosną drzewa, z których wyrabia się specjalny papier dla not dolarowych, słynny jest ze swej wytrzymałości. W Paryżu złoto Francji, ma którym opiera się dobrobyt tego kraju, przechowuje się w mieście podziemnym, które w razie napadu nieprzyjacielskiego natychmiast zalane być może wodą, a w którym do odsunięcia drzwi magnetycznych potrzebna jest lokomotywa. Funt angielski, ten król między banknotami, ukrył się skromnie do niepozornego młyna, by wyszedłszy stamtąd, kierować losami świata.

PAPIER FUNTA Z SZMAT PARYSKICH
Gdy Paryżanin za kilka sous sprzeda-

DZIAŁ KULTURY I SZTUKI

POLSKIE ORŁY NA ZAMKU DREZDEŃSKIM

(Z wycieczki do Niemiec)

Piękne Drezno i jego pamiątki — Jak było w zamku królewieckim? — Niebezpieczna prehistorja — Prusy nie sąsiadowały z Polską! — Zakonspirowany Zygmunt III — Obaj Augustowie na widoku — Kontusze i orły polskie — Na cmentarzu — Opuszczone polskie groby — W czarownej okolicy — Twierdza Koenigstein — Fryderyk miał rację...

Z wycieczki po Niemczech odbytej najmlodsze wspomnienia wywoziłem z Drezna. Nie myślę o samym pięknie miasta i okolicy, napotyka się tam na wiele pamiątek polskich i to pamiątek wysuwanych na pierwsze miejsce, nie ukrywanych i chętnie pokazywanych.

Zgola inaczej wspomina się zwiedzanie muzeów drezdeńskich, aniżeli np. królewieckich. Gdy w „Prussia Museum”, mieszczącym się w jednym skrzydle dawnego zamku krzyżackiego w Królewcu, a potem rezydencji królów pruskich, udzieliłem towarzyszącej mi żonie kilku uwag o zabytkach prehistorycznych, zaraz się zjawiał dozorujący urzędnik i, obawiając się jakich ewentualnie niepożądanych informacji, podał szereg wiadomości o tych „pragermańskich” zabytkach. Były więc tam wpływy normańskie ze Skandynawji, były wpływy rzymskie przez kupców, ale broń Boże nie było żadnych wpływów z najbliższej, o miedzę leżącej Polski. A przecież nie skądinąd jak z Polski przyszła kultura na ziemię pruską i stąd szły wpływy religijne, których to wypraw misyjnych ofiarą padł św. Wojciech. Potem zwiedzaliśmy królewskie komnaty w reprezentacyjnej części królewieckiego zamku. W jednej z sal sprostozgiem portret króla polskiego Zygmunta Wazy. Czekając cierpliwie na jakieś objaśnienie, boć w sali poprzedniej obszernie mówił oprowadzający nas „cicerone” o różnych książętach i generałach pruskich. Oczekiwanie było daremne. Wszyscy zwiedzający (Niemcy) przeszli dalej i tylko my zostaliśmy przed portretem króla polskiego. Wówczas dopiero zbliżył się oprowadzający i półgłosem, dla naszej osobistej informacji, rzekł, iż ten portret przedstawia Zygmunta III, króla polskiego i jego żonę, poczem zaraz poszedł dalej, zmuszając i nas do dalszego przejścia. Mam wrażenie, że i tę skąpaną wiadomość zawdzięczamy temu, iż dla Polaków Niemcy są obecnie uczynni i grzeczni.

Zgola inaczej było w Dreźnie. Wszliśmy do sal reprezentacyjnych na zamku królewskim. Widząc zaraz na wstępie cztery portrety: Augustów II i III, oraz ich żon, byłem ciekawy informacji. Nauczony królewieckim oświadczeniem, spodziewałem się, że i tu, chcąc usłyszeć coś o Polsce, trzeba będzie informację wywołać. Spotkała mnie niespodzianka zaraz przy pierwszych słowach. Oto są — mówił oprowadzający funkcjonariusz — portrety dwóch panujących z dynastji Wettynów: królowie polscy i ich żony. (Przy wylczeniu tytułów zawsze na pierwszym miejscu przy obydwo Augustach wymieniano, nawet może z pewną dumą, owo „König von Polen.”) To samo było przy pokazywaniu lektki, płaszcza koronacyjnego itp. Wszędzie zwracano uwagę na herby polskie i tłumaczono zaraz, że to dlatego, iż elektor saski był też i królem polskim. Dlatego więc na portretach jest August III i jego żona w kontuszach, dlatego sala tronowa i sam tron ozdobione orłami polskimi. Dynastja Wettynów przeszła, minęły czasy, kiedy to trzech Wettynów rządziło naszym krajem (dwaj jako królowie w XVIII wieku, a wnuk królewski jako książę warszawski w dobie wojen napoleońskich), lecz pozostała w Dreźnie jakby pewna duma, że książę saski mógł zostać królem polskim.

Jest jeszcze jeden zakątek w Dreźnie, gdzie zostało wiele polskich pamiątek. To cmentarz katolicki w dzielnicy zwanej Friedriehstadt. Njstety cmentarz ten, pełen grobów polskich, pochodzących przeważnie z drugiej połowy XIX wieku, świadczy już tylko o zaniku kolonji polskiej w Dreźnie. Grób gen. Woyczyńskiego, bohaterkiego obrońcy Torunia w 1809 r. i poety Kazimierza Brodzińskiego były odświeżone i ozdobione rabatką kwiatów. Groby te tworzą niejako całość. Są to dwa słupy kamienne, ozdobione na szczycie hełmem u generała, lirą u poety. Ale na reszcie licznych grobów nie znać pieczołowitej ręki, a znajdujący się obok Woyczyńskiego grobowiec jednego z Lubomirskich jest nawet mocno zaniedbany. Widać i na tem, jak kolonja

poliska, tak liczna w ubiegłym wieku, rzutka, skupiająca elitę polskiego społeczeństwa, dzięki której drukarnia Brockhaus w Dreźnie wypuszczała masowo pomniki polskiej literatury — zmniejszyla się i osłabła.

Nie brak wspomnień dla Polaka i w okolicy Drezna. Nieco na północ leży Miśnia, stolica dawnej marchji, która tak żywo brała udział w zaraniu dziejów naszego państwa, a która za panowania Bolesława Chrobrego pozostawała pod silnym polskim wpływem i była rządzoną przez krewnych polskiego króla. W Miśni, dziś centrum wyrobów z saskiej porcelany, nie zachowały się polskie pamiątki, wpływy nasze wyczerpały się tutaj, zanim powstała pomnikowa katedra, wspaniale położona na skałach nad Elbą. Mniej miłe dla nas wspomnienia zachował zamek Königstein, znajdujący się w sercu Saskiej Szwajcarii. Wprawdzie z wałów twierdzy, położonej nader obronnie na skałach, zdawaćby się mogło, zupełnie niedostępnymi, rozciąga się przepiękny widok na Elbę i okolice, lecz twierdza ta pełniła rolę więzienia dla politycznych przestępców, wśród których nie brakło też i Polaków. Byli wśród nich tacy, co będąc skazani na twierdzę, starali się o umieszczenie ich właśnie w Königsteinie. Do nich należał np. Józef Ignacy Kraszewski, który, będąc skazany na kaźń w Magdeburgu, pragnął ze względu na zły stan zdrowia przenieść się tutaj.

Choć orły na zamku i cmentarz katolicki w Dreźnie są tylko przekazem dawnej przeszłości, lecz budzą miłe wspomnienia w sercu każdego Polaka, który się tutaj znajdzie. Pamiątki te

ŻYCIE KULTURALNE

NAUKA

Z literatury prawniczej. Ukazało się nowe wydanie Juljusza Makarewicza „Kodeksu karnego z komentarzem” (Lwów 1935 wydawnictwo Zakładu Narodowego im. Ossolińskich). Pierwsze wydanie tego najbardziej wśród prawników wziętego komentarza kodeksu karnego. Liczyło 366 stron. Obecne wydanie czwarte zaś ponad pół tysiąca. Różnica ta stanowi do pewnego stopnia miarę rozwoju polskiego prawa karnego, opartego na polskim kodeksie, gdyż pierwotny komentarz rozszerzony został orzecznictwem Sądu Najwyższego i opartymi na niem uwagami.

Autor zachował układ graficzny pierwszego wydania, odznaczając jedynie tezy orzecznictwa kursywą, uwagi zaś wstępne przy poszczególnych rozdziałach i uwagi marginesowe drobniejszym drukiem. Nie oznacza to jeszcze uszczerbku dla przejrzystości, jednak przy dalszym rozszerzeniu komentarza użycie druku stosunkowo dużego (borgis) może stanowić w tym względzie duże niebezpieczeństwo. Wiadomo zaś, że w komentarzu prawniczym graficzna przejrzystość ma decydujące znaczenie dla jego praktycznej użyteczności.

Ponadto wydanie czwarte, w przeciwieństwie do pierwszego wydania, nie posiada niestety alfabetycznego indeksu rzeczowego. Można być różnego zdania co do tego, czy wartość praktyczna takiego indeksu równoważy zwiększenie objętości dzieła, nie ulega jednak kwestji, że dla prawnika-praktyka indeks szczegółowy stanowi ułatwienie bardzo znaczne. (zr)

dowodzą żywotności naszego narodu, co nie ugiął się nawet w najcięższych chwilach i przetrwał wszystkie złe momenty. I one również świadczą o słuszności powiedzenia jednego z naszych najcięższych wrogów — Fryderyka Wielkiego — że Polska jest narodem, który nie umiera nigdy.

Dr. Janusz Staszewski
Poznań

TEATR

Nowy Kellermann. Autor „Tunelu” wydaje u Fischera w Berlinie nową powieść pt. „Pieśń o przyjaźni”.

Co grają we Lwowie? W Rozmaitościach wznawionym Niewiarowicza „Kochanek to ja”, z autorem w roli głównej, nadto krotchwilie „Mecz małżeński” i „Mój kochany gluptasek”.

VARIA

Nowe książki. Dużo cennych, praktycznych rad przynoszą niewielkie, ładnie wydawane tomiki nowej biblioteki Księgarni św. Wojciecha, pod nazwą „Skarbczyk domowy”. Jako drugi i ósmy tomik „Skarbczyka” wyszły dwie prace dr. Z. Schechtłówny pod tytułem „Wyrób miodów pitnych w gospodarstwie domowym” oraz „Wyrób nektarów owocowych czyli napojów bezalkoholowych”. Książeczki te bardzo przydać się mogą zapobiegliwym gospodyniom, gdyż przyniosą doświadczone rady i wskazówki. (rp)

CO SŁYCHAĆ PRZEZ RADJO?

Humor i radio. Słuchowiska są w naszej radjofonji punkte mocno obolałym. Przyjdzie jeszcze do tego powroć, zwłaszcza że podobno kroci się jakaś ulepsząca reorganizacja. W tem wrażliwym miejscu humor jest jakby osobnym ogniskiem zapalnym. Tylko Lwowska Wesoła Fala reprezentuje wesołość ciepłą i radośną — może dla tego, że Lwów jest miastem nietyle dowcipującym jak np. Warszawa, ale z natury wesołym: ma dobry humor, przy tem zupełnie swoisty.

Inne próby wesołości jakoś spalają się bez eksplozji. Warszawska „Łoza Szyderców” miała typ raczej makabryczny, „Wesoła Syrena” zawiadła nadzieje, wileńska „Kukułka” ledwie parę razy przyniosła coś śmieszniejszego, Poznań szuka drogi. I we Lwowie nie co tygodnia bywają tak samo wesołe, lecz niedzielna (z 15 września) „Fala” znów była osnuta na wyborowym koncepcie podstawowym, o który wielce idzie w takich słuchowiskach Dano recytowaną i śpiewaną rozmowę listów w skrzynce pocztowej, coś świeżego i bardzo poręcznego do figielków. Był list miłosny (nawet w paru egzemplarzach), list z upomnieniem o zapłatę, list polecony, list zagranicę, był między innymi i list anonimowy o kapitalnym tekście. Wiadomo z jakim życiem recytuje i śpiewa zespół „Fali”, więc mieliśmy lekką i bardzo dobrą zabawę. (n)

Jutro:

**KAZIMIERZ MORAWSKI
ZNAŁAZŁ KONTYNUATORA**

przez

prof. dr. Tadeusza Grabowskiego

intryganta-zbrodniarza. P. Ludwiżanka, (grająca Luizę), jest zawodową brunetką, a miała mieć liryzm sentymentalnej blondyneczki. Jakżeż tu utlenić duszę? P. Pluciński, amant charakterystyczny, umie snuć małe intrygi, stwarzać dwuznaczne sytuacje, albo ze śliskich się wywijać, ato wszystko było mu tutaj na nic, miał tylko kochać, kochać bez żadnego przysłówka, kochać z tragicznym marsem na czole i obłąkanym wzrokiem. Właściwie postawioną i wyuczoną rolę, efektowne toalety i dobrą aparycję ma p. Łabuńska, lecz wszystko to są preliminarja do właściwej trudności, jaką jest przybliżenie ku nam pokreśnionej srodze lady Milford, księżniczki, kokoty i pokutującej Magdaleny w jednej osobie. Aktorka musi dopisać od siebie te dwie trzecie roli, w których ma znaleźć się kobiecość, szczerłość i jakakolwiek prawda życiowa.

Inne nowe nabytki przedstawiają się nam wyraźniej, gdy odejdzie od nich potężny fluid Solskiego. Zobaczymy wtedy kim jest p. Tatariewicz, ukryty teraz pod groteskową maską von Kalba, oraz p. Wroński, teraz utrzymany w tonie sekretarza Wurm. Szczegółiki zespołu Solski oczywiście przyciągnął do siebie i spoił po majstersku.

P. Szpinger dał przytulne wnętrze domku muzykusa i umiejętnie skonstrastował z nim buduar księżęcej kokoty. Miejsca znów znalazł w naszej ciasnocie tyle, że trzeba się było dziwić.

Po czwartym obrazie odbyła się jubileuszowa owacja. Rano była już mowa zarówno o niej samej, jak o oklaskach i entuzjasmach, jakimi witano Solskiego-Millera i Solskiego-jubilata.

Witold Noskowski

SOLSKI W POZNANIU

„Intryga i miłość” Schillera. Teatr Polski. Wieczór jubileuszowy Ludwika Solskiego. Reżyser: Solski. Role ważniejsze pp.: Ludwiżanka, Łabuńska, Sachnowska, Bogusławski, Pluciński, Tatariewicz, Wroński. Dekoracje: Zygmunt Szpinger.

Omal nie zacząłem od tego, że muzykus Miller jest świetną rolą Solskiego. Byłaby to iście jubileuszowa gaffa w stosunku do aktora, u którego innych ról wogóle nie pamiętam. Solski jest przecież świetny nawet wówczas, gdy zajdzie na nieswoje podwórko, co jako aktorowi do szpiku kości musi mu się przecież zdarzyć od czasu do czasu — dla samej przyzwoitości zawodowej. Wtedy ogląda się go ze zdwojonym podziwem, że tak rolę do siebie przystosował i z pozornej niemożliwości śpiewająco się wydobyl.

Z Millerem oczywiście tego niema. Ten dramatyczny małomieszczanin jest jedną z figur, jakby umyślnie stworzonych dla naszego jubilat. Solski ma na zawołanie różne odmiany człowieczeństwa, lecz kto wie, czy nie najszybciej mu odpowiada klawisz „szarego człowieka”, jak się dzisiaj zabawnie mówi. Jego Judasz może właśnie dla tego nas tak wzrusza, że „...w Galilei sklepik miał, otwarty ledwie do wieczora, taki, ot, trochę ryb, kołaczy...” I na odwrót jego różni moczary — a narobił ich przecież całą galerję — są nam bliższe przez to, że w pewnej chwili pokazują zawsze z pod złocistych szat kawałek swej codziennej duszyczki. Nie tej od celebry na tronie, ale tej od smutku i lęku, którym nas, biednych ludzi, życie napawa.

Ciekawy jestem, ile razy był już Solski ojcem nieszczęsnej Luizy? Za jego początków, „Intryga i miłość” należała do żelaznego repertoaru. Nie była jeszcze zabytkiem literacko-histerycznym, przynajmniej nie tak zupełnie, jak dzisiaj; do pewnego stopnia miała kawałek aktualności, zachowała jeszcze smak „reportażu scenicznego”, którym na swój czas wspaniale była Sześćdziesiąt lat temu... mój Boże, jak to dawnol... Dyskutowało się jeszcze nie bez namyślności o kastach, o arystokracjach, o „dumie męskiej przed tronami książąt”, o równości, wolności i braterstwie według przepisu rewolucyjnej kuchni francuskiej. A dzisiaj?

Właśnie w poniedziałek radio norymberskie dudniło wielkiem końcowem kazaniem Hitlera do setek tysięcy umundurowanych i zglajeszaltowanych volksgenossów (jakby to przetłumaczyć? może: rodacy?). W retorycznych grzmotach nie słyszało się nic, jak tylko „postuch”, „dyscyplina”, „wódz”, „rozkaz”, „podwładni”, „ślepe posłuszeństwo”, „ślepa wiara”... Echem były ogłuszające krzyki i oklaski. Wczorajszy „suwerenny lud” szalał z radości, że ktoś rozkazuje, a oni słuchają, że ktoś za nich myśli, a oni potrzebują tylko wierzyć. Działo się to w tych samych Niemczech, w których do wczoraj tradycją były nieco inne oklaski. Te, które mi wybuchała sala, gdy schillerowski margrabia Poza prostował się dumnie przed samowładcą Filipem i rzucił mu swoje słynne: „Królu, daj nam wolność myśli!!!”.

Djabelnie zmienił się repertoar na teatrze dziejowym. Lepiej wróćmy do prawdziwego.

Solski oczywiście wzruszający bardzo ludzki, żywy człowiek w każdym ruchu i mrugnieniu. Któż dzisiaj poza nim wie tak dokładnie, jak trzeba grać ogień, izar i romantyczną burzę młodego Schillera. Nie jest to takie proste, jakby się zdawało. Owe słochoy i pioruny mają na sobie kostjum barokowej nieraz retoryki. Porównania, przenośnie i antytezy defilują przed słuchaczem z malowniczym gestem. Aby ten patos ku dzisiejszemu słuchaczowi przybliżyć, trzeba dużo dodać od siebie przekonania i szczerości.

Solski sam to wie, więc na próbach pewnie wychodził ze siebie, aby wszyscy nabrali w piersi szerokiego oddechu, na którym musi płynąć każda fraza. Było widać, że partnerzy dostali od mistrza tęgą lekcję. Nikt w Polsce nie umie tak aktora nagiąć i przefasonować. Inna rzecz, że i czarna magja Solskiego musi zatrzymać się u nieprzekraczalnych granic aktorskiego „ja”. Na upartego można zrobić z cylindra melonik, lecz nawet Solski nie zrobi spodni z parasola. A tak się złożyło z paru głównymi rolami jakby na złość. P. Bogusławski, aktor ciepły i niekiki, wyteżał się, aby pokazać nam zacieklego despotę-

DZIAŁ GOSPODARCZY

Deflacyjna czy inflacyjna polityka gospodarcza?

Jak wiadomo, poglądy „sanacji“ na politykę gospodarczą nie są jednolite. Pozostawiając na uboczu pomniejsze różnice, stwierdzić należy, że czołową kwestją, dzielącą obóz „sanacyjny“ na dwa odłamy o różnych zapatrywaniach na sprawy gospodarcze, jest kwestja: deflacyjna czy inflacyjna polityka gospodarcza? Zwolennikami metody deflacyjnej są członkowie grupy „pułkownikowskiej“ z m. min. Matuzewskim na czele, zaś wyznawcami metody inflacyjnej są głównie członkowie t. zw. „Partji Pracy“, której przewodni b. ambasador T. Filipowicz. Zależnie od układu sił, spór między deflacionistami i inflacionistami zostanie rozstrzygnięty w jednym lub drugim kierunku, co zadecyduje o wytyczonej naszej polityki gospodarczej w najbliższej przyszłości. Z tej racji odgłosy polemiki między dwiema frakcjami zaskakują na uwagę kół gospodarczych.

Zarówno inflacioniści, jak i deflacioniści zmiernają do jednego celu, mianowicie do poprawy położenia gospodarczego. Różnica zachodzi w wyborze dróg, którymi zamierza się do niego do wspólnego celu. Otóż inflacioniści proponują „nakreślenie koniunktury“ drogą manipulacji walutowych, przy których pomocy niewątpliwie łatwo dałoby się osiągnąć przejściowe mniejsze lub większe ożywienie gospodarcze.

Zamiary te spotykają się z gwałtownym potępieniem ze strony deflacionistów. Przyznają oni, że niezmiernie łatwo jest uruchomić t. zw. „wielkie“ roboty publiczne, jednak trudność polega na tym, jak długo takie ożywienie trwać może i jakie skutki musi ono pociągnąć za sobą? Czy cena, którą zapłacić się musi za ożywienie inflacyjne, nie przekroczy korzyści osiągniętych z tego rodzaju ożywienia?

Nie mając zaufania do metody „nakreślenia koniunktury“, deflacioniści proponują inną drogę, bardziej uciążliwą, ale — zdaniem ich — pewniej prowadzącą do celu. Ich rozumowanie (w ujęciu prof. E. Lipińskiego) przedstawia się następująco:

Kryzys przynosi zniżkę cen i rentowności. Ponieważ popyt się zmniejsza, a ponadto nie wszystkie elementy kosztów obniżają się proporcjonalnie do spadku cen produktów sprzedawanych, przeto zadaniem polityki deflacyjnej jest obniżenie kosztów, aby w ten sposób spowodować nową równowagę pomiędzy cenami i kosztami. Stąd konieczność obniżenia cen elementów produkcji, podatków, kosztów komunikacji itd. Podatki, cła, taryfy kolejowe, cechy surowców itp. są to koszty produkcji. Jeżeli je obniżamy — przywracamy zachwianą równowagę między cenami i kosztami, przywracamy rentowność produkcji. Obniżenie kosztów zwiększa zbyt, po-

budza do inwestycji, skłania do lokaty. Przykład: przy wysokich kosztach budownictwa, jeżeli ponadto poczucie bezpieczeństwa przyszłości jest małe, publiczność pieniądze tezauryzuje; natomiast koszty niskie skłaniają do lokaty w budownictwie.

Otóż, jeśli chodzi o najbliższą przyszłość polskiej polityki gospodarczej, deflacioniści proponują zaostrzenie dotychczasowego kursu deflacyjnego.

KRONIKA GOSPODARCZA

Min. Bonnet o stabilizacji walut i polityce ekonomicznej Francji

Agencja Havasa donosi, z Genewy, że francuski min. przemysłu i handlu Bonnet złożył dziś przed komisją ekonomiczną i finansową Ligi Narodów exposé o polityce ekonomicznej Francji.

Min. Bonnet zwrócił uwagę na widoczne oznaki poprawy sytuacji światowej. Wyśilkę poszczególnych krajów powinny być w dziedzinie monetarnej i handlowej uzupełnione współpracą narodów w kierunku intensyfikacji i ustabilizowania kursu walut. Mówca zwrócił uwagę na upowszechnienie zarządzeń, wydanych przez pewne kraje, w taki sposób, że możliwe byłoby połączenie koncesyj celnych z utrzymaniem obecnych parytetów walut.

Zdaniem Bonnet'a, nie uda się rozwiązać zagadnienia inaczej, jak w płaszczyźnie współpracy narodowej. Dopóki rządy szukać będą rozwiązań wewnątrz swego kraju, dopóty mogą spowodować przejściowe tylko polepszenie.

W dalszym ciągu min. Bonnet oświadczył, że Francja gotowa jest do współpracy, o ile będzie przekonana, że nie pozostanie

Uważają oni, że polityka deflacyjna musi być przeprowadzona w sposób powszechny, równomierny. Dlatego np. nawołują do zaostrzenia walki z kartelami.

Natomiast zwolennicy wielkich robót publicznych, zniecierpliwieni nędzą kraju, zachęteni pozornymi sukcesami wschodniego i zachodniego sąsiada, nawołują do „polityki przyspieszenia postępu“.

Niedaleka przyszłość okaże nam, która z tych orientacji zwycięży. Nie potrzebujemy przypominać, że program gospodarczy obozu narodowego jest przeciwny wszelkim eksperymentom walutowym.

w swem dążeniu odosobniona. Jeśli musiała ona chronić swój rynek przed konkurencją zagraniczną przy pomocy zarządzeń celnych, które były uważane przez pewne kraje za przesadne, to tylko dlatego, iż spadek wartości wielkiej liczby monet, trwający od 4 lat, wytworzył niebezpieczną konkurencję dla wytwórczości francuskiej. Francja zgodziłaby się na bardziej liberalny system pod warunkiem, że znajdzie się wśród państw mających podobne dążenia ekonomiczne i gotowych do utrzymania w czasie obowiązywania umów handlowych swych walut na poziomie parytetu.

Przedstawiciel Wielkiej Brytanji, uznając wagę tych sugestji, zwrócił się do komisji z prośbą o udzielenie mu jednorodnej zwłoki w celu porozumienia się z Londynem i przedstawienia punktu widzenia swego rządu oraz złożenia komisji odpowiednich wniosków.

Spodziewają się pomyślnego wyniku mowy Bonnet'a zarówno w łonie komisji, jak i na Zgromadzeniu Ligi Narodów.

nego Wielkiej Brytanji za sierpień wykazuje (w tys. £.) spadek importu w porównaniu z tym samym miesiącem r. ub. o 825,6 do 59.145 i równoczesny wzrost eksportu o 2.792,9 do 34.882,9 oraz reeksportu o 883,9 do 4.185,6.

Z życia organizacyjnego kupców podróżujących i przedstawicieli handlowych

Na ostatniem zebraniu miesięcznem Stowarzyszenia Chrześcijańskich Kupców Podróżujących i Przedstawicieli Handlowych w Poznaniu, które odbyło się pod przewodnictwem prezesa Rady Zrzeszeń p. Z. Kuntzego, omówiono w obszernej dyskusji sprawę rozkładu jazdy kolejowej oraz obniżek taryfy osobowej i towarowej P. K. P.

Poszczególni mówcy zarzucali administracji kolejowej, iż zamato interesuje się życzeniami i potrzebami klienteli i że niedomagania wszelkiego rodzaju mnożą się. Nagle wycofywanie pewnych pociągów, przepełnienie wagonów 3-ej klasy na głównych szlakach komunikacyjnych, nieudolny rozkład pociągów, wskutek czego przy drobnem nawet spóźnieniu w ruchu trzeba czekać godzinami na połączenia — oto stałe niemal bóleczki, których usunięcia należy się energicznie domagać.

Podkreślano też, że bilety indywidualne oraz karty 15-dniowe i miesięczne są zbyt drogie w warunkach pracy kupca podróżującego. A mimo to kupiec ten zbyt często musi jechać na stojąco, bo wszystkie miejsca zajęte są przez różne przywilejowane osoby, jeżdżące za darmo lub za zniżką.

Po dyskusji, która poruszyła jeszcze szereg innych spraw, związanych z działalnością kolei, uchwalono wystosować odpowiedni memoriał do władz kolejowych.

Przy sposobności apelujemy do naszego kupiectwa, by dokonywało transakcyj z przemyśle wyłącznie za pośrednictwem chrześcijańskich i polskich przedstawicieli handlowych, których emblemat organizacyjny zamieszczamy obok.

PODATKI I OPŁATY

(p) **Wykańczanie mebli w przedsiębiorstwach handlowych.** Izba przemysłowo-handlowa w Warszawie wypowiedziała opinię, że wprawianiu luster do mebli, posiadających przygotowane już w wytwórni do tego celu miejsce, należy uważać za przygotowawczą czynność handlową. Natomiast wykańczanie mebli przy pomocy materiałów tapicerskich, skór itp., wymagające pewnego fachowego przygotowania, wchodzącego w zakres działalności rzemiosła tapicerskiego, uznać należy za przerób. (k)

(p) **Opłata stemplowa od podania w przypadkach dołączenia fotografii.** Min. spraw wewnętrznych okólnikiem z dn. 5. 8. 1935 przypominało wyjaśnienie min. skarbu, że jeżeli do podania, podlegającego opłacie stempłowej, załączono fotografię, w szczególności parę egzemplarzy tej samej fotografii, uważa się każdą fotografię za załącznik do podania, powodujący zwiększenie opłaty od podania o 50 groszy. (k)

Z KRAJU

(k) **Zwyzka florena holenderskiego.** Na decyzję Banku Niderlandzkiego w sprawie podniesienia stopy dyskontowej, giełdy walutowe, na których posiedzenia zostały w dniu 16 bm. zamknięte przed ogłoszeniem tej wiadomości, zareagowały zwyżką florena holenderskiego. Dewiza na Amsterdam zwyżkowała w Zurichu z 207,10 wczoraj, do 207,60 dziś, w Warszawie z 357,43 d3 do 358,40. Ielda paryska już w poniedziałek zanotowała przed zamknięciem posiedzenia zwyżkę kursu florena do 10,23 1/2 i wczoraj kurs ten utrzymał się. Pomimo zanotowanego wzrostu, kurs florena jest jednak niższy od parytetu. Funt szterling, który od pewnego czasu wykazywał mocną tendencję, dziś wyraźnie osłabł. Dolar nie wykazał większych zmian. Frank notowano wczoraj w Warszawie 35,01.

(k) **Zmiana gdańskiej ustawy monetarnej.** Senat wydał rozporządzenie, zmieniające dotychczasową gdańską ustawę monetarną. Według tego rozporządzenia, cenę 1 kg. czystego złota wyznaczono na 5.924,44 guld. W obiegu znajdować się będą monety niklowe 10-guldenowe, 5-guldenowe, 1-guldenowe i 1/2-guldenowe. Norma obiegu tych monet nie może przekraczać 30 guld. na głowę ludności Wolnego Miasta. Poza tem znajdować się będzie w obiegu bilon brązowy (10 fenigów i 5 fenigów) oraz miedziany (2 fenigi i 1 fenig). Obieg bilonu nie może przekraczać normy 3 guld. na głowę ludności W. M.

Z ZAGRANICY

(z) **Kryzys w przemyśle węglowym Czechosłowacji.** Stan przemysłu węglowego w Czechosłowacji — według danych urzędu statystycznego — przedstawia się b. niepomyślnie. Produkcja koks w

pierwszem półroczu br. w porównaniu z analogicznym okresem 1929 r. wykazuje olbrzymi spadek o 62,3 proc., węgla kamiennego o 37,3 proc., węgla brunatnego o 34,01 proc. Stan załóg robotniczych w kopalniach obniżył się w tym czasie o 53,9 proc. Eksport węgla kamiennego zagranicę wykazuje w omawianym okresie spadek, wynoszący 35,3 proc., zaś eksport węgla brunatnego nawet 41,9 proc.

(z) **Dobra konjunktura dla eksportu angielskiego.** Statystyka handlu zagranicz-

Listy do redakcji

O wierzytelnościach hipotecznych

Otrzymałszy poniższe uwagi z kół dłużników hipotecznych, które niewątpliwie wywołają ożywioną dyskusję. Zagadnienie w nich poruszone jest nader ważne i palące, jednak proponowane rozwiązanie wydaje się zbyt proste i rygorystyczne, by mogło znaleźć ogólną aprobatę. Celem bardziej wszechstronnego oświetlenia tego zagadnienia oddamy chętnie łamy naszego pisma dla dalszych głosów dyskusyjnych. (Red.)

Dnia 1 października br. wygasa moc rozporządzenia z dnia 24 października 1934 r. Dz. Ust. nr. 94 poz. 845, o ulgach w zakresie oprocentowania i terminów spłaty wierzytelności hipotecznych, które to ulgi wprowadzone zostały ustawą z dnia 29 marca 1933 r., Dz. Ust. nr. 25 poz. 213.

O przedłużeniu mocy obowiązującej powyższego rozporządzenia na dalszy okres nie słychać dotychczas, kursują natomiast pogłoski, jakoby zanosilo się na nowe ustawowe uregulowanie wartości hipotek i ich upłynnienie, bez dalszego przedłużania moratorium i terminów spłaty.

Takie uregulowanie byłoby naprawdę rzeczą słuszną i pożądaną. Wiadomo ogólnie, że w ostatnich czterech latach wartość nieruchomości z powodu podniesienia się wartości pieniądza spadła o 50 procent, wartość komornego zaś, zwłaszcza w nowych domach, spadła przeciętnie do 60 procent.

Nastąpiło zupełne załamanie gospodarcze właścicieli nieruchomości.

Domy podlegające opodatkowaniu, nie tylko przestały przynosić chociażby najmniejszy procent od kapitału inwestowanego w budowę, ale sama wartość inwestowanego kapitału spadła o połowę, narażając właścicieli nieruchomości, obciążonych hipotekami, na jego utratę.

Na kryzysie gospodarczym i na podniesieniu się wartości pieniądza zarobili tylko wierzyciele hipoteczni, którzy zamiast budować i tworzyć zapobiegać bezrobociu i nędzy, woleli lokować kapitały na hipotekach, by żyć bez troski i stwierdzać co dnia z zadowoleniem, że wartość ich kapitałów wobec spadku wartości nieruchomości, się zwiększa.

Wprawdzie ich wygórowane odsetki zostały nieco zredukowane, ale kapitały pozostały nietknięte i ani o grosz zmniejszone.

Jeżeli więc wartość nieruchomości spadła o połowę, jeżeli z powodu kryzysu i podniesienia się wartości pieniądza, obniżyły się zarobki i stopa życiowa społeczeństwa, byłoby niesłusznem, by na tym kryzysie zarobić mieli posiadacze kapitałów, ulokowanych na hipotekach, pomimo, iż nie przyczynili się oni w żaden sposób do zwalczania kryzysu, do podniesienia wartości gospodarczych społeczeństwa.

Z drugiej strony nie bez ujemnego wpływu na obieg środków pieniężnych pozostaje stan, wytworzony zamrożeniem hipotek na nieruchomościach przez przesuwanie terminów ich płatności z roku na rok i dlatego zamiar ustawowego unormowania wartości hipotek i ich upłynnienia powinien być powitany przez wszystkich z największym zadowoleniem.

Polityka gospodarcza rządu powinna pójść w tym kierunku, by stosownie do spadku wartości nieruchomości, obniżyć wartość hipotek z przed dnia 1 stycznia 1932 o 50 proc. i w ten sposób zrównoważyć wartości i umożliwić właścicielom hipotek zdoływanie gotówki bez dalszego odraczania terminów płatności.

Stopa procentowa od hipotek powinna być obniżona do 3 proc. w stosunku rocznym.

W ten sposób upłynni się zamrożone kapitały, umożliwi się ich spłacenie i uniknie się potrzeby wydawania nadzwyczajnych rozporządzeń, odraczających z roku na rok płatność kapitałów i rat pożyczkowych. Z. G.

Krótkie Informacje gospodarcze

— Na Wileńszczyźnie przy stacji Polowo na linii Druja — Woropajewo została uruchomiona fabryka dykt. W najbliższym czasie rozpocznie pracę druga fabryka dykt w Wilnie, założona w dawnej fabryce drutu i gwoździ.

— Dnia 10. b. m. odbył się w Wilnie zjazd poświęcony sprawie rozwoju kultury wikliny oraz produkcji koszykowej w województwach północno-wschodnich.

— W Olkuszu uruchomiono trzy kamieniołomy w związku z zamówieniami jaworznickiego zwarcetwa kopalni węgla.

— W sierpniu b. r. liczba bezrobotnych na terenie w. m. Gdańska wzrosła według danych urzędowych do 14 445 osób, mimo że Senat wysłał, jak wiadomo, do Niemiec kilka tysięcy bezrobotnych gdańszczan.

— Delegacja handlowa państw bałtyckich (Litwy, Łotwy i Estonji) uda się w końcu b. m. do Anglii w celu nawiązania kontaktów handlowych.

— Minister opieki społecznej Czechosłowacji wykazał, że połowa ludności czechosłowackiej posiada zarobki poniżej minimum egzystencji.

— Rząd rumuński postanowił wypowiedzieć umowy handlowe z Austrią i Węgrami w związku z niepomyślnym kształtowaniem się handlu zagranicznego Rumunii z temi krajami.

— Obecnie toczą się rokowania rumuńsko-francuskie w sprawie spłaty należności, które Rumunia pragnie uiścić towarom.

— Rokowania handlowe szwajcarsko-włoskie zostały z niewiadomych przyczyn nagle zerwane.

— Kampanja zbożowa 1934/35 r. we Włoszech przyniosła duże rezultaty. Obszar zasiewu zbóż wyniósł 5 milj. ha, produkcja osiągnęła wysokość 77 milj. q., przeciętna produkcja z 1 ha — 15,3 q. W latach 1921—1925 średnia produkcja roczna zbóż wynosiła zaledwie 54 milj. q.

33 Loteria Państwowa

(Nieurzędowa i bez «warranty».)

CIĄGIENIE DRUGIE

Po 200 zł na numery:

292 359 661 857 88 1751 2039 3482 522 740
 95 410 10 453 500 619 965 5543 6558 647 728
 39 7311 8062 81 101 9398 570 794 10199 348 539
 11254 732 903 8 12413 547 709 13169 278 339
 519 14433 581 611 864 15114 490 789 962 16194
 519 944 17005 460 18336 19047 462 500 883
 20235 715 962 21107 567 68 766 804 22295 761
 79 87 23123 35 363 525 675 24066 181 423 518
 46 618 78 719 25000 31 116 315 448 643 22171
 444 91 874 27051 56 112 416 57 89 991 28006 9
 33 90 284 29023 124 739 954 30296 313 31019 146
 697 930 43 49 32226 336 58 540 807 942 75
 33259 633 704 34235 35000 51 67 75 85 939 48
 36038 133 242 387 711 915 38 37032 533 83 714
 955.

38026 689 702 41 836 30290 423 57 807 40 915
 83 85 40160 416 85 641 67 763 66 41367 611
 42114 300 70 43116 49 399 485 584 86 833 69
 74 44203 86 371 89 637 59 61 730 34 60 80 829 35
 996 45055 661 847 46558 677 721 86 963 59 47667
 743 956 48127 417 20 881 49176 395 511 682 900
 50109 204 63 354 550 71 834 67 51149 501 861
 988 52324 49 833 53172 627 37 716 72 958 54022
 585 666 915 80 87 55400 2 32 553 95 727 56146
 284 331 64 549 57253 523 711 929 55 58068 92
 46 531 971 59024 183 222 304 442 60614 905
 61021 39 421 789 822 125 22355 538 626 799 942
 63138 284 679 886 019 64074 165 410 48 528 672
 941 65067 104 430 78 830 935 47 68008 76 97
 723 844 907 26 67025 528 644 801 68019 356 447
 635 69117 273 81 395 459 551 70005 307 540 652
 742 813 71795 823 70 72243 96 449 73204 32 98
 327 74 74097 543 611 98 865 952 75014 15 119 72
 285 304 659.

76049 57 376 93 532 81 664 738 890 912 18
 33 75 77160 103 217 90 539 685 78045 63 85 497
 563 79245 360 451 544 704 883 80039 303 457
 522 91 649 787 81290 348 91 644 66 735 829 91
 82442 567 798 812 98 905 43 83190 721 52 81 926
 84269 475 664 739 874 85046 289 86011 378 428
 83 667 880 945 87002 269 691 764 906 88076 176
 225 41 379 872 903 17 89272 623 79 90187 213
 304 77 636 796 91446 512 832 72 919 96 92239
 340 65 438 732 995 93174 587 850 94393 803 982
 95215 35 320 75 854 69 96062 278 533 52 97122
 302 39 409 10 562 773 959 60 98240 344 417 19
 600 4 700 40 76 815 59 931 99028 145 306 36 923
 100161 773 852 101216 24 51 456 960 102247 311
 592 660 750 83 103009 169 298 509 670 899
 104311 644 776 90 105001 46 175 253 65 905
 106211 332 58 814 77 939 107110 295 362 559 758
 860 937 96 108252 361 821 109128 370 77 409 677
 110427 96 956 111079 111 41 202 77 460 112497
 586 667 716 826 983 113264 388 426 39 98 581
 994.

140079 507 632 764 115092 255 68 768 903
 116110 71 562 91 909 117005 96 205 37 355 423
 663 118519 39 87 119295 350 838 120042 95 180
 820 59 121105 579 655 62 91 907 122153 267 431
 898 904 26 123043 305 508 622 115 124112 86
 125231 36 353 64 82 91 710 850 981 126151 320
 26 413 17 684 93 746 860 944 79 127393 876
 128066 72 108 312 79 596 654 77 766 978 129025
 586 684 876 130008 98 162 617 131008 98 162 617
 131197 878 721 23 27 923 132439 54 516 723 846
 84 952 133110 239 336 54 54 766 889 134140 455
 87 959 15019 411 735 136329 593 637 91 137152
 68 833 77 956 138152 57 622 710 881 969 82
 139202 5 694 140151 228 78 339 533 628 986
 141392 510 142015 109 89 657 703 814 142309
 498 560 751 824 955 144335 591 815 145019 111
 30 236 61 540 697 979 146042 78 79 281 552 96
 624 745 824 147357 87 473 526 628 742 148016
 445 67 556 860 149268 478 85 602 853 985 150291
 693 929 151226 318 499 778 914 98.

152432 58 554 780 859 153027 72 252 70 875
 959 154152 231 338 469 155227 745 853 968
 156072 586 619 843 157357 628 99 158060 135
 547 744 923 73 159241 68 430 511 24 624 879 983
 160002 10 254 301 161121 71 275 607 13 31 760
 162097 223 301 548 864 930 163005 371 414 81
 548 164085 214 491 630 165068 285 166236 611
 49 718 167029 64 178 234 549 84 692 732 883
 168077 137 65 844 933 169007 91 306 9 607 792
 883 987 170111 302 32 38 406 735 874 912 71
 171297 437 55 582 664 172018 23 150 256 480 957
 173398 542 649 771 805 174136 95 296 321 75
 452 533 175633 704 36 913 176105 24 36 601 768
 855 177274420 516 95 620 942 178304 596 647
 743 808 36 970 179098 219 479 510 648 49 875
 983 180006 273 356 488 563 181136 255 71 811
 931 42 75 182047 355 96 432 638 58 726 183001
 59 324 82 422 774 184171 860 75 95.

Kolektura szczęścia JULJANA LANGERA

Poznań, Sew. Mielżyńskiego 21 i Wielka 5

ZAPEWNIAMY NAJWIĘKSZE I NAJLICZNIEJSZE WYGRANE
Parę cwiartek na główne ciągnięcie jest jeszcze do nabycia.
W ostatniej klasie padły wygrane 2 x po 50 000, 1 x 20 000, 1 x 10 000
oraz 6 x po 5000.

909 23175 394 96 467 90 587 96 651 24449 515
 991 25784 836 26035 132 424 92 595 647 27191
 393 403 568 88 28386 29164 356 458 668 760
 976 30129 352 574 31247 57 32015 116 203 32
 33 432 554 691 735 62 970 33199 234 311 47
 34091 406 29 511 635 742 845 969 35605 36218
 828 932 37142 367 964.

38145 224 472 673 746 71 995 39322 852
 964 40048 92 99 106 217 23 569 608 41333 403
 863 42160 245 99 484 511 43012 153 781 909
 44022 116 236 89 361 421 502 45185 701 57 800
 953 46412 564 47031 377 466 545 48004 76 294
 429 539 661 88 720 953 49137 51 278 82 96 369
 431 654 837 45 909 50018 188 365 516 22 49 97
 607 51321 42 91 441 611 52154 724 56 820 944
 53042 312 26 93 417 19 614 820 73 99 986
 54102 13 254 870 55759 830 62 56297 963 57076
 349 70 492 912 58055 327 432 561 611 29 59468
 532 94 668 743 60210 329 86 458 618 705 952
 61194 213 81 62390 725 73 925 41 72 63130 278
 335 538 90 94 803 51 913 64027 227 569 656
 959 65482 578 79 66360 650 67107 623 753 68131
 69000 28 204 410 70086 152 344 643 734 814
 71443 709 19 72216 63 631 47 72 82 852 928
 73079 110 83 362 419 49 661 726 927 74584
 75107 68 569 902 99.

76069 284 596 993 77198 316 887 933 78194
 99 324 429 47 542 51 776 866 79168 228 90 315
 441 503 14 20 654 799 923 80122 715 827 81059
 181 221 311 550 675 81 728 82001 51 207 22
 430 44 99 538 89 693 744 841 917 34 40 83630
 743 974 84010 32 123 250 331 62 576 85353 450
 511 975 86128 517 662 781 87401 99 88029 345
 412 998 89049 162 82 236 917 90275 541 98
 757 964 88 91116 55 294 716 58 92033 284 92
 338 606 73 82 784 93074 300 551 755 820 94163
 90 266 67 398 435 528 70 657 757 77 828 39 87
 921 95065 105 364 450 538 757 99 927 96043
 269 463 598 790 951 97059 65 319 85 522 74 664
 743 90 886 932 98293 492 643 61 742 99010 149
 587 664 801 100288 94 427 524 666 733 65 821
 101321 40 459 700 102292 374 565 843 929 88
 103200 104051 194 296 427 688 711 838 57
 105297 591 638 739 863 934 106425 608 36 788
 813 107036 211 467 550 63 665 771 995 108025
 138 282 350 94 781 975 109268 74 639 94 110057
 160 78 259 87 314 42 523 640 846 111199 670
 112442 632 908 71 113072 167 243 545 627 922.
 114111 420 583 88 966 115116 71 292 99
 362 633 53 91 116105 76 271 595 117004 357
 118239 443 71 552 53 753 930 119027 117 322
 650 801 92 948 120056 386 592 752 74 964 121046
 53 54 113 72 304 598 709 122157 619 80 760 939
 123182 298 362 423 612 87 91 846 59 93 958
 124041 546 627 927 125066 225 46 305 501 818
 79 907 126128 459 516 960 99 1272882 941 73
 128146 622 968 129115 328 402 568 667 879
 130115 677 832 88 131155 259 459 840 951
 132234 96 443 558 768 903 133018 331 56 517
 134031 429 89 571 758 863 135861 908 136366
 439 539 44 798 800 137199 235 92 330 92 488
 97 676 768 138235 59 453 527 34 629 787
 857 139180 203 317 459 140052 153 62 63 239
 57 366 837 141270 88 572 626 96 840 143154
 85 234 305 9 438 657 710 874 96 976 144044 57
 214 390 596 630 713 49 97 900 22 145084 341
 731 885 146262 378 422 934 81 97 147079 256
 474 760 857 911 148080 818 149176 299 691
 872 150047 54 86 119 260 316 505 52 839 151142
 204 43 304 414 597 838 47.

152115 235 419 153384 626 770 154006 590
 603 34 155320 503 615 156269 408 24 42 55 827
 61 157380 582 731 39 50 158015 88 363 510 904
 159167 796 160729 97 925 161067 123 45 287
 551 162170 235 387 495 985 163064 210 773 87
 965 164033 185 355 412 64 165100 81 382 539
 733 859 166180 88 246 29 476 704 907 167184
 288 403 536 908 51 168042 150 72 571 660 811
 65 941 169078 169 206 376 469 804 937 170064
 304 551 64 858 913 28 75 91 171481 748 878
 939 172614 756 999 173397 669 768 88 174049
 114 870 175 020 81 442 51 621 877 79 93 176358
 415 742 815 177112 65 278 353 659 178377 846
 932 71 75 179114 34 428 500 83 89 94 682 910
 79 180035 170 181015 348 789 838 48 97 999
 182203 600 183697 751 801 58 184215 468 632
 996.

27 491 545 922 827 89 980 23053 143 57 68 82
 443 545 603 62 758 845 920 28 90 24201 82 97
 332 406 37 584 654 725 840 98 944 25020 21
 45 50 92 98 105 323 49 0 92 503 690 742 831
 922 26176 127 398 611 33 27067 291 443 59 63
 710 85 28065 69 118 78 24 421 27 96 502 633
 58 996 29066 73 98 104 217 319 413 49 680 943
 30050 101 214 45 344 506 11 606 38 711 84 900
 31052 307 16 41 44 499 581 95 658 633 79 32050
 108 399 415 628 66 847 33069 225 97 672 708
 14 59 839 34134 72 390 412 69 92 569 606 24
 841 77 932 35055 352 400 96 639 67 88 842
 36054 173 342 61 827 951 88 37100 212 347
 506 24 37 652 873 996.

38050 76 118 228 428 607 716 823 912 49
 55 39017 34 100 50 77 255 368 447 53 500 17
 876 40117 283 301 60 451 84 990 41063 167 470
 582 687 720 844 42020 210 61 72 377 410
 793 43008 140 246 56 87 318 26 45 475 507
 679 958 44050 158 201 310 466 548 612 821
 909 74 45120 34 65 98 609 872 81 97 98 903 37
 46137 74 303 411 513 67 606 29 703 816 909
 15 92 99 47288 597 651 83 98 723 97 857 71
 930 34 68121 336 97 439 717 82 91 823 82
 49098 124 56 228 72 348 485 532 86 721 22 804
 14 17 49 979 50032 61 529 925 26 51019 28 419
 50 59 75 39 96 714 812 62 52116 34 71 86 290
 432 86 512 94 675 757 816 82 53056 535 62 96
 645 746 949 59 93 95 54059 154 265 354 446
 520 36 42 605 73 816 33 95 954 55263 362 414
 73 801 21 39 49 56991 193 221 336 688 720 815
 930 57196 202 546 67 612 64 701 26 85 58154
 255 393 98 522 78 719 692 891 59084 278 317
 45 57 76 475 528 606 30 706 52 90 836 60008
 61 87 211 96 300 13 92 408 42 72 94 509 96
 625 28 711 31 53 64 99 527 93 61199 201 313
 675 749 829 907 84 62190 95 338 95 426 540
 635 56 776 63002 4 126 50 85 247 324 438 543
 712 24 807 20 918 64017 61 100 29 54 293 609
 719 881 5272 87 425 529 59 738 53 72 90 838
 911 34 66119 30 77 94 375 467 753 811 77 67246
 424 65 96 638 735 825 26 89 942 68110 93 246
 496 686 97 740 809 35 39 53 99 947 63 69068
 84 144 240 337 412 562 81 82 649 86 726 39
 840 965 70309 39 406 47 561 65 83 708 37 69
 87 97 957 71173 326 43 68 444 525 87 999
 72044 78 140 48 295 438 68 772 907 31 73404
 45 99 532 714 92 818 74066 232 428 30 559 759
 853 82 984 75065 206 57 358 536 37 86.

76073 99 274 481 96 518 26 75 77 729 32 53
 821 41 929 90 95 96 77025 52 61 86 129 380
 422 55 551 692 78012 78 168 348 74 574 756
 81 976 79061 88 221 429 501 990 95 80043 138
 215 21 31 304 486 556 98 816 29 81074 190 215
 50 78 333 83 508 679 747 66 808 981 82000
 638 836 83005 91 142 72 288 440 85 666 90
 823 911 84037 114 90 453 656 755 67 891 94
 907 89 85055 142 205 326 419 80 743 972 86506
 47 900 87046 121 604 27 61 923 88027 39 44 83
 214 48 92 445 62 584 653 54 76 744 985 89205
 11 31 319 49 79 434 42 665 837 952 89 90179
 397 416 21 65 509 876 91128 36 298 328 33 523
 703 831 959 88 92058 83 298 380 540 69 628
 746 828 62 74 907 84 93023 81 149 58 468 87
 514 689 866 911 28 30 94001 66 71 100 43 215
 334 469 599 834 58 553 59 95029 160 96 824
 435 824 925 96081 90 206 350 88 421 46 702
 50 985 99 97147 69 217 95 422 735 50 814 997
 98123 210 39 57 404 53 56 653 760 78 864 66

SPORT

Walasiewiczówna w Poznaniu

W niedzielę, 22 bm. o godz. 11,30 na stadionie miejskim w Poznaniu, w ramach międzynarodowych zawodów lekkoatletycznych Wrocław — Poznań, ujrzymy w biegu, miesiąca po raz drugi najszybszą kobietę świata, na bieżni poznańskiej. Walasiewiczówna chce pobić rekordy świata na 80 m. oraz 300 m. i specjalnie przygotowuje się do startu poznańskiego.

Pobicie w ubiegłą sobotę przez Walasiewiczówną rekordów świata na 250 m. każe przypuszczać, że będziemy świadkami narodzin nowych światowych wyczynów. Bieżnia stadionu będzie specjalnie przygotowana na przyjęcie wielkiej biegaczki. Z innych punktów programu na szczególną uwagę zasługuje pojedynek najlepszych tyczkarzy Europy: Sznajdra (Katowice) i Morończyka (Lwów) z Niemcami Hartmanem i Orłowskim (Wrocław) oraz poznańskimi Klemczakiem i Zakrzewskim. Hartman w niedzielę przegrał na Śląsku do Sznajdra, niewątpliwie starać się będzie w Poznaniu o rewanż. Z innych zawodników wyszczególnić należy oszczepni-

ków Steingrosa który rzucił na zawodach w Francji 62,63 i będzie bardzo groźny dla Turczyka, doskonałego miotacza Laque, który się zmierzy z Heljaszem i Tilgnereim. Krtschila skoczka w dal (ostatnio uzyskał 7,11), z którym walczyć będą bracia Hofmannowie, i 400 m. Hillmann i Geisler, z którymi walczyć będzie Biniakowski. Bilety nabyć można w przedsprzedaży w firmach Camera i Dom Sportowy, dla grup szkolnych (po 30 osób) u p. Szwarca ul. Rzepeckiego 19 po cenie zniżonej.

Skład drużyny poznańskiej ustalony został definitywnie następująco: 100 mtr. Biniakowski i Tešiorowski, 400 m. Biniakowski i Malecki, 800 m. Janowski i Jakubowski, 5000 m. Rogalski i Grygolewicz, kula i dysk Heljasz i Tilgner, oszczep Turczyk i Gburczyk, skok w dal Hofman I i II, skok w wyż Hofman I i Schmidt P., skok o tyczce Klemczak i Zakrzewski, 4x100 m. Biniakowski, Jasiewicz, Szymański i Tešiorowski, 4x400 Biniakowski, Kocoń, Malecki i Ziętowski.

Zgóry: reprezentacyjna drużyna Polski; niżej reprezentacyjna jedenastka Łotwy.

Polska — Czechosłowacja

W dniu 6 października odbędzie się w Poznaniu międzynarodowy mecz bokserki o puchar Europy środkowej pomiędzy reprezentacjami Czechosłowacji i Polski.

Skład reprezentacji czechosłowackiej ustalony i przedstawia się następująco:

Waga musza — Fiala, kogucia — Doleżal, piórkowa — Novak, lekka — Kral, półśrednia — Hrubesz, średnia — Proszek, półciężka — Havelka, ciężka — Nejték.

W wadze średniej i ciężkiej są zmiany, co zależy będzie od formy, jaką Proszek i Nejték wykażą na międzynarodowym meczu z Węgrami w dniu 21 bm. Ewentualnie miejsce Proszka zajmie Zach, uznany powszechnie za najlepszego w tej kategorii. W wadze ciężkiej Nejték zastąpi ewentualnie Kusa.

Brak Navratila w wadze koguciej tłumaczy się tem, że Navratil przed kilku dniami uległ złamaniu ręki.

Z wymienionych wyżej zawodników Fiala i Havelka rozpoczynają w najbliższych dniach służbę wojskową, możliwe jest więc, że i oni zostaną zastąpieni przez innych pięściarzy.

Kapitan związkowy p. Bielewicz wyznaczył następujących zawodników na mecz z Czechami: Rotholc (Sobkowiak), Krzemieński (Jarzabek), Polus (Matuszczyk), Kajnar (Sipiński), Misirewicz (Lelewski), Chmielewski (Majchrzycki), Szymura (Doroba), Pilat, (Choma).

Piłka nożna

Nowe terminy spotkań. Zarząd ligi definitywnie przelożył termin meczu Polska — Austria z 13 na 6 października br.

Wobec wyznaczenia na dzień 6 października meczu Polska — Austria w Warszawie — wszystkie mecze ligowe, wyznaczone na ten dzień, przelożone zostały na 13 października.

Mecz ligowy „Śląsk” — „Warszawianka”, który odbył się miał w dn. 13 października, został przelożony na 3 listopada.

Termin meczu „Garbarnia” — „Wisła”, wyznaczony na 13 października, odbędzie się w innym terminie, który podany będzie później.

Wyniki kl. B z niedzieli: „Admira” — „Szamotulski K. S.” 0:1 (0:1), „Unja” Poznań — „Korona” II 4:5 (3:1), „Pentation” — „HCP” 3:1 (0:1), „Stella” Gniezno — „San” 2:4 (0:1), „KPW” II — „Blask” Staroleka 3:2 (2:0), „Pogoń” — „Warta” II 5:1 (3:0), „Dyskobolja” Grodzisk — „Sparta” Poznań 1:2 (1:2), „Czarni” Poznań — „Legja” II 2:0 (1:0), „Rawicki K. S.” — „Polonja” II — Leszno 2:1 (2:0), „Unja” II Kościan — „Kościński K. S.” 0:2 (0:1), „Sremski K. S.” — „Sokół” I Leszno 3:2 (0:1), „Ostrowski K. S.” II — „Sokół” I 3:2 (2:2), „Polonja” I Kępno — „Ostrowia” II 2:5 (1:1).

Klasa C: „Concordia” Murowana Gołłina — „Niłba” Wągrowiec 2:0 (1:0), „Szamotulski K. S.” II — „Strzelec” Wronki 1:0 (1:0), „Sokół” Gniezno — „Wiktoria” Września 1:4 (1:2), „Sokół” Opalenica — „Obra” Zbąszyń 4:2 (2:1), „Korona” Bukowiec — „Sokół” Woleztyń 0:3 (0:1), „Czarni” Woleztyń — „Dyskobolja” II Grodzisk 2:1 (1:1), „Naprzód” Poznań — „Legja” Środa 4:2 (3:1), „Strzelec” Luboń — „Sokół” Mosina 1:5 (1:2), „Kania” Gostyń — „Czempiński K. S.” 0:1 (0:1), „Pogoń” Śmigiel — „Kościński K. S.” II 2:1 (2:0), „Sokół” II Kępno — „Naprzód” Ostrów 2:0 (2:0), „Vikto-

ria” Ostrzeszów — „Polonja” II Kępno 11:0 (7:0), „Pogoń” II Poznań — „Korona” III walkower dla „Pogoni” z powodu nieprzybycia na czas „Korony”, „Pentation” II — „Admira” II 3:3 (0:3), „Warta” III — „H. C. P.” III 0:2 (0:1), „Poznań” II — „Cybina” II 7:0 (2:0).

O puchar juniorów p. Rotnickiego: „K. P. W.” — „Warta” 2:4 (1:2), „Legja” — „Unja” 6:0 (1:0), „San” — „Korona” 1:3 (1:2), „Poonja” Główna — „Admira” 9:0 (3:0).

Różne

Miejski komitet w. f. i p. w. podaje do wiadomości, że wzorem lat ubiegłych organizuje kursy gimnastyki, gier i lekkiej atletyki oraz przygotowania do P. O. S. dla pań niestowarzyszonych.

Zgłoszenia pisemne wraz z podaniem dokładnych adresów należy kierować do Miejskiego komitetu w. f. i p. w. Stadion miejski, Błonia Wildeckie. (kom)

Pięściarstwo

W niedzielę o godz. 19.30 w hali gimnastycznej „Osrodka”, w: jście z ulicy Bukowskiej, odbędą się zawody o mistrzostwo drużynowe okręgu klasy A między K. S. „Stella” Gniezno a K. S. „Warta”. W ramach tych zawodów odbędzie się walka eliminacyjna przed międzymiastowymi zawodami Wrocław — Poznań we Wrocławiu, między „Wirskim” mistrzem Polski, a bardzo obiecującym zawodnikiem T. G. „So-

kół” Janowczykiem, która wyłoni reprezentanta w wadze koguciej. (kom)

Tennis

Lwów — Zagrzeb 1:1. We Lwowie rozpoczęły się we wtorek międzymiastowe zawody tenisowe Zagrzeb — Lwów. Barw Zagrzebia bronią Kukuljevic i Pallada, w reprezentacji Lwowa grają Hebda i Wittman. W pierwszym dniu spotkania Kukuljevic pokonał Wittmana 6:2, 6:4, Hebda zaś zwyciężył stosunkowo łatwo Palladę 6:4, 6:4.

Lista najlepszych tenisistów świata. Znany specjalista tenisu światowego, Francuz Piotr Gillou opublikował następującą listę najlepszych tenisistów świata na podstawie tegorocznych wyników. Lista ta przedstawia się następująco: panowie: 1. Fred Perry, 2. v. Cramm, 3. Jack Crawford, 4. Allison, 5. Austin, 6. Donald Budge, 7. Sidney Wood, 8. Bryan Grant, 9. Roderich Menzel, 10. Palmieri.

Panie: Helena Moody, 2. Helena Jacobs, 3. Hilda Sperling, 4. Joan Hartigan, 5. Mathieu, 6. Kay Stammers, 7. Dorota Round, 8. Sara Fabyan, 9. Arnold, 10. Jadwiga Jędrzejowska.

Za ogłoszenia i reklamy odpowiada administracja w osobie Antoniego Leśniewicza w Poznaniu.

Dnia 16 września 1935 r., zasnął w Bogu, po długich i ciężkich cierpieniach, opatrzony Sakramentami św., mój ukochany mąż, drogi nasz ojciec, teść, dziadek, brat, szwagier i wuj, ś. p.

Wojciech Stróżak

przeżywszy lat 70. Pogrzeb odbędzie się w czwartek, dnia 19. bm. o godzinie 4 po południu z domu żałoby, ul. Mylna 14 na cmentarz parafjalny. Msza św. nazajutrz w piątek, dnia 20. bm. o godz. 8.

W ciężkim smutku pograżeni
żona, dzieci, wnuki i rodzina.

Poznań, Osieczna, Pamiątkowo, Auby (Francja). zg 11 918

Dnia 16 września 1935 r. zmarł członek Towarzystwa naszego, ś. p.

Franciszka Maćkowiakowa

Pogrzeb odbędzie się w czwartek, dnia 19-go września o godz. 16 z kościoła parafji O. O. Zmartwychwstańców.

Tow. „Pielgrzym” pod wezw. Matki Boskiej w Poznaniu. zg 11 820

Dr. med. Hryniewiecki
lekarz dzieci
przeprowadził się na GORNĄ WILDE 51
Przyjmuje 9 — 10.30 i 3 — 6. Telefon 75-65

— mieszanki, dropy i śmietankowe
groszowe to towar pożądany i wyroby
niany przez klienta

Mareckiego
Fabryka Cukrów St. Marecki, Poznań

ORYGINALNY
RUBEROID

Najlepszy i najtańszy materiał do krycia dachów.

Od 40-stu lat we wszystkich krajach najlepiej zaprowadzony i popularny na dzialana atmosferyczne — bez wanny Przy użyciu nie szkodzi. Rynny zachowują się zawsze czyste. Zużyć go można do każdego dachu bez różnicy pochylności. Dobry środek izolacyjny na ciepło i mroz. „Ruberoid” przez szereg lat nie wymaga konserwacji. — Zażka premii asokracyjnych, gdyż „Ruberoid” należy do gatunku twarłego dachu. ng 13 058

IMPREGNACJA S. z o o. Fabryka Ruberoide
BYDGOŚĆ
Każda rolka oryginalnego Ruberoidu jest zaopatrzona
wewnątrz stemplem RUBE'OID

Ekspedjent - dekorator

z branży artykułów męskich. zdolny sprzedawca i dekorator z umiejętnością modnego pisanja tusza od 1. 10. rb. lub później potrzebny. — Pismienne zgłoszenia z załączeniem fotografii i poślaniem referencji proszę nadesłać do f-my

CZESŁAW NOWACKI
Gdynia, ul. Starowiejska 7
Magazyn modnych artykułów męskich.
dg 4056

DRZEWO budowlane, stolarskie
poleca Składnica drzewa
i. Kowalkiewicz, Poznań, Strzelecka 14a Tel. 14-95
dg 897

Ekspedjent — dekorator i ekspedjentka

z branży biawatów i konfekcji potrzebni od zaraz na miasto powiatowe, język niemiecki pożądany. Zgłoszenia z świadectwami, fotogr. i warunkami do Kurjera Pozn. zg 11814.

Sentencja wyroku.

W Imieniu Rzeczypospolitej Polskiej. Dnia 13 marca 1935 r. Sąd Okręgowy w Poznaniu w Wydziale IV. Karnym w składzie następującym: Przewodniczący S. O. Dr. Henryk Stachowski, Protokółant apl. sąd. Marian Szafrankiewicz rozpoznawszy dnia 13 marca 1935 r. sprawę 1) Emila Mayera, kawalera, dziennikarza, zam. w Poznaniu, ul. Grochowska 15, syna Emila i Olgii, lat 31, 2) Józefa Winiewicza, redaktora odpowiedzialnego „Dziennika Poznańskiego” w Poznaniu, lat 30, katolika, kawalera, zam. w Poznaniu, ul. Matejki 44, 1 raz karanego, oskarżonych o wyst. z art. 255 i 256 k. k., o to, że 1) obydwoj w Poznaniu w dniu 3 wgl. 4 sierpnia 1934 r. a) Emil Mayer przez dopuszczenie umieszczenia artykułu p. t. „Bezprzykładne warcholstwo” w nr. 211 czasopisma „Przegląd Codzienny” z 3 sierpnia 1934 r. b) Józef Winiewicz przez dopuszczenie umieszczenia artykułu „kolporterzy ulotek antypaństwowych pod kluczem” w nr. 175 czasopisma „Dziennik Poznański” z 3 sierpnia 1934 r. pomogli oskarżyciela prywatnego o takie postępowanie, które może go ponizić w opinii publicznej i narazić na utratę zaufania potrzebnego dla jego zawodu, a mianowicie, że oskarżyciel prywatny był pomocny przy wydrukowaniu ulotek, zawierających oszczerce i kłamliwe wersje w związku z tragiczną śmiercią śp. ministra Bronisława Pierackiego, w szczególności, że wydrukował wspólnie z Skrzypczakiem 3500 tych ulotek i zajął się ich kolportowaniem, 2) Emila Mayera natomiast, że w wymienionym artykule postępowanie oskarżyciela nazwał: „Bezprzykładnym warcholstwem” i nazwał go „kolporterem antypaństwowych ulotek” przez co uwłaczył publicznie jego godność osobistą. Występek z art. 255 i 256 k. k. w połączeniu z § 20 i 21 niemieckiej ustawy prasowej orzeka: Oskarżonych Emila Mayera i Józefa Winiewicza uznać winnymi wyst. z art. 255 k. k. łącznie z § 20 ustawy prasowej z 1 maja 1874 r. popełnionego przez to, że Emil Mayer przez dopuszczenie umieszczenia artykułu p. t. „Bezprzykładne warcholstwo” w nr. 211 „Przeglądu Codziennego” z 3 sierpnia 1934 r. — zaś Józef Winiewicz przez dopuszczenie umieszczenia artykułu p. t. „Kolporterzy ulotek antypaństwowych pod kluczem” w nr. 175 „Dziennika Poznańskiego” pomogli oskarżyciela Jurczeniuka o takie postępowanie, które może go ponizić w opinii publicznej i narazić na utratę zaufania potrzebnego dla jego zawodu a mianowicie, że oskarżyciel prywatny był pomocny przy wydrukowaniu ulotek, zawierających oszczerce i kłamliwe wersje w związku z tragiczną śmiercią śp. ministra Pierackiego, w szczególności, że wydrukował wspólnie z Skrzypczakiem 3500 tych ulotek i zajął się ich kolportowaniem i za to skazuje każdego I. na karę aresztu po 1 (jednym) tygodniu, oraz na karę grzywny w kwocie po 5 (pięć) złotych. II. Zawieszając obu oskarżonych wykonanie orzeczonej kary aresztu na przeciąg lat 2 (dwóch), III. Wyrok skazujący należy ogłosić w „Dzienniku Poznańskim” w „Kurjerze Poznańskim” na koszt skazanych, IV. Oskarżony Mayer i Winiewicz ponoszą koszty postępowania karnego, zaś opiate sądowa uiszcza po 5,50 zł jak również zrzadza się od oskarżonych Mayera i Winiewicza na rzecz oskarżyciela poniesione przez tegoż koszty postępowania, V. Oskarżonego Emila Mayera uniewinnić od zarzutu popełnienia wyst. z art. 256 k. k. w sposób opisany w skardze na koszt oskarżyciela prywatnego, Pz 5660-38,19

Uwaga! Uwaga!

Raj dla naszych Milusińskich

BAZAR SZTUKI LUDOWEJ

Aleja Marsz Piłsudskiego 9

urządza w dniach 22 i 29 września od godz. 12—20

Wielką Wystawę Zabawek

Olbrymi wybór nowości! Niespodzianki!

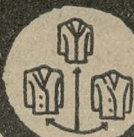
Prosimy o liczne zwiędzanie. de 4195

UBRANIE - Rybiałość - rdzawe z dwiema spodniami za cenę 58 zł!

WYSTAWIONE w OKNIE WYSTAWOWYM FR. RATAJCZAKA 2
WSKAZANE OBEJRZEĆ w SKŁADZIE BEZ PRZYMUSU KUPNA

E. RYCHTER

POZNAŃ - FR. RATAJCZAKA 2
WROCŁAWSKA 15 WROCŁAWSKA 14
OSTRÓW (włkp.)

nr 8/4

Wróciłem
Dr. R. Weise
Choroby gardła, nosa i uszu
Jasna 19 Tel. 60-02
ng 15158 Godziny przyjęć: od 10-12 4-5

DYREKTOR SALI
fachowiec, władający językami, poszukiwany do dużego przedsiębiorstwa gastronomicznego w Warszawie.
Szczegółowe oferty z referencjami do
Biura Ogłoszeń Teofil Pietraszek, Warszawa ulica Marszałkowska nr. 115 pod „Dyrektor“.
ng 15150

HURTOWNIA LITURGICZNA I DOM BŁAWATÓW
Poznań, Plac Wolności 2
poszukuje zdolnego i solidnego
ekspedjenta
z branży bławatnej oraz
ucznia
z ukończoną szkołą handlową. Tylko pierwszorzędną fachowcy zechcą złożyć wyczerpujące pisemne oferty do Kurjera Pozn. zg 11 821.

Poważne przedsiębiorstwo w Warszawie
poszukuje ratynowanej
korespondentki - maszynistki
ze znajomością stenografii polskiej i niemieckiej. Język francuski i angielski bardzo pożądanym.
Zgłoszenia wraz z warunkami do Kurjera Poznańskiego pod zg 11 822.

Drzewka i Krzewy
owocowe ozdobne alejowe
róże i konifery
w wielkim wyborze polecają
A. i J. JESKE
Szkółki Drzew
Jelonek, poczta Złotniki k. Poznania
telefon nr. 3.
ng 15 132

„Renault“
reklamówka 1 1/2 ton. 4 cyl. kryty. silnik 0.45 po głównym remoncie. gotowy do jazdy tania na sprzedaż. Zgłoszenia GÓRSKI, Poznań, Dąbrowskiego 78a warsztaty samochodowe.
zg 11 761

„Haftoplis“
wykonuje мереже okretke, dziurki, wykończenie szali, falban, pilsowanie dekatury, hafty monogramy, tarcze gimnazjalne, obciążanie guzików, nadrabianie stóp, podnoszenie oczek terminowo najtaniej
Stary Rynek 6, tel. 28-10.
wejście Wiankowa.
Pr 4508-28-27

Dnia 19 września o godz. 11-tej nastąpi otwarcie specjalnego magazynu bielizny damskiej, wyrobów dzianych, pończoch i towarów krótkich pod firmą:
BIELIZNA DAMSKA
Polecając swoje usługi Szanownej Klienteli, zapewniam jaknajstaranniejszą obsługę, jak również zaznaczam, że mój magazyn zaopatrzonej jest w bogaty asortyment ostatnich nowości w najlepszych gatunkach.
Z poważaniem
E. PLICH
Aleje Marcinkowskiego 17.
Pg 5 685-38-25

Ofiary na rzecz ubogich w czasie od 1 lipca do 15-go września 1935 r. złożyli: Związek Zach. Polskiego Przemysłu Cukrown. 600.—, Ks. Kan. Dr. Adamski 132.—, p. P. 60.—, Spółdzielnia Gospod. Lekarzy Weterynaryjnych 50.—, Ks. Kanclerz Jedwabski 10.—, p. Tafowa, Zduny 5.—, Zbiórkę śniadań na rzecz ubogich zadeklarowały: Gimnazjum im. Gen. Zamojskiego, Gimnazjum pod wezw. Serca P. Jezusa, Szkoła Przygotow. p. Sulerzyckiej, Szkoła Przygotow. im. Marji Brownsford. — Wszystkim ofiarodawcom składa w imieniu ubogich najserdeczniejsze podziękowanie **Poznański Okręg „Caritas“**, Podgórna 10a, P. K. O. 213-005. zg 359/60

Nagłówkowe słowo (tłusto) 25 groszy, każde dalsze słowo 15 groszy, 5 liczb = jedno słowo. l, w, z, a = każde stanowi 1 słowo. Jedno ogłoszenie nie może przekraczać 100 słów, w tem 5 nagłówkowych.

OGŁOSZENIA DROBNE

Ogłoszenia wśród drobnych:
1-linowy milimetr 50 groszy

Znak oferty naprzykład: n 3695, z 21 023, d 1811 i t. d. = 1 słowo.
Drobne ogłoszenia w dni powszednie przyjmuje się do godz. 11,10, w soboty i dni przedświąteczne przyjmuje się do godz. 11,00.

I. DOMEY-PARCELE

Parcele
blisko Poznania ca. 1000 m² kupie. Oferty Kurjer Poznański zg 44 559

Kamienice
w Poznaniu donosi 11000, cena 65, wpłaty 40000. Szewska 1 „Komis“.
zg 44 567

Kamienice
nowa, dochód 16000, cena 140000 wpłaty 95000, reszta amortyzacja Gruszczyński, Pocztowa 30.
zg 44 687

Plac budowlany
1200 m² na Zawadach sprzedam za gotówkę. Oferty Kurjer Pozn. zg 42 182

Wille — dom
kupię tylko wprost od właściciela blisko centrum, wpłata ca. 25000. Dokładne oferty Kurjer Pozn. zg 45 088

Kupię
Poznań, wille, najmniej dwumieszkanowa, komfortowa ogrodem lub dom czynszowy gotówką wprost od właściciela. Oferty Kurjer Pozn. zg 45 091

Kupię
dom lub wille nowa, także nie wykończona, przy wpłacie 30 tys. Oferty Kurjer Pozn. zg 45 106

Kamienice
nowe, komfortowe, składowe, amortyzacja — wpłaty 50—130 tys. poleca Ratajczak, Poznań, Jezuitska 12.
zg 45 130

Najtańsze parcele budowlane przy Osiedlu Warszawskim
bardzo korzystnie położone światła, wodociąg, Malecki, Droga Debińska 11. Telefon 11-90.—
Pg 4564-98-9

Wille
domy, parcele sprzedam Dom Złocień, Poznań, Wrocławska 22.
zg 45 288

Kupię dom
czynszowy w śródmieściu tylko od gospodarza, wpłata 30000 zł. Oferty należy kierować do Kurjera Poznańskiego zg 45 285

Kamienica
Poznań, komfortowa 14000, dochód 165000 wpłaty 70000. Oferty Kurjer Pozn. zg 45 267

Dom
nowy wpłaty 18000. Bloch, Aleje Marcinkowskiego 15.
zg 45 312

Parcele
Nisko Ostroroga sprzedam tania Oferty Kurjer Poznański zg 45 309

Parcele
przy Pałacu i Kopanie sprzedam. Kosynierska 18. zg 45 219

Kamienice
dochodem rocznym 21000 cena 140000 sprzedam Kreta 24, m. 3.
zg 45 242

1. PIENIĄDZ
1000,—
zł pożyczki poszukuje absolwent wyższej uczelni Polskiej w celu ukończenia studiów. Oferty do Kurjera Poznańskiego zg 44 983

Złote
marki sprzedam. Oferty Kurjer Pozn. zg 45 008

150,—
pożyczki zastaw urządzenie fryzjerskie. Oferty Kurjer Pozn. zg 45 272

Wspólnika
inteligentnego (6—10000 do niezwykłego korzystnego interesu (objęcie składu konsygnacyjnego poważnej fabryki) — poszukuje spiesznie. Oferty Kurjer Pozn. zg 45 202

3. LETNISKA I UZDROWISKA

Pobyty
na wsi we dworze, folwarku szukam. Warunek dobre odżywianie, dobra komunikacja z Poznaniem. Dokładne warunki Kurjer Pozn. zg 43 355

4. OSOBISTE
Skończył się już opalania, pływania, rybki, polowania wracamy wszyscy do Poznania na podwieczorki i śniadania
powraca znana miła era
chodzenia razem do
Webera
Cukielnia, Nowa 4. ng 14 375

Trwałą ondulację
farbowanie włosów, manicure, peruczki wykonują fachowo Salony fryzjerskie N. Muszyńskiego, 27 Grudnia 4, 3 Maja 3. Proszę zwracać na firmę.
ng 13 169

Jesień nadchodzi
Najmilsza rozrywka, dobra książka z **Czystelną Dianą**, plac Wolności 11.
zg 45 230

Obrączki ślubne
zegarki, wszelka biżuteria poleca po bardzo niskich cenach Firma **J. Białas, Wrocławska 2**
nr 14 385

Manicure
50 gr. Podgórna 2. zg 45 303

Salon Mód
Pierackiego 12, szyje elegancko, gustownie, tania. zg 45 301

6. OZENKI

Przystojna
panna, lat 40, z lepszej rodziny z umeblowaniem i 4000 zł pozna przystojnego pana na stanowisku w celu matrymonialnym. Oferty Kurjer Pozn. zg 44 994

Wysoko
utytułowany, lat 35, na stanowisku pozna panią dobrego domu, religijną, posażną. Cel matrymonialny. Zgłoszenia poleca Kurjer Pozn. zg 45 010

Ulatwiam
poznane matrymonialne sferom zamożnym. Młyńska 12 — 4.
zg 45 104

Wspólniczki
poszukuje kupiec samotny średnim wieku. Panny lub wdowy oświadczenia przedsiębiorstwa zechcą przesłać oferty Kurjer Pozn. zg 45 330. Ożenek pewny.

7. SPRZEDAŻE

Kafle
płace najtaniej. Milich, Dolna Wilda 49.
zg 43 363

Kapelusze
Nowe fasony! Nowe kolory!
Piotr Pluciński
tylko Stary Rynek 37. Nie posiadamy żadnej filii.
ng 14 984

Sprzedam
łóżka, szafy, leżankę. Pocztowa 21 m. 4.
zg 45 290

Skład
owoców, delikatesów poblizu św. Marcina spowodu wyjazdu sprzedam. Zgłoszenia: Wrocławska 22, m. 4.
zg 45 289

Planino
pierwszorządne, zagraniczne. — Marcina 15 — 5. zg 45 280

Okazja
cukielnia, kawiarnia, śródmieście natychmiast korzystnie do sprzedania. Oferty Kurjer Pozn. zg 45 271

Towary krótkie
likwidacji tanio. Adres Kurjer Pozn. zg 45 278

Skład
kolonialny, towar, mieszkanie sprzedam zaraz, objęcie 3500.— Adres Kurjer Pozn. zg 45 263

Pianino
lub krótki fortepian kupię. Oferty Kurjer Pozn. zg 45 316

Pianino
tanio. Słowackiego 34, m. 5.
zg 45 315

Drzewka i krzewy owocowe i ozdobne
duży wybór doskonałych, lub pięknych i rzadkich gatunków i odmian, pewnie oznaczonych, zdrowych. — obejmują dwa świeżo wyszłe z druku katalogi, które na żądanie wysła bezpłatnie Dyrekcja Ogrodów Kórnickich w Kórniku k/Poznań. dg 4037

Pianina
1 fortepian poleca najlepsza i największa fabryka w Polsce. Dostawca Państwowych Konserwatorów Muzycznych. — B. Sommerfeld, Poznań, ul. 27 Grudnia 15. ng 12 967

Skład
rzeźniczy nowoczesnym warsztatem wraz przyległym mieszkaniem, dobra okolica. Wskaże Kurjer Pozn. zg 45 158

Samochodowe
części używane.
podwozia mleczarskie
obecnie Dąbrowskiego 38.
dg 4058

Galanterja
skład urządzeniem towarem, dwa pokoje kuchnia 2500. Adres Kurjer Pozn. zg 44 763

Nowoczesne Łóżka
metalowe, Tapczany, Leżanki, Materace sprężynowe

Białe Meble
Asygnaty Kredyt
Sprzet Domowy
św. Marcina 9/10. ng 14 371

Pianina
okazyjne i nowe. Drygas, Podgórna 10a. zg 44 990

Kapelusze damskie
poleca tania. Salon Mód, Pierackiego 12.
zg 45 304

Resztki
paltotowe, ubraniowe, ceny bezkonkurencyjne. „Korzyść“, Masztalarska 7a. zg 44 993

Na cały świat
wysyłam swoje pianina fortepiany Największa, najlepsza fabryka w Polsce B. Sommerfeld, Poznań, ul. 27 Grudnia 15. ng 13 045

Dotatki
ubraniowe poleca najtaniej Jan Grobelski, Poznań, Wrocławska 2 dg 3978

Kapelusze
modne

Czapki
różne fasony

Szale
nowości

Pulowery
modnych deseniach kupisz najtaniej tylko firmie
Józef Pluciński, Pocztowa 2
dg 4035

Traktor Titan
mało używany kompletny, brona sprzedam lub zamienię przy dopłacie na przyzwolony powóz wieloski. Łask, skrzynka 10, Zółkiewski, n 15 019

Kapelusze damskie
wełnowe, filcowe, aksamitne
Modne czapki, berety
Tani! Wielki wybór!
Malczewski
Poznań, Szkolna 13 oddział hurtowy Stary Rynek 94. dg 3 855

Ekspresso
do kaw.

Szafy oszklone
2x2,30. Kreta 6, m. 11.
zg 45 045

Łóżko
szerokie z materacem tanio. Łanowna 17, m. 152.
zg 45 076

Fabrykę
artykułu pierwszej potrzeby — świetnie prosperującą tania sprzedam. Oferty do Kurjera Pozn. zg 44 975

Guziki, klamry, klipsy
w wielkim wyborze.
Andrzejewski
Szkolna 13. dg 4 043

Skład
spożywczy urządzeniem, towarem, Jeżyce sprzedam 750 złotych Adres wskaże Kurjer Pozn. zg 45 324

Skład
papieru, tytoniu na sprzedaż. — Adres Kurjer Pozn. zg 45 240

Skład
cukierków, owoców tanio sprzedam. Adres Kurjer Pozn. zg 44 993

Motory
na prąd stały 4, 3 i 1 1/2 P. S. tania na sprzedaż. Długa 9, m. 2.
zg 45 004

Skład
towarów krótkich i piśmiennych mieszkaniem, dobrze prosperuje. Wskaże Kurjer Pozn. zg 45 166

Tapczany
fotele, leżanki, gwarantowanej jakości, najkorzystniej u fachowca. Wrocławska 13. dg 4122

Wyprzedaż likwidacyjna wszelkich mebli używanych
dwie kompletne
Jadalnie
nowoczesne, dobrze utrzymane, **gabinet 290,—**
kompletny jawni 3ab okazja.
Sypialnia
debowe, lustrze, prawdziwy kryształ, białe marmury, tania.
Biuorko
amerykańskie, fotele, krzesła różne inne meble
Męski gabinet
nowoczesny, polerowany, tylko 475.—
Żyrandol
kryształowy ze bezcen sprzedam, różne inne lampy.
Salonik 190,—
stylowy, rzadka okazja
Wielka 20
Okazyjny Skład, Telefon 32-40. ng 14 838

Okazyjnie
3 żelazne kraty suwane 180x200 Matejki 60, m. 1. zg 45 309

Mleko
dostarczać każda ilość po cenach konkurencyjnych. Oferty Kurjer Pozn. zg 45 302

Skład
kolonialny mieszkaniem, dobrze zaprowadzony sprzedam. Wskaże Focha 39, mieszkanie 17. zg 45 322

Okazyjnie
Wytwórnia Wyrobów Metalowych, stała, dobra klientela, gotówka 2000. Oferty Kurjer Pozn. zg 45 186

Tylko kilka dni
sprzedaj biżuterji i zegarków po zniżonej cenie z powodu przeprowadki na Nowa 8. Chwałkowski, Piłsudskiego 7. zg 45 205

Motor
16 k. mocy prąd zmienny 3 mie-
sców w użyciu. Telefon 71-52.
zdż 45 195

Zakład fryzjerski
w Poznaniu dobrze urządzony i
prosperujący powodem choroby.
Oferty Kurjer Pozn. zdż 45 192

Skład
artykuły męskie, damskie, cen-
trum. Szymkowiak, Focha 39.
zdż 45 189

Meble kuchenne
wielkim wyborze najtaniej poleca
Skład Fabryczny, Poznań, Pół-
wiejska 22. podw. dg 4131

Kawiarz
dobrze zaprowadzona zaraz na
sprzedaż spowodu choroby. Adres
Kurjer Poznański zdż 45 334

Skład kolonialny
istniejący 30 lat sprzedam. Pół-
wiejska 15.

Kasa
restrykcyjna National nowa ta-
mo sprzedam. Oferty Kurjer Po-
znański zdż 45 325

Restaurację-Jadłodajnię
dobra egzystencja ruchliwy punkt
Poznań sprzedam. Oferty Kur-
jer Poznański zdż 45 027

Radjoodbiornik
3 lampowy, prąd zmienny, korzy-
stnie, godzinach 4-5. Gen. Pra-
dzyńskiego 51, m. 4. zdż 45 105

Plaszcze
ostatnie mo-
dele!
Ceny dostępne dla
wszystkich, bo
wprost z Fabryki
konfekcji damskiej

Wildowa - Syn
Wodna 1
Asygnaty kredyto-
we! ng 14 379

Kiosk
odstąpię zaraz do przejęcia 1000
zł. Oferty Kurjer Poznański
zdż 45 121

Sypialnię
urządzenie kuchenne tanio sprze-
dam. Biuro Stróżwania, Skar-
bowa 18. zdż 45 155

Piec kąpielowy
na węgle i umywalnie sprzedam.
Św. Wojciech 31, sutereny 1.
zdż 45 129

Piekarnia
od 50 lat istniejąca przy głów-
nej ulicy w Inowrocławiu z powo-
du choroby właściciela od zaraz
do wydzierżawienia, piec rurkowy
maszynowy do ciasta robienia prze-
pisowa. Zgłoszenia Inowrocław,
ul. Marszałka Piłsudskiego 26
Adamczak. zdż 45 143

Samochód
Fiat 501 balonowy korzystnie
sprzedam. Rubach, Śrem, Rynek
ng 15 126

Podłogi
30 i 25 m/m od 3-6 do 20 cm w
zwyż. dl. również listwy towar
pierwszej jakości kresowy, ceny
niższe konkurencyjne poleca M.
Pawlak, składnica w firmie C.
Hartwig, Towarowa. zdż 45 149/50

Pianino
dobrze sprzedam. Oferty Kurjer
Poznański zdż 45 015/6

300
rozebranych samochodów zakup,
sprzedaż używanych części samo-
chodowych, podwozia mieszarskie
Autoskład, Dąbrowskiego 89, tel.
46-74. dg 4128/9

Sypialnia
lustrami dobrym stanie Mazo-
wiecka 62, Ślacz. zdż 45 241

Meble
najtaniej poleca
Baranowski
Poznań Podgórna 13 Pg 3227/5

Okucia
do drzwi antaby
mos. kpl. od 2.70 do
okien oliwy mos.
kpl. 5.75 do pięcy
kpl. 9.60 zamki me-
blowe 20 gr

**Zamki bez-
pieczne**
gwoździe sruby nity narzelzta.
Stanisław Wewór, Poznań Św.
Marcin 27, założone 1897 tel.
84-31.

Meble
poleca najtan-
K. Bakoś Stary Rynek 51
zdż 39 301/2

10. MAJĄTKI

Piękny
folwarczek 508 mórg przy dwor-
cu. Oferty Kurjer Poznański
zdż 45 266

11. KUPNA

Wiertarke
ścienna, motor elektryczny 1/2 kon-
ny, szlifierka do noży kupi Betting,
Leszno. dg 4104

Kiosk
lub skład papieru kupię, Oferty
Kurjer Poznański zdż 44 560

Gablotkę
150x50 przed sobą kupię. — Z.
Grakiewicz, Marsz. Focha 43.
zdż 45 325

Skład cukrów
lub owocami kupię. Oferty Ku-
rjer Poznański zdż 44 923

Samochód
otwarty lub limuzyna, używany
lecz tylko w pierwszorzędnym
stanie kupię. Oferty do Kurjera
Poznańskiego pod zdż 44 954

Domek
z ogródkiem lub parcela. Oferty
z ceną do Kurjera Poznańskiego
zdż 44 973

Pianino
krzyżowe kupię. Zgłoszenia z po-
daniem fabrykatu, ceny Reja 4,
m. 8. zdż 44 988

Kupię
dom 20 000, mały dług, Poznań
lub prowincja. Oferty Kurjer
Poznański zdż 45 046

Maszynę
damską używaną dobrym stanie
kupię. Oferty Kurjer Poznański
zdż 45 093

Piec
do palenia

kawy
nowoczesny dobrym stanie kupię.
Oferty Kurjer Pozn. zdż 45 032

Szaflę
kupię. Oferty Kurjer Poznański
zdż 45 110

Rzeźnictwo
dobrze prosperujące w powiatow-
wym mieście kupię. Oferty Kur-
jer Poznański zdż 45 108

Kupię
używane linoleum 2 1/2 mtr. na 7
mtr. Oferty do Kurjera Pozn.
zdż 45 132

Małe
gospodarstwo, łąka, torf kupię,
dzierżawie. Pośrednicy wysokie
wynagrodzenie. Schroeder, Po-
znań, Młyńska 4. zdż 45 274

Maszynę
pływającą do cukierków śmietan-
kowych kupię. Oferty Kurjer Po-
znański ng 15 123

Domek
ogroden Poznań lub przy, skład
kolonialny mieszkaniami kupię za-
raz, wpłaty 1000. Oferty Kurjer
Poznański zdż 45 159

Srebro
złoto, brylanty kupuję

Kruk
27 Grudnia 6. dg 4134

Maszynę
damską kupię. Oferty Kurjer
Poznański zdż 45 226

Kupię
aparatus destylacyjny
z chłodnicą do przerobki soków
i t. p. z alkoholem, również zo-
szukuje większego

kotła miedzianego
Oferty kierować prośbę pod
zdż 45 174 do Kurjera Pozn.

Kupię
kolonialkę z mieszkaniami. Oferty
Kurjer Poznański zdż 45 176

Kasę „National“
kupię za gotówkę. Oferty z podan-
iem numeru i ostatecznej ceny
H. Galuszka, Katowice, ul. Młyń-
ska 13. Pg 5663-71.53

12. DO WYNAJĘCIA

Tylko
„Be-Em-Es“
zdż 38 668

Siedmiopokojowe
Matejki 48 zdż 44 249

Pięciopokojowe
centrum balkon wynajme, stopień-
dziesiąt zł mies. Oferty Kurjer
Poznański zdż 44 585

Sześciopokojowe
komfortowe, słoneczne, parkiety,
balkony, łazienka majolikowa,
piec kominkowe, odnowione
pierwsze piętro. Park Wilsona,
tanie gospodarz. Wyspiańskiego
15 — 12. zdż 44 777

Do
wynajęcia 2 pokoje, kuchnia od
gospodarza willi, przystanek
tramwajowy, czynsz zgóry. So-
łacz, Mazowiecka 6, gospodarz.
zdż 43 180

Dwupokojowe
Marynarska 9. zdż 43 928

Pięciopokojowe
parterowe, Matejki 5, przy Grun-
waldzkiej, piec, portier. zdż 44 496

Trzypokojowe
Św. Marcin 65 — 12. — 1500.
zdż 45 060

Willę
6 pokoi wydzierżawie tanio. Al.
Winogrody 3 (Al. Szelągowska
32). Informacje tel. 69-91 od 8-14
Wilczewski. zdż 44 995

Czteropokojowe
łazienka 68 Jężyce, trzypokojowe
łazienka 57 centrum, dwupokojowe
34 wynajmie „Pawilon, Focha
15. zdż 45 236

Trzypokojowe
komfort, balkon, ogródek. 1. 10.
wynajme, Grodziska 17, informac-
je portier domu. zdż 45 007

Pięciopokojowe
przy Zamku. Zgłoszenia Admini-
stracja, Św. Marcin 13 — 6, po-
między 14-15. zdż 45 313

Ul. Ostroroga 37
mieszkanie trzypokojowe, kom-
fortowe z balkonem. Wiadomość
dg 4124

Pięciopokojowe
I piętro od zaraz. Długa 3 (Zie-
lone Ogródki), gospodarz.
dg 4123

Pięciopokojowe
słoneczne z komfortem. Ostroro-
ga 27, od 1. 10. wolne.
zdż 45 237

Mieszkanie
duży pokój do wynajęcia. Zgło-
szenia tel. 33-42. zdż 45 297

5 pokojowe
Mielżyńskiego I, ptr.

4 pokojowe
komfort III Staszica. Zgłoszenia
Mielżyńskiego 23 — 12, od 9-14.
zdż 45 185

Trzypokojowe
Ogrodowa 60.

„Jur“
Piekary 26. zdż 45 255

3 pokojowe
mieszkanie komfortowe odstąpię.
Św. Marcin 63, m. 23 (zwrot ko-
sztów renowacji). zdż 45 232

13. SZUKA MIESZK.

Dwupokojowe
wygody gospodarza, emerytka.
Oferty Kurjer Poznański
zdż 45 075

3-pokojowego
komfort Jężyce lub Wilda, wła-
ściciel przedsiębiorstwa. Pośred-
nicy wykluczeni. Oferty Kurjer
Poznański zdż 43 813

Szukam
stróżstwa lub pokoju kuchnia.
Oferty Kurjer Poznański
zdż 44 935

Dwa
pokoje próżne lub mieszkanie
dwupokojowe, centrum, płatnik
pewny. Oferty Kurjer Poznański
zdż 45 055

Szukam
mieszkania nadającego się na
pralnie sutereny, wprost od gos-
podarza. Oferty Kurjer Pozn.
zdż 45 061

3-4
pokoje z łazienką w centrum, po-
szukuje. Oferty Kurjer Pozn.
zdż 45 005

Mieszkania
dwupokojowe — poszukuje — na-
tychmiast, pewny płatnik. Zgło-
szenia Kurjer Pozn. zdż 45 031

Urzędnik
państwowy, etatowy, 2 pokoje
przynależność ami od gospodarza
od 1. 10. Oferty Kurjer Pozn.
zdż 45 099

Szukam
zaraz mieszkania dwu. ewentual-
nie jednopokojowego. Zgłoszenia
Kurjer Poznański zdż 45 095

Do
panów gospodarzy! Proszę zlec-
nia wolnych mieszkań. Młyńska
12 — 4. zdż 45 103

3 pokojowe
wygodami. Oferty Kurjer Pozn.
zdż 45 273

Pewna
płatnicza szuka pokoju kuchni,
taniego wprost właściciela Fa-
zarz — Jężyce. Oferty Kurjer
Poznański zdż 45 314

Mieszkania
3-4 pokojowego poszukuje, eme-
ryt, pewny, Jężyce, Łazarz. Oferty
Oreądownik, Poznań zdż 45 128

14. ZAMIANA MIESZKANIA

2
pokoje zamiana 3-4. Mostowa
14 a — 48. zdż 45 139

15. POKOJE UMEBL.

Dwuosobowy
Śniadeckich 3 — 5 zdż 44 243

Działyńskich
2 — 8, pokój u utrzymaniu — bez.
zdż 44 947

Frontowy
utrzymaniem — bez. Zygmunta
Augusta 2 — 11. dg 43 674

Matejki
49 — 4. zdż 44 250

Klatki
dwa zupełnie oddzielne, komfort,
centrum, gabinet, sypialnia tylko
panom. Wysoka 4, m. 3.
zdż 45 054

Inteligentnemu
Zupańskiego 4 — 15. zdż 45 014

Jedno-
dwuosobowy dobrem utrzymaniem
Ratajczaka 15, m. 3. zdż 45 043

Frontowy
Wierzbicice 55, m. 3. zdż 45 122

Ratajczaka
11 a — 92. zdż 45 118

Śniadeckich
21 — 4, jedno-, dwuosobowy.
zdż 45 115

Pokój
frontowy. Aleje Marcinkowskiego
17 a — 8. zdż 45 114

Utrzymaniem
bez, ul. Asnyka 1 — 3.
zdż 45 109

Dwuosobowy
Matejki 65 — 8. zdż 45 107

Młyńska
12 a — 6. zdż 45 145

Matejki
3, m. 1. zdż 45 141

Panienki
utrzymaniem — bez. Bukowska
9 — 4. zdż 45 232

Zacisze
2. II. piętro (narożnik Jasnej) —
pokój zaraz centralne ogrzewa-
nie. zdż 45 231

Inteligentowi
Skarbowska 21. — 2. zdż 45 279

Skarbowska
18 — 8. zdż 45 275

Szamarzewskiego
38, I. lewo. zdż 45 262

Dwuosobowy
Orzeszkowej 5. zdż 45 260

Pokój
panu. Ratajczaka 11 a — 26.
zdż 45 167

Elegancki
niekrepujący telefon pan. Mar-
cina 15, m. 7. zdż 45 220

Centrum
elegancki, niekrepujący, jedno-
osobowy, dwuosobowy, zaraz —
Marcina 56 — 6. zdż 45 217

Jasna
9 — 8. zdż 45 321

Skarbowska
I, m. 5, dwuosobowy utrzyma-
niem. zdż 45 224

Dwuosobowy
tani. Maleckiego 23, m. 15.
zdż 45 178

Jedno-
dwuosobowy dobrem utrzyma-
niem. Adres Kurjer Poznański
zdż 45 208

Centrum
utrzymanie, wygody. Kreta 6 —
1, I. zdż 45 204

Gabinet
Ratajczaka 1 a — 102. zdż 45 196

Słoneczny
balkon, wygody 1-2. Przecznicza
6, m. 9. zdż 45 293

Umeblowany
kuchnia wskaże „Par“ 56,101.
Pg 5664-56,101

Komfortowy
łazienka 1-2 osobowy. Strzelec-
ka 3 a — 6. zdż 45 328

Panienkom
Kramarska 3, m. 4. zdż 45 258

Słoneczny
wygodami jedno - dwuosobowy,
utrzymaniem, bez. Klemensa Ja-
nkiewicza 3 — 4. zdż 45 256

Pierackiego
17, m. 21 pokój, elektryczność
zaraz. zdż 45 254

16. SZUKA POKOJU

Dwóch
inteligentnych panów poszukuje
pokoju w kulturalnym, narodo-
wym domu, centrum. Oferty z
warunkami Kurjer Poznański
zdż 45 069

Niekrepującego
wygodnego pokoju okolicy Zupa-
poszukuje na stałe wypłacalny.
Oferty cena Kurjer Poznański
zdż 45 086

Pokoju
umeblowanego, niekrepującego,
wspólny, telefon, Łazarz — Jęży-
ce zaraz lub 1. 10. Zgłoszenia
Kurjer Poznański zdż 44 979

Studentka
elektryczność, centralne. Oferty
cena Kurjer Poznański
zdż 44 931

Panienka
szuka wspólnego pokoju taniego
zaraz. Oferty Kurjer Poznański
zdż 45 052

Pokoju
próżnego klatki, elektryczność I.
ważniejszy urzędnik. Oferty
Kurjer Poznański zdż 45 059

Emerytka
szuka pokoju umebl. okolica ko-
ściola Łazarskiego. Zgłoszenia
Kurjer Poznański zdż 45 062

Samotna
pani pokoju centrum, ciepłego, do
II ptr., cena 35. Oferty Kurjer
Poznański zdż 45 109

Emeryt
próżnego od gospodarza względ-
nie kulturalnych. Oferty Kurjer
Poznański zdż 45 111

Dwuosobowy
niekrepujący, okolicy Jężyce, od
października wynajma studentki.
Oferty Kurjer Pozn. ng 15 131

Urzędniczka
czystego wygodami okolicy parku
Moniuszki. Oferty Kurjer Pozn.
zdż 45 201

Pokoju
2 małe, centrum, elektryczność, małżeń-
stwo, 2 dzieci, cena Oferty Ku-
rjer Poznański zdż 45 299

Umeblowanego
30 złotych poszukuje pan. Oferty
Kurjer Poznański zdż 45 329

Solidny
poszukuje pokoju blisko Uniwer-
sytetu. Cena. Zgłoszenia Kurjer
Poznański zdż 45 179

Pokoju
umeblowanego lub próżnego od
gospodarza pani. Oferty cena
Kurjer Poznański zdż 45 250

Komfortowego
niekrepującego, śródmieście, cen-
tralne, telefon wyższy urzędnik.
Oferty Kurjer Pozn. zdż 45 249

17. LOKALE

Skład
z mieszkaniem pokój i kuchnia
Św. Wojciech 8 od 1. 10. 35. do
wydzierżawienia. Informacje:
M. Malinowski, St. Rynek 57,
tel. 11-89. zdż 44 912

Lokalu
nadającego się na cukiernię w
śródmieściu poszukuje. Zgłosze-
nia Kurjer Poznański zdż 44 589

Skład — mieszkanie
pięciopokojowe. Matejki 5, wska-
że portier. zdż 44 497

Dwie
ubikacje jako pracownię, okolica
dworcowa poszukuje. Zgłoszenia
Kurjer Poznański zdż 45 084

Ubikacje
nadające się na piekarnię miesz-
kaniem, składem do wydzierża-
wienia. Oferty Kurjer Poznański
zdż 45 087

Skład mieszkaniem
wydzierżawię Kościanie
(2 wystawne okna) nowowybudo-
wanym domu, najlepszym miejscu
ryнку tylko dzielnemu kupcowi.
Oferty do Kurjera Poznańskiego
zdż 44 710

Lokale
nadające się na jarkarnię lub c-
chy warsztat, I piętro, centrum.
Oferty Kurjer Pozn. zdż 44 999

Lokal
frontowy, jasny suchy do wynaj-
ęcia. Wskaże portier, Mostowa
14 a. zdż 45 099

Handel
wino-kolonjalny centrum Warsza-
wy, egzystuje od 45 lat, z miesz-
kaniem, bogato zaopatrzony, z to-
warem lub bez — odstąpię. Mo-
kotowska 73, Bielawin, ng 15 124

Ubikacje
obuwnika, krawca, urządzeniem
oddam. Klasztorna 14, zegar-
mistrz, podwórce. zdż 45 119/20

Szukam
składu z mieszkaniem na koloni-
jale nowej dzielnicy. Oferty
Kurjer Poznański zdż 45 177

Lokalu
odpowiednie na szewstwo po-
szukuje. Oferty Kurjer Pozn.
zdż 45 29

Garderobe
dziecięca szyje tanio. Marszałka Pocha 19 — 1. zdg 45 044

Samochód
na dalsze jazdy wypożyczam kilometr 25 groszy. Oferty Kurjer Poznański zdg 45 057

Sukienki
płaszczki, kostiumy szyje tanio. Aleje Marcinkowskiego 15, m. 5. zdg 45 124

Rzuć Pan Okiem

czółowych fabryk
największy wybór, 1000 desenów łatwa decyzja, gdyż klient nie jest ograniczony do jednego fabrykatu, często mierzej jakości, lecz w naszym spec. składzie sukna napotyka obfity wybór wszelkich najlepszych fabrykatów. Tylko wypróbowane gatunki. Wobec wielkiego o rotu najniższe ceny.

W. Świdrowski & Ska
Specjalny skład sukna
Poznań — Star. Rynek 55
Pg 5635-37.51

Znana wróżbiarka Adarelli
przepowiada z cyfr, kart, reki. Przyjmuje 10 rano do 9 wieczór. Podgórna 13, mieszkanie 10. — front. zdg 45 160

Kto
niedrogo pieska wypcha? Łąkowa 10 — 6. zdg 45 305

24. NAUKA

Kursy Handlowe
Preissa, Skarbowa 11. Nowy kurs 1 października zdg 44 262

Szkoła
tańców Szorskiego. Pierackiego 12. tel. 3308. zdg 44 433

Angielskiego Niemieckiego Francuskiego Włoskiego
rozpoczęliśmy. Aleje Marcinkowskiego 3. Zapisy przyjmujemy jeszcze do pierwszego października. portj. 2479

Francuskiego
starszej osobie kto udzieli? Zgłoszenia proszę Kurjer Poznański zdg 45 034

Brydżowe
kursy organizuje a) dla zaawansowanych w seansach pojedynczych, b) dla początkujących miesięcznie. Matejki 51, m. 6. — tel. 73-22. zdg 45 012

TEATRY

Poznań, środa, 18. 9.
TEATR POLSKI — Dziś „Intryga i miłość”, gościnnie występ Ludwika Solskiego.
Czwartek, 19. 9. „Intryga i miłość”, występ gościnnie Ludwika Solskiego.
TEATR NOWY — Dziś „Sezamie, otwórz się!”
Czwartek, 19. 9. „Sezamie otwórz się!”

KINA

Poznań, środa, 18. 9.
APOLLO: „Noce egipskie”.
CORSO: „Miasto pod Terorem”.
GONG: „Carioca”.
GWIAZDA: „Eskimo”.
METROPOLIS: „Jej szampańska noc”.
OSWIATOWE T. C. L.: — „Tajemnica białego piekła”, „Przygoda na Lido”.
RENAISSANCE: „Śmierć na urlopie” oraz „Bez honoru”.
SŁOŃCE: „Kapryste hiszpańskie”.
SFINKS: „To lubią mężczyźni”.
SWIT: „Wszystko dla zwycięzcy”.
TECZA-Lazarz: „Imitacja życia”.
TECZA-Wilda: „Królowa Krystyna”.
WILSONA: „Czar wiedeńskiego walca”.

Francuski
konwersacja, przygotowanie matury. (Dyplom paryski). Plac Nowomiejski 6 a, parter. zdg 45 094

Kursy
stenografii, pisanie maszyną. — Kantaka 1, m. 6. zdg 44 932/3

Pokoju
lekcji udzieli student. Oferty Kurjer Poznański zdg 45 320

25. MUZYKA

Pianino
do ćwiczeń wolne. Kantaka 2, m. 5. zdg 44 844

Pianina
dobre, solidne o ładnym tonie, niedrogi, można nabyć na korzystnych warunkach jedynie w firmie „Lira”, ul. Podgórna 14. — dg 4069

Pianina
transportuje z 8. — Drygas, ul. Podgórna 10 a. zdg 44 989

Szkoła Muzyczna Chopina
27 Grudnia 19. praca państwowa, przyjezdni znózki kolejowe. zdg 41 730/31

Wydział organistowski
Wielkopolska Szkoła Muzyczna. Poznań, Ratajczaka 36. zdg 39 157/8

Kwartet
poszukiwani podać instrumenty, gaże, fotografie. Kawiarnia, Rawicz, Rynek 8. zdg 45 171

Marja Szczerbińska
pianistka dyplomowana przyjmująca wpisy. Ratajczaka 9 — Wodna 8. zdg 45 292

Jazzbandzista
acordeon lub saksofon. Spiew potrzebny zaraz. Tczew, Grandka, Kapelmistrz. zdg 45 333

Lekcyj
gry na fortepianie udziela dyplomowana nauczycielka. Aleje Marcinkowskiego 1, m. 8 (dom na rożnikowy). zdg 45 327

26. SZUFA POSADY

Ogłoszenia do 30 słów dla poszukujących posady w tej rubryce obliczamy po jednej trzeciej cenie drobnych.

Panienska
do dzieci lekkich prac, umiejąca szyć, dobrem świadectwem szuka posady. Oferty Kurjer Poznański zdg 45 068

Dziewczyna
starsza, uczciwa, lubiąca czystość z dobrem gotowaniem, z długoletnimi świadectwami poszukuje posady od 1. 10. Oferty Kurjer Poznański zdg 44 820

Fryzjerka
Wielkopolska kilkoletnia praktyka, ostatnio pracowała w Wilnie, wykonuje również ondulacje trwała, przyjmie posadę. Oferty Kurjer Poznański zdg 44 803

Kawaler
lat 27 z dobrymi referencjami przyjmie posadę jako służący na dużym majątku tylko za utrzymanie. Łask. oferty Kurjer Poznański zdg 44 538

Kto
przyjmie uczennice do składu kolonialnego lub piekarni całkowitem utrzymaniem za regularną miesięczną dopłatą. Oferty Kurjer Poznański zdg 44 588

Nauczycielka
Francuzka rutynowana z długoletnią praktyką poszukuje posady najchętniej na wsi. Wynagrodzenie skromne. Zgłoszenia u prasza Poste-restante. Adé, Znin. zdg 44 802

Buchalterka-bilansistka
pierwszorzędne referencje poważnych firm, znajomość różnych systemów szuka posady. Oferty dg 4044 Kurjer Poznański. Poznań, sw. Marcin 70.

Pomorzanka
z dobrej rodziny szuka posady pokojówki zaraz lub od 1 października, miejscowość obojętna, lecz najchętniej na majątek. — Oferty do Kurjera Poznańskiego zdg 45 172

Restauracyjna gospodyni - kucharka
dobremi świadectwami, oszczędna uczciwa, poszukuje posady. Oferty Kurjer Poznański zdg 45 207

Miła
inteligentna gosposia, mająca wszelką pracę, dobre gotowanie, dobrymi poleceniami, szuka posady od 15. 10. do samotnej osoby, ostatnia posada 5 lat. Zgłoszenia do Kurjera Poznańskiego zdg 45 200

Rządca
gospodarczy, kawaler, lat 28, — szkoła roln. 8 rok praktyki nieprzerwanej, chlubnymi świadectwami, poleceniami, dobry hodowca, ekonomiczny gospodarz, obecnie 2 lata na niewypowiedzianym stanowisku, zmieni posadę jako kawaler lub żony. Oferty Kurjer Poznański dg 4003

Poszukuje
posady do dziecka bez spania 15 lat. Oferty Kurjer Poznański zdg 45 193

Panienska
pomocy domu i składzie poszukuje posady zaraz. Oferty Kurjer Poznański zdg 45 190

Pokoju
z gotowaniem szuka posady. — Oferty Kurjer Poznański zdg 45 187

Fryzjerski
pomocnik damsko - męski wodną, żelazkową ondulacją z 3-letnią praktyką szuka posady zaraz. Łaskawe oferty Kurjer Poznański zdg 45 251

Poszukuje
posługi całodzienną. Oferty Kurjer Poznański zdg 45 247

Retuszarka
szuka pracy. Oferty Kurjer Poznański zdg 45 246

Gospodyni
z wykwalifikowaniem, szuka posady od 1. 10. do dworu. — Oferty Kurjer Poznański zdg 45 234

Futra
modernizuje zdolny kuśnierz, poszukuje pracy dom za dom. — Oferty Kurjer Poznański zdg 45 230

Uczciwa
przyjmie posadę z gotowaniem lub bez albo przychodnią. Oferty Kurjer Poznański zdg 45 228

Poszukuje
posługi z dobrymi świadectwami. Oferty Kurjer Poznański zdg 45 229

Ekspedjentka
branży kolonialnej, delikatesów poszukuje posady zaraz. Oferty Kurjer Poznański zdg 44 299

Kucharka
z dobrem gotowaniem poszukuje posady. Oferty Kurjer Poznański zdg 45 222

Małopolanka
samodzielną, smacznie gotuje poszukuje posady do 2-1 osób najchętniej u adwokata od 1. lub zaraz. Oferty Kurjer Poznański zdg 45 038

Dziewczyna
poszukuje posady do wszystkiego lub dzieci, chętnie wyjazd. Oferty Kurjer Poznański zdg 45 077

Czeladniczka
krawiecka (bielizniarstwo, haft, robotki) trzyletnia praktyka. — świadectwo bardzo dobre. Łąkowa 41, m. 5. zdg 45 082/3

Gospodyni
poszukuje posady w mieście. — Oferty Kurjer Poznański zdg 44 992

Kucharka
szuka posady od 1. zna bufet zimny, pieczenia ciast. Oferty Kurjer Poznański zdg 45 051

Służąca
poszukuje posady do wszystkiego. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 45 053

Fryzjerka
kursistka początkująca na prowincję z utrzymaniem. Oferty Kurjer Poznański zdg 45 056

Dziewczyna
ze wsi początkująca do wszystkiego szuka posady. Oferty Kurjer Poznański zdg 45 035

Poszukuje
posady od 1. dla siostry lat 18 do dziecka lub do wszelkich prac domowych, najchętniej pobliżu Starego Rynku. Oferty Kurjer Poznański zdg 45 063

Cukiernik
starszy, zdolny poszukuje posady ewtl. wyjazd. Oferty Kurjer Poznański zdg 44 997

Wiejska
zaufana dziewczyna poszukuje posady z gotowaniem. Oferty Kurjer Poznański zdg 45 131

Sumienna
nawskroś uczciwa z dobrymi świadectwami i dobrem gotowaniem szuka posady do dwóch lub trzech osób. Oferty Kurjer Poznański zdg 45 152

Dziewczyna
poszukuje posługi z praniem. — Oferty Kurjer Poznański zdg 45 147

Służąca
uczciwa, pracowita samodzielnie gotowaniem szuka posady. Oferty Kurjer Poznański zdg 45 146

Bacność
pp. Fabrykanci i Hurtownicy! poszukuje pracy jako agent, artykuł obojętny. Feliks Bimkiewicz, Zakrzewko, pow. Nowy Tomysl. ng 15 099

Czeladnik
piekarsko - cukierniczy, znający piec piernicowy z dwuletnią praktyką, miejscowość obojętna. Roman Dudziński, Zbaszyn, Targowisko 2. ng 15 098

Stolarz
lat 27 szuka sałej posady woznego, gdzie może także wykonywać naprawy stolarskie. Oferty Kurjer Poznański zdg 45 002

Elektrotechnik
bezrobotny wykonuje wszelkie prace elektrotechniczne solidnie, bardzo tanio w miejscu, prowincji, gorąco prosi o poparcie. — Oferty Kurjer Poznański zdg 44 941/2

Dziewczyna
poszukuje posady z gotowaniem, przychodnią. Oferty Kurjer Poznański zdg 45 017

Dziewczyna
uczciwa szuka posady. Oferty Kurjer Poznański zdg 45 030

Administrator
były podoficer zawod., dobry ksiązkowy, znający wszelkie prace biurowe, piszący maszyną — posiada również czerwone prawo na pojazdy mechaniczne szuka stałej posady za kaucją. Oferty Kurjer Poznański zdg 44 809

Dziewczyna
szuka posady z gotowaniem z dobrymi świadectwami do wszelkich prac domowych od zaraz. — Oferty Kurjer Poznański zdg 45 096

Dziewczyna
lat 16 poszukuje posady do dzieci od 1 lub 15. Oferty Kurjer Poznański zdg 45 116

Poszukuje
posady do prac domowych od 1 lub 15. Oferty Kurjer Poznański zdg 45 136

Dziewczyna
sumienna, pracowita poszukuje posady z dobrymi świadectwami. Oferty Kurjer Poznański zdg 45 133

Dziewczyna
lat 21, ze wsi umiejąca gotować poszukuje posady do wszystkiego od zaraz lub od 1. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 45 277

Gosposia
kucharka szuka posady w zakładzie lub prywatnie. Oferty Kurjer Poznański zdg 45 319

Dziewczyna
czysta, pracowita poszukuje posady z gotowaniem. Oferty Kurjer Poznański zdg 45 156

Dziewczyna
do wszystkiego z gotowaniem szuka posady. Oferty Kurjer Poznański zdg 45 163

Kupiec
b. kierownik firm, obecnie podróżujący, o dobrej prezencji, dobrze zaprowadzony w b. dz. pruskiej, prima rekomendacje, przyjmie odpowiednio stanowisko za kaucją. 1.500. Oferty Kurjer Poznański zdg 45 209

Osoba
uczciwa, przyjmie posadę gospodyni u samotnej osoby lub starszych małżeństwa. Oferty Kurjer Poznański zdg 45 259

Młynarz
z dwuletnią praktyką po wojskowej, dzielny fachowiec, poszukuje posady od zaraz lub później. Zgłosz. Andrzej Mela, Goraj, poczta Lubosz, k. Czarnkowa. ng 15 127

Szukam
posługi najchętniej na Wildzie, Debcu. Oferty Kurjer Poznański zdg 45 326

Krawcowa
dobrym krojem, szyciem dziennie 1.50 szuka posady. Oferty Kurjer Poznański zdg 45 323

Młoda
uczciwa, pracowita, szuka posady do wszystkiego lub do dzieci. Łaskawe oferty proszę skierować Kurjer Poznański zdg 45 225

Wiejska
samodzielną prowadzeniem domu, dobrymi świadectwami, poleceniami, dobrem gotowaniem szuka posady lepszym domu. Oferty Kurjer Poznański zdg 44 815

27. WOJNE MIEJSCA

Ekspedjentkę
rutynowaną, branża papierowa. sw. Marcin 16/17, m. 9. zdg 45 043

Dziewczyna
do posługi do Lubonia na cały dzień. Oferty do Kurjera Poznański zdg 44 986

Dwie garderobianki
potrzebne Śniadalinia Bracia Dawidowscy. Zgłosić 20 września godzina 17-19. Kierownik. zdg 45 047

Inkasenta
na samochód do współpracy — przyjmie gotówka 600-800 złotych Oferty Kurjer Poznański zdg 45 058

Służąca
z gotowaniem lubiąca dzieci, najchętniej sierota. Gapski, Jezuitka 12. zdg 45 066

Służąca
dobrem gotowaniem i dobrymi świadectwami, język niemiecki, potrzebna. Oferty do Kurjera Poznańskiego zdg 45 011

Ekspedjentka
z kancją potrzebna. Dab-owskiego 57, cukierenka. zdg 45 013

Emulsja „Erbe”
z tranu norweskiego
zawierającego 500 jedn. Witamin A
i 250 „ Witamin D
ng 14 658/9

Urządnic
gospodarczy samo-ny z kancją potrzebny. Kosmowo, p. Żydowo. dg 4118

Ekspedjentka
do działu konfekcji damskiej potrzebna zaraz. Reflektuje się tylko na siłę dzielna, fachowa, o dobrej prezentacji i dobrze polecona. Dom Handlowy F. Woźniak, Poznań, ul. Rynkowa. zdg 45 311

Kucharka
potrzebna. Wrocławska 14, m. 5. zdg 45 306

Fryzjerka
dzielna, stała posada potrzebna pensja lub procent. Matejki 7. zdg 45 223

Fotograf
laborant zaraz. Oferty Kurjer Poznański zdg 45 170

Gospodyni - kucharka
uczciwa potrzebna na majątek do samotnego pana zaraz lub później. Oferty z fotografią do Kurjera Poznańskiego pod zdg 45 173

Dziewczyna
do posyłek 14-letnie, inteligentne sprytnie. Życiorys. oferty Kurjer Poznański zdg 45 206

Posługaczka
Romana Szymańskiego 3 — 5. zdg 45 203

Przychodnia
cały dzień praniem. Wrocławska 19 — 3. zdg 45 197

Praczą
potrzebna zaraz. Focha 74, m. 4. zdg 45 126

Złotnik
młodszy na Śląsk potrzebny. — Oferty Kurjer Poznański zdg 45 154

Młodszego
człowieka, zdolny prowadzić kolonę demokratycznych Pomorz. Poznańskie, kaucja bankowa, życiorys. Polski Przemysł, Marcinkowskiego 14 Poznań. zdg 45 137/8

Panna
inteligentna (bona) tylko z praktyką do 3 dziewczynek 5-10 lat może się zgłosić. Oferty z odpisem świadectw do Kurjera Poznański zdg 45 239

Fryzjerka
dzielna posada stała dobrze płatna. Wierzbicice 17. zdg 45 270

Służąca
gotowaniem. Wąły Zygmunta Starego 6, m. 12. zdg 45 317

Syna
uczciwych rodziców przyjmie naukę elektromechaniki. Oferty Kurjer Poznański zdg 45 221

Ogrodnik - szofer
młodszy, znający obsługę centralnego ogrzewania i domu. Zgłoszenia z podaniem warunków przy wolnym mieszkaniu do Kurjera Poznańskiego zdg 45 021

Posługacz
samotny. Mostowa 6. zdg 45 022

Potrzebne
w Poznaniu gospodyni i panna do dzieci skromnych wymagań. Zgłoszenia z fotografią, życiorysem i podaniem wymaganej pensji Kurjer Poznański zdg 45 023

Bednarz
potrzebny zaraz. Zgłoszenia Dabrowskiego 132. zdg 45 194

Młoda
wspólniczka do interesu z gotówką 200 zł potrzebna, gwarancja zapewniona. Oferty Kurjer Poznański zdg 45 291

Fryzjerka
potrzebna. Kozia 19, zdg 45 184

Marszantkę
ekspedjentkę, młodszą, biegłą oraz uczennicę poszukuje „Alina” 27 Grudnia 15. zdg 45 180

Pomocnik
krawiecki na smokingi i fraki poza dom potrzebny od zaraz. Zgłoszenia F. Banaś, 27 Grudnia 16. zdg 45 248

Akwizytorów
ogłoszeniowych do poważnego pisma. Oferty Kurjer Poznański zdg 45 233

Retuszarka
potrzebna zaraz. Zgłoszenia do Kurjera Poznańskiego zdg 45 231

Asyst.
apt. z językiem niem. potrzebny od 1. 10. br. Oferty z podaniem warunków do Apteki pod Orlem Wągrowiec. zdg 45 218

28. ROZRYWKA

Rewelacyjny entuzjizm
Arcypikantny koncert gry — melodji — tańca „To lubią mężczyźni” Kinoteatr „Sfinks” zdg 44 247

Carioca
film, który oszłomil świat. — Kino „Gong”. p 2 473

Kinoteatr „Świt”
Aktualny film „Wszystko dla zwycięzcy” Dramat sensacji-sportowy. Marion Nixon Dicke Moore. ng 14 601/1

Ramy stylowe
wykonuje i naprawia Stefan Kwissa, Stary Rynek 46/47 telefon 23-08 zdg 33 021

STYX
MYDŁO DLA PSÓW ZABIJA PCHŁY POD GWARANCJĄ. DEZYNFEKUJE I OCZYSZCZA JEST NIE TRUJĄCE I BEZ ZAPACHU.

Żądać w aptekach i drogeriach Fabryka UNIVERSUM, Poznań, ng 14 874

Humor zagraniczny

— Proszę o rękę pańskiej córki!
— Czy pan się już widział z moją żoną?
— Owszem, ale mimo to daję pierwszeństwo córce! (Prager Presse). S F.

Co futro — to Edmund Rychter — co palto — to Edmund Rychter — co ubranie — to Edmund Rychter Poznań, Ostrów Wielkop.

Przedpłata na miesiąc październik 1935 r. za oba wydania razem w Poznaniu w ekspedycji zł 3,20, w agencjach w mieście zł 3,50, z odnośnikiem do domu w Poznaniu zł 3,70, z odnośnikiem przez pocztę poza Poznaniem miesięcznie zł 4,14, kwartalnie zł 12,40, pod opaską miesięcznie w Polsce zł 7,50, w innych krajach zł 9,50. W razie wypadków, spowodowanych siłą wyższą, przeszkód w zakładzie, strajków i t. p. wydawnictwo nie odpowiada za dostarczenie pisma, a abonenci nie mają prawa domagania się niedostarczonych numerów lub odszkodowania.

Ogłoszenia na stronie 6-lamowej 25 gr., na stronie 4-lamowej przy końcu tekstu redakcyjnego 60 gr. na stronie czwartej (lub piątej) 100 gr. na stronie drugiej (lub trzeciej) 120 gr. przed wiadomościami potoczными 200 gr. wyżej. Ogłoszenia do wydania porannego przyjmujemy do godz. 12.30, w nagłych wypadkach do godz. 22 u stróża, do wydania głównego (wieczornego) „drobne” do g. 11.10, w dni przedświąteczne w tem 5 nagłówek; słowo nagłówek, (tłuste) 25 gr. każde dalsze słowo 15 gr. Za różnicę między zestawem a wysokością ogłoszenia, powstałe wskutek matrycy, wydawnictwo nie odpowiada.

W wydaniach wielkostronnych i uroczystościowych poprzedza normalna codzienna część numeru z reklamami i ogłoszeniami materiał poświęcony danej uroczystości. P. K. O. Poznań nr. 200 149